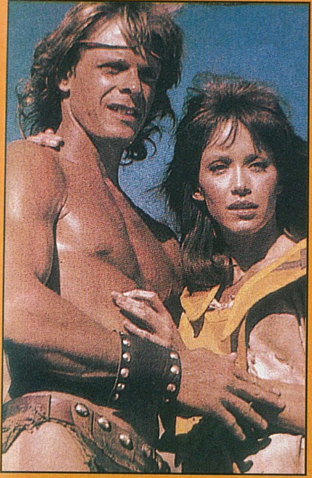
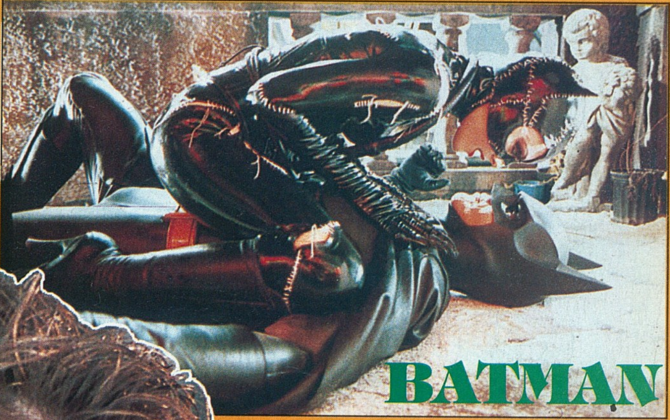
1992.
VIII. évf. 8. (61.) szám
Ára: 65 Ft

video magazin

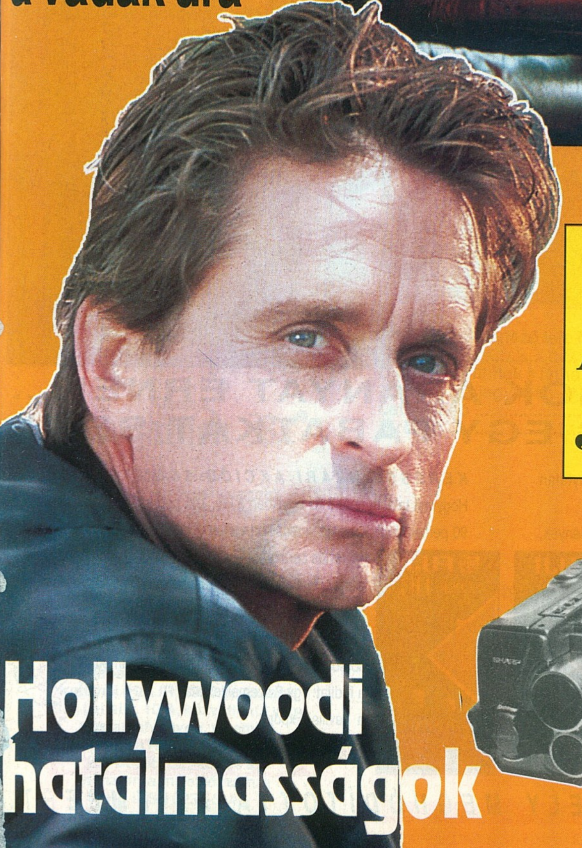

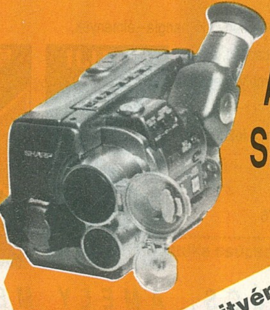
MARC SINGER, a vadak ura

BATMAN VISSZATÉRT

A genesis JumboTronja

TESZT: A KÉTOBJEKTÍVES SHARP

Hollywoodi hatalmasságok

Rejtvénypályázatunkon NOKIA kamkordert nyerhet!

BIZONYOS DOLGOK ARANYAT ÉRNEK...
...MÁSOK PEDIG EGY FABATKÁT SEM.

Videofelvétel legkedvesebb filmjeinkről, gyemekünk első, bizonytalan lépéseiről–emlékek, melyek sokat jelentenek.

Kézen-közön vett videokazetták gyatra képe, vinnyogó hangja–élmények, melyek megkeserítik a legszebb perceket. Olcsóság, amelynek ára van. Helyettük inkább a minőség, mely megéri a pénzét. Videokazetták a FUJI-tól.

Kaphatók az OFOTÉRT és PORST boltokban, a fotós szaküzletekben és az AZÚR Fotóboltokban.

F U J I M i n t a b o l t :

1013 Budapest, Krisztina krt.24. Tel: 156-9376

K E R E S S E N Y Á R I A K C I Ó S C S O M A G J A I N K A T !

Hogy mit talál bennük? Az egyikben a két, 195 perces videokazetta mellé egy 90 perces audiokazettát, a másikban a két JP II 90-es audiokazettához pedig két tartós ceruzaelemet kap. És mindkét csomagban talál egy kupont, melyet ha 1992. augusztus 31-ig kitöltve visszaküld a Fujifilm Magyarország Kft. címére (Budapest 1364. Pf. 171.) a szeptember 2-i sorsoláson sok ajándék mellett megnyerheti a fődíjat: egy 2 személyes utat a sevillai Expora.

FUJI TAPE

FUJI

A CSÚCS, AMELY MEGHÓDÍTOTTA AZ EMBERT.

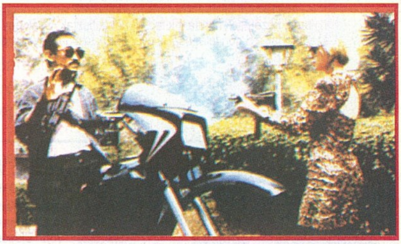
Kedves Olvasó!

Vallja be, hogy bármennyire is szereti a videót, ezekben a nyári hónapokban viszonylag kevesebbet járt kölcsönzőbe, kevesebb filmet nézett meg képmagnóján. Szabadságra utazott, de ha otthon is volt, bizonyára több időt töltött a szabadban, s ha a képernyő elé ült, inkább a futball EB mérkőzéseit nézte, s néhány napja még az olimpiai magyar aranyakért szurkolt.

Mind a kölcsönzők, mind a forgalmazók megsínylették az olimpiával megtűzdelt uborkaszezont, egyszóval nyáron visszaesett a videópiac forgalma. Mindez azonban nem akadályozza meg a kiadókat, hogy már készüljenek az őszre, a videószezon nyitányára, hogy azután minél jobban ki tudják szolgálni a karácsonyi és az iskolai téli szünet idejére tetőző filméhséget. Több új márkanévvel is megismerkedhetnek jövő hónaptól a videóbarátok, mely címkék alatt átlagon felüli filmek érkezése is várható. Hogy melyek ezek, az ma még részben titok, ám e havi számunkban néhányról már lehull a lepel. További meglepetésre készülnek a már ismert forgalmazók is. Ma már biztosan állíthatjuk, nemcsak a mozifilmek bemutatói vetekednek a nyugat-európai premierekkel – lásd Batman visszatér –, hanem a videóké is. Úgyhogy egyre kevésbé érdemes a feketepiac kétes minőségű videói után kajtatni. Van, lesz miből válogatni a tékákból!

Falus Tamás

Főszerkesztő: Falus Tamás
Művészeti vezető: Czifferszky Attila
Képszerkesztő: Fejér Gábor
A szerkesztőség és levélcíme:
1027 Budapest, Csalogány u. 9–11.
Telefon: 201-0166, Telex: 22-5138
Fax: 201-1925
Kiadja a
Pergamen Rt®
Felelős kiadó:
Belán Gábor vezérigazgató
Nyomdai előkészítés:
HEPTA Electronics Grafikai Stúdió
Műszaki vezető: Maros Pál
Nyomás: Kossuth Nyomda
Fv.: Székely Károly vezérigazgató
Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető a Kiadónál, bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest, XIII., Lehel u. 10/A, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR Postabank Rt. 219-98636, 021-02799 sz. pénzforgalmi jelzőszámra
HU ISSN 0237-5141

INTERCOM

VIDEO PREMIER: AUGUSZTUS 19.

SALON KITTY

Színes, feliratos olasz–francia–német–angol erotikus film

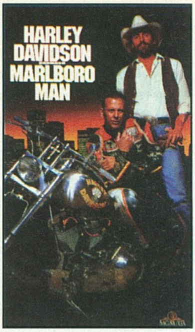
Rendezte: Tinto Brass
Szereplők: Helmut Berger, Ingrid Thulin. Teresa Ann Savoy, John Steiner

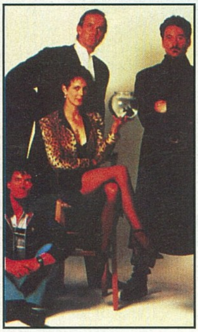
Berlin 1939. Kitty Schmith bordélyházába új lányokat toboroz az SS. Megbízható, nemzetiszocialista érzelmű kéjhölgyeket, akik információkkal szolgálhatnak a katonai elit politikai hűségéről. A lehallgató berendezésekkel felszerelt örömtanyán az orgiák és show-műsorok kábulatában a szolgálatkész lányok karjai között sok mindent kifecsegnek a tisztek. Csak egy dologra nem számítanak a Salon felettesei: a gyönyörök szolgái egyszer ellenük fordulhatnak...

HARLEY DAVIDSON ÉS A MARLBORO MAN

(HARLEY DAVIDSON AND THE MARLBORO MAN)
Színes, szinkronizált amerikai akciófilm
Rendezte: Simon Wincer
Szereplők: Mickey Rourke, Don Johnson

Két motoros lázadó meglovagolja a törvényt. Nem akartak bankot rabolni, de ez volt az utolsó lehetőség, hogy megmentsék bártulajdonos barátjukat. Nem akartak ujjat húzni a drogmaffiával, de a megfújt szajré pénz helyett úgy porzott, ahogy csak lehet. Nem akartak a golyóálló kivégzőbrigád célpontjai lenni, hisz oly' rövid az élet. De ha már így alakult, jól megfingatják az egész bagázst...

A HAL NEVE WANDA

(A FISH CALLED WANDA)
Színes, szinkronizált angol vígjáték
Rendezte: Charles Crichton
Szereplők: John Cleese, Jamie Lee Curtis, Kevin Kline, Michael Palin

A Nagy Gyémántrablás összeszokott csapatának tagjai új mókában vesznek részt. A „Ki kit ejt pofára" nevű társasjátékban a legesélyesebb versenyző Wanda, a belevaló amcsi pipi, akit bármelyik halvérű angol a horgára akasztana. Sikerül is kifogna Archie Leach-et, a gyanútlan ügyvédet. A fülig szerelmes férfiú nyakig merül Wanda kétes üzelmeiben. Az olaszos temperamentummal bíró Otto kuvasz módjára követi őket pásztorórákra. Ezalatt Ken, aki életében egyetlen értelmes mondatot nem tudott összehozni, most idős hölgyek kedvenc kutyáit irtja ki.

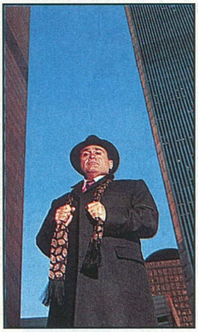
HURRIKÁN SMITH

(HURRICANE SMITH)
Színes, szinkronizált ausztrál–amerikai akciófilm

Rendezte: Colin Dudds
Szereplők: Carl Weathers, Jürgen Prochnow, Tony Bonner, Cassandra Delany

Carl Weathers az Akció Jackson hőse ezúttal az ausztrál partvidéken söpör végig. Útjába senki és semmi nem állhat, hiszen eltökélte: bármi áron hazaviszi testvérét, aki a drog és prostitúciós maffia hálójába került. Akinek ellenvetése van, megfizet – Hurrikán Smith nem fogad el hitelkártyát.

A NAGY LIKVIDÁTOR

(OTHER PEOPLES MONEY)
Színes, szinkronizált amerikai vígjáték

Rendezte: Norman Jewison
Szereplők: Danny DeVito, Penelope Ann Miller, Gregory Peck, Piper Laurie

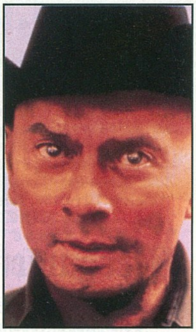
Lawrence Garfield (DeVito) három dolgot szeret az életben: a csörögefánkot, Camentet, az üzlet minden rezdülésére figyelő számítógépét és a pénzt... különösen a mások pénzét. A Wall Streeten csak úgy jegyzik és félik nevét, mint Larry, a likvidátor.

FELTÁMAD A VADNYUGAT!

(WESTWORLD)
Színes, szinkronizált amerikai sci-fi akciófilm

Rendezte: Michael Crichton
Szereplők: Yul Brynner, Richard Benjamin, James Brolin

Ez lesz az utolsó nyarad!
A Westworld szabadidő központ különleges szolgáltatást nyújt a látogatóknak. Visszatérhetnek a jó öreg Vadnyugatra és annyit gyilkolhatnak, amennyit csak akarnak. A tökéletesen felépített szimulációs világban a vendégek robotokkal párbajozhatnak. Ám a technológia visszavág: egy rövidzárlatos párbajhős éles tölténnyel vendégekre vadászik.

INTERCOM

ÜGYNÖKEINK:

InterFilm
1054 Bp. Steindl I. u. 6.
Tel.: 111-7440

Video Nivo
1081 Bp. Köztársaság tér 10.
Tel.: 113-9837

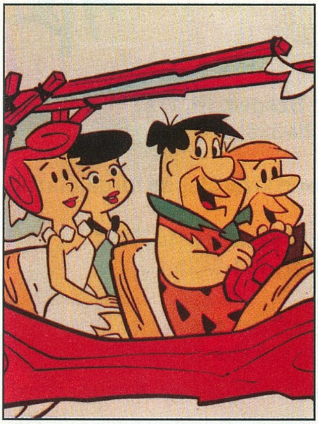
Oxi
1096 Bp. Haller u. 24.
Tel.: 133-2406

S.I.COOP Kft
1147 Bp. Lőcsey utca 12/b.
Tel.: 164-2055

InterCom 1113 Budapest Karolina út 65. Tel.: 186-9766 • 186-8122 • Fax: 166-6377 • Tlx: 22 6761

AZ ÚJ ZOOM FILMEK:
VÉGRE AZ EGÉSZ CSALÁD A VIDEÓ ELŐTT!

Az utóbbi hetekben furcsa hírek szállongtak a ZOOM Kft., sok-sok híres és sikeres videófilm forgalmazója körül. Voltak, akik kárörvendően már a sikercég végét jósolták. *Gerencsér Ferenc,* a ZOOM ügyvezető igazgatója a leghatásosabb érvekkel bizonyítja ennek ellenkezőjét: az új ZOOM-filmek bemutatásával...

– Minden rendben tehát a ZOOM körül?

– Most már igen... Valóban adódtak problémák – ám sikerült ezekre megoldást találnunk. A belső viták nem tettek jót forgalmazási programunknak sem: nem kevés nagy sikerünk mellett – pl. Sissy, Terminátor, A jövő emlékei – akadtak kevésbé szerencsés választásaink is. Ami azonban legfőképp hiányzott: egy átfogó kiadói program, ahol a filmek egymáshoz kapcsolódnak – a legtöbb néző számára kínálva szórakozást.

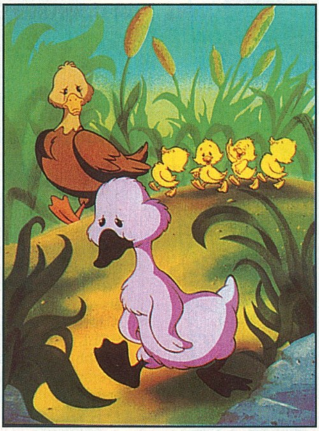
– Miért nem az akciófilmek számát szaporították? A horror, a krimi ma is biztos sikert jelent – vagy nem?

– Ezek a filmek csak bizonyos rétegeket, korosztályokat érdekelnek. Mi *valóban* mindenkit szeretnénk szórakoztatni a filmjeinkkel – azt szeretnénk, ha az egész család odaülne egy-egy ZOOM kazetta lejátszásánál a videóhoz. Ezért kerestünk kapcsolatot az amerikai Hanna-Barbera stúdióval, s vásároltuk meg – kizárólagos magyarországi forgalmazóként – egy sor filmjük jogát.

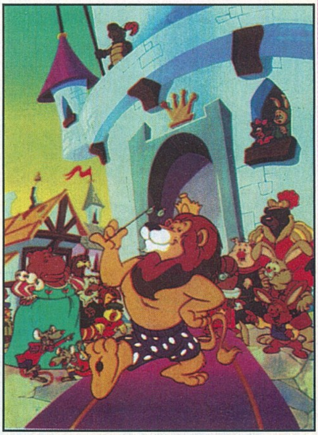
– A kazettaborítókról régi ismerősök köszönnek vissza...

– Igen: Foxi Maxi, a Flintstone-család, Turpi Úrfi... Olyan rajzfilmhősök, akik már egy korosztálynak – a mienknek – sok örömöt okoztak tizenöt-húsz évvel ezelőtt – s most remélhetőleg a mi srácainkat is meg fogják hódítani... Ezen kívül szeretnénk híres mesék modern rajzfilmfeldolgozásaival megjelenni: elsőként *A császár új ruhája* és *A rút kiskacsa* kerül sorra.

– Miben különböznek ezek a filmek azoktól, amit a televízióban nap mint nap láthatunk? Mondjuk a műholdas adásokon?

– Elsősorban abban, hogy *magyarul* beszélnek... Súlyt helyezünk az igényes szinkronra, a szereplők megválasztására... Ez egyébként az eredeti amerikai filmeknél is fontos szempontnak mutatkozott: *A rút kiskacsa* narrátora például a híres énekesnő, Olivia Newton-John volt. A másik különbség: ezek a videókazetták

sok száz órányi műsor legkiválóbb perceit kínálják – gondosan választották ki őket a videóforgalmazásra. Garantáltan a legjobb kalandokat, legemlékezetesebb történeteket láthatják majd a nézők...

– Nem szóltunk még az árról. Nem drágák ezek a kazetták?

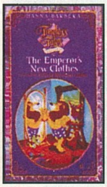
– Bízunk benne, hogy nem: új filmjeink 3000 forint alatti áron vásárolhatók meg, s a tékásoknak tudunk adni kedvezményeket is, ha több filmet vásárolnak egyszerre.

– S hol kaphatók?

– A videóügynökségeken keresztül, de ha az érdeklődők elfáradnak irodánkba (1024 Budapest, Keleti Károly u. 28/B.), itt is rendelkezésükre állunk. Telefonszámaink: 115-9411, 115-3048.

A ZOOM ÚJDONSÁGAI: A MESE VARÁZSA...

A filmek megrendelhetők vagy megvásárolhatók a videoügnökségeknél, vagy a ZOOM Kftnél közvetlenül (1024 Budapest, Keleti K. u. 28/B.).T elefon: 115-9411 Telefon/Fax: 115-3048

Az Ön szórakoztatására a Best Hollywood ajándéka:

成龍

Forgalmazza:
BEST Kft. 6701 Szeged, Pf. 1167
Telefon: 06 62 29-328

A Best Hollywood kizárólagos forgalmazója a Video Nivó:
Budapest, Köztársaság tér 10. 1081
Telefon: 113-9837, 134-5426

VIDEA, ARTIC, MAGNUM JLX, LUXx, VIP video, Viktória.

Videótékás barátaink, leendő új partnereink!

Szolgáltatásunkkal elsőként léptünk a hazai videópiacra, büszkén állíthatjuk, hogy jelenlegi konkurenseinkkel szemben a legnagyobb készlettel a VIDEÓ NÍVÓ ügynökségénél találkozhatnak, természetesen a kiadókkal azonos árakkal és feltételekkel. Folyamatosan bővülő kiadói kínálatunk újabb nevekkel gazdagodott, filmjeikkel emelve választékunk színvonalát. A filmek a megjelenés napján már nálunk is megvásárolhatók! **Számos film nyári akciós áron!**

Kizárólagos terjesztéssel csak a VIDEO NÍVÓ-nál a BEST HOLLYWOOD. Eddig kialakított jó kapcsolatainkat szeretnénk tovább ápolni, és új lehetőségeket teremteni a minél jobb és gyorsabb filmbeszerzésben. A **VIDEÓ NÍVÓ** új szolgáltatása az országban már öt helyen

Pécs: Rókus utca 3/a. I. emelet. Tel.: 72-33612
Szeged: Mérey utca 6/b. I. emelet. Tel.: 62-51687
Szombathely: Dimitrov krt. 2. Tel.: 94-21708
Debrecen: Kölcsey Művelődési Ház – Videotéka. Tel.: 52-17848
Salgótarján: Tanácsköztársaság tér 13. Szignál Shop

találkozhat képviseletünkkel, hirdetve a **VIDEÓ NÍVÓ** előkelő és rangos nevét. Egy helyen a forgalmazók áraival megegyező árakon és feltételekkel. Kérjük Kollégáinkat, fogadják bizalommal!

Irodánk új ajánlata: Részletfizetési kedvezmény!

Várjuk megrendeléseiket: telefonon, faxon, levél formájában és postai utánvéttel is!

Mi örömmel látjuk! Reméljük, szívesen jön!
Nem kell több kiadóhoz mennie, itt a VIDEÓ NÍVÓ ügynöksége!
Viszontlátásra!

Cím: 1081 Bp., Köztársaság tér 10.
Telefon: 113-9837
Telefon/fax: 134-5426
Nyitva tartás: H–P 8–17-ig

LADY DRAGON

A sárkányhölgy bosszúja

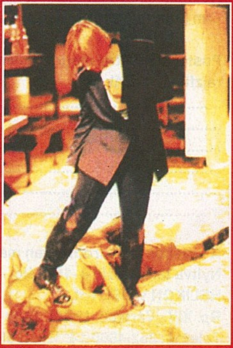
Kathy (Cynthia Rothrock), az egykori titkosügynök Ázsiában kutat egy bűnöző után, ám nem kormánymegbizatásból, hanem nagyon is személyes okok miatt. Ő a felelős férje haláláért.

Színes, szinkronizált indonéz film, 1992.
Főszereplők:
Cynthya Rothrock,
Richard Norton,
Robert Ginty
Rendezte:
David Worth
103 perc
Rapi Film

Esküvője napján szörnyű módon gyilkolták meg férjét... Egy év telt el azóta, de Kathy nem lehet addig nyugodt, míg a gyilkos el nem nyeri büntetését. Kathy beöltözik prostituáltnak és a gyilkos magánklubjába megy, hogy elérje célját. Az utolsó pillanatban azonban leleplezik: megerőszakolják, félholtra verik, s egy dzsungel elhagyatott részén hagyják. Ott talál rá egy kisfiú, aki elviszi őt nagyapjához, aki lelket önt a szerencsétlen lányba, s sebeit gyógyítva, lassan talpra állítja. Kemény edzésbe fogja, s egy idő után már Lady Dragonnak – Sárkányhölgynek – szólítja, látván rohamos fejlődését.

Kathy, immáron harcedzetten, a gyilkos bűnöző alvilági szervezetébe épül be, ám nincs szerencséje: újból lebukik. Egy kettős ügynök felismeri és feladja, ám Kathy ezúttal szerencsésebb, és szorult helyzetéből el tud menekülni. Ám csak a nagy ellenségig. Hirtelen ott áll szemben azzal, akit annyi időn át keresett, férje gyilkosával. Kathy ekkor már tudja: élethalálharcot kell vívnia kegyetlen ellenfelével...

A küzdősportok First Ladyje:

CYNTHIA ROTHROCK

A Lady Dragon főhőse, Cínthia 1954-ben az Egyesült Államokban született, s a harci sportokkal főiskolai tanulmányai alatt ismerkedett meg. Az egykori fitnesstrénerből mára a világ egyik legveszélyesebb nője lett, aki ezt filmen, videón is bizonyítja.

Az energikus, szőke lány a kezdeti tréningidőszak után a „Tang Soo Do" ágban fedezte fel vonzódását a kínai stílushoz. Későbbi sorozatos kaliforniai tornagyőzelmei már az e harci ismeretek elsajátítását igazolják. Hogy eltartsa magát, magánoktató lett egy karateiskolában. 1981 és 1985 között már az első számú sztárnak számított a nők között a küzdősportágakban. Ekkor már reklámszerződések is gondoskodtak arról, hogy Cynthia neve Amerika határain kívül is ismertté váljék.

A film világából 1985-ben kapta első ajánlatát, majd sorra jött a többi. Színészsikerei arra késztették, hogy felhagyjon sportkarrierjével, s teljes erőbedobással a film világa felé forduljon. Első filmjét, a *Yes Madame*-ot 1986-ban mutatták be, melyet sorra követett a többi. Például az *Ultraforce 2*, a *Karate Tigris 2*, vagy a *Sárkány szeme*, a *China O'Brien 1–2.*, *A küzdelem törvénye 1–2.*

Cynthia, a „sárkányhölgy" bizonyítja: a távolkeleti küzdősportok már rég nem számítanak a férfiak privilégiumának. Elegáns és jól koreografált jeleneteiben semmiben sem marad le az akciófilmekben férfi kollégái mögött.

Cynthia Rothrock neve a filmszakmában fogalommá vált néhány év alatt. Pedig mindössze 160 centiméter magas, de aki közelebbről ismeri, az tudja: még a 2 méteres férfiakat is padlóra tudja küldeni...

Európa után Magyarországon is

EXXELL®

Kiváló minőségű EXXELL EHQ videókazetták különféle hosszúságban

EXXELL®

Másolók, filmsokszorosítók figyelmébe:
Az EXXELL videókazettát kiváló mechanikai tulajdonsága és a betöltött szalag profi minősége alkalmassá teszi filmsokszorosítók magas szintű igényeinek kielégítésére.
További információkkal állunk rendelkezésükre!
Címünk: EXXELL Video-Audio Rt.
7633 Pécs, Pellérdi út 55.
Telefon: 72/11-390, Telefax: 72/15-574

Vakációs videóválaszték gyerekeknek

945 Ft/ darab

Megrendelőszelvény

Név: ....

Cím (irányítószám): ....

Postai utánvéttel megrendelem az alábbi színes, szinkronizált rajzfilmkazettákat.

....

....

....

....

....

....

A kazetták a kft. irodájában megvásárolhatók.
Nyitva tartási idő: 8–16 óráig
HELIKON VIDEO Kft.
Bp. XIV., Várna u. 12–14. 1149
Telefon: 252-4660/14, 15 • Telefax: 184-2117

HELIKON VIDEO

Rendezte:

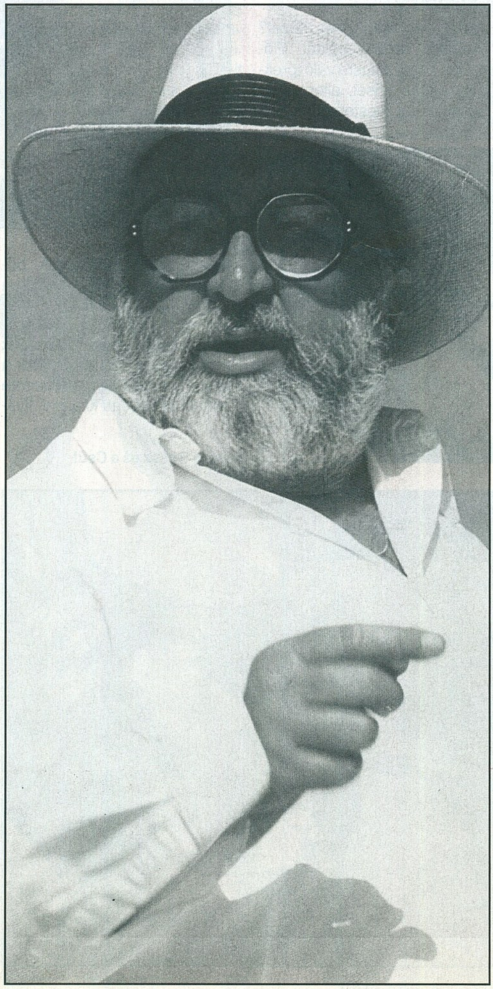
SERGIO LEONE

Bár felmérhetetlen mennyiségű film létrehozásában működött közre, mindössze nyolc önálló filmet forgatott. Mindegyik mestermunka a maga nemében, műfajának remeke, sokat elemzett, idézett és utánzott alapköve. Alkotásai közül hajlamosak vagyunk csak a legendás Volt egyszer egy Vadnyugatot (1968) emlegetni, holott butaság lenne bármelyik moziját is kiemelni a sorból. Valamennyi felejthetetlen.

Alkotójuk 1921-ben született, apja *Vincenzo Leone* (1979–1959), a filmtörténészek szerint az olasz film első nagy rendezőegyénisége, aki inkább vállalta a feketelistára kerülést, mintsem hogy behódoljon a fasisztáknak. Fia 18 éves korától kezdve élt és dolgozott a film világában, nagyon sokáig volt rendezőasszisztens. A neve az ötvenes évek elején vált igazán ismertté, amikor a hollywoodi mamutfilmsikerek hatására a Cinecitta tunikát öltött. Akkoriban ő volt a legkeresettebb segédrendező, ő állította be a rengeteg statisztát a tömeg- és csatajelenetekhez. Talán kevesen tudják, hogy *Andrew Marton* helyett valójában ő rendezte a *Ben Hur* (1959) új változatának híres kocsiversenyét. Munkája során a legnagyobb amerikai rendezők, például *Mervyn LeRoy, Raoul Walsh, Robert Wise, Orson Welles* és mások keze alatt dolgozott, így közvetlen közelről nyílt lehetősége megismerkedni az amerikai filmkészítés kulisszatitkaival.

Bár ténykedése során rengeteg tapasztalatra, óriási rutinra tett szert, mégis sokáig nem készített önálló filmet. *„Akkoriban a segédrendezők másként gondolkodtak, Petri, Rosi, Zeffirelli meg jómagam, mi még egy régebbi iskolához tartozunk. Legelőször is jól tudtuk, ha sikertelen filmet csinálunk, segédrendezőként is vége a pályánknak. Másrészt nem akartuk belerángatni a producereket mindenféle kockázatos vállalkozásba."*

Végül is ilyen kockázatmentes vállalkozás lett a *Szodoma és Gomorra* (1961), illetve *A rodoszi kolosszus* (1961). Leone azt csinálta, amihez a legjobban értett, a hatalmas tömegek mozgatását az ókorban játszódó (ál)történelmi filmekben. A rendezőként debütáló Leone filmjeivel megerősítette pozícióját, anyagi helyzete lehetővé tette, hogy ne vállaljon el bármilyen munkát. Azután 1964-ben leforgatta az *Egy maréknyi dollárért* című westernjét, s ezzel filmtörténetet írt.

A mozi több tényező szerencsés találkozásának eredménye. Ekkorra már megbukott a drága, nagy költségvetéssel operáló áltörténelmi irányzat, amelynek hatására az olasz filmipar válságba került. Az NSZK-ban viszont befutottak a Karl May-féle romantikából táplálkozó eurowesternek, amelyek sikerére felfigyeltek az olasz filmesek. És végezetül Leone ekkortájt látta *Kuroszava Akirának A testőr* (Yojimbo, 1961) című filmjét, amely megmozgatta fantáziáját. Elsősorban a történet izgatta, melyben egy férfi megérkezik egy kisvárosba, ahol két rivális banda harcol egymás ellen. Odaáll a két tábor közé, s mind a kettővel leszámol. *„Arra gondoltam, hogy a történetet vissza kellene helyezni Amerikába, ahol megszületett – az alapötlet Dashiel Hammett Véres aratás című regényéből való –, ... ebből wes-*

ternt csinálni annyi, mint újra megtalálni az eposz értelmét."

Az eposzi jelzőre jól rímel Leone véleménye, aki szerint a western feltalálója nem más, mint Homérosz! *„Minden mítoszok atyja Akhiellusz és Agamemnón, aki maguk is pompás seriffek lehettek volna"* – állítja. *„A westernben a legtávolabbi legendák élnek tovább. Valójában mondanivalója messze meghaladja a vadnyugat témakörét. A western ebben az értelemben nemcsak az amerikaiaké, hanem az egész világé. Benne minden nép önmagára találhat, saját elveire, tapasztalataira. Éppen ezért jómagam úgy vélem, hogy Amerika egésze pontosan olyan, mint egy felnőtteknek szóló mese."*

Nos, Leonéban nagyszerű mesemondóra lelt a világ. Európai létére többet tudott a műfajról, mint sok hazai művelője. Természetesen sokat tanult a nagyoktól, mindenekelőtt *John Ford*tól és *Howard Hawks*tól, de ő nem egyszerűen utánozni akarta őket, hanem egy új világot akart építeni a régi helyén. *„Éppen úgy tönkre akartam tenni a műfajt, ahogyan a kosztümös ókori filmeket"* – ismerte be. Törkevéseit nem fogadták osztatlan lelkesedéssel a kritikusok, ám ma már mindenki elismeri a műfaj megtermékenyítésében, megújításában betöltött szerepét. Jóval több utánzónál: egyéni stílusú, alkotó szellemű, a műfaj kereteit kitágító rendező.

Melyek voltak eszközei? Nézzünk néhány példát. Először is a realizmusra való törekvés. Leone hősei, ellentétben az amerikai westernhősökkel, mosdatlanok, borostásak, büdösek. De ha megnézzük a fennmaradt korabeli fotográfiákat, ugyanilyen, sőt még toprongyosabb fickókat láthatunk a képeken. Előtérbe kerültek a részletek is, amelyeket szerinte sohasem szabad kitalálni. Ilyenek voltak például a *Volt egyszer egy Vadnyugat*ban látható hosszú kabátok – először jelentek meg a westernben! –, amelyek az időjárás viszontagságai ellen védték a cowboyokat. Leone volt az, aki felfedezte a mexikói határvidéket is, nem, nem Új-Mexikó apacslakta territóriumát, hanem Texas déli részé-

Volt egyszer egy Amerika

A Jó, a Rossz és a Csúf

Sergio Leone rendezései:

A rodoszi kolosszus
(Il colosso di Rodi, 1961)
Szodoma és Gomorra
(Sodoma e Gomorra, 1961, társrendező Robert Aldrichcsal)
Egy maréknyi dollárért
(Per un pugno di dollari, 1964 I–F–NSZK, Bob Robertson álnéven) (MOKÉP Video Kiadó)
Pár dollárral többért
(Per qualche dollaro in piu, 1965 I–F–NSZK) (tv, Intervideo)
A Jó, a Rossz és a Csúf
(Il buono, il brutto e il cattivo, 1966) (Intervideo)
Volt egyszer egy Vadnyugat
(C'era una volta il West, 1968 I–USA) (moziban bemutatott)
Egy maréknyi dinamit
(Giu la testa!, 1971) (tv)
Volt egyszer egy Amerika
(Once Upon a Time America, 1984 USA–I) (MOKÉP Video Kiadó)

nek szenvedélyektől fűtött vidékét, amely valamiféle vad, zabolázatlan keveréke Amerikának és Mexikónak.

Utolérhetetlen érzéke volt a szereplők kiválasztásához is. Felfedezte, s elindította a világhír felé vezető úton *Clint Eastwood*ot, Lee *Van Cleef*et, *Gian Maria Volonté*t és sztárt csinált *Charles Bronson*ból. Talán még *Fellini*t is megelőzte abban, hogy minden társadalmi rétegből választott színészeket, még az alvilágból is. *(„Fantasztikus pofázmányuk volt.")* Ráadásul ő volt az első, aki nemcsak felismerte, de ki is merte mondani, hogy a westernben az eseményeket egyetlen dolog motiválja, a pénz, az arany utáni hajsza. A pénz irányítja az embereket, s nemcsak Amerikában. *(„A téma egyetemes. Akárcsak az erőszak.")*

Az *Egy maréknyi dollárért* fantasztikus sikert aratott, ám a producerek kiforgatták Leonét, egy árva petákot sem kapott. Bosszútól megcsinálta a *Pár dollárral többért* (1965), majd minden idők legjobb makaróniwesternjével, *A Jó, a Rossz és a Csúf*fal (1966) trilógiává bővítette a sort. *A Jó...* addigi westernjeinek betetőzése, összegzése, egyszerre ironikus és cinikus, egy kiábrándító kép a legendás nyugatról, ahol senki sem az, akinek eddigi ismereteink alapján hittük: a jó nem is olyan jó, a rossz nem is olyan rossz, a csúf viszont kifejezetten ronda. A sikerben oroszlánrészt vállalt Leone „házi" zeneszerzője, *Ennio Morricone* is, akivel forradalmasították a műfajt, lévén az előre megkomponált zenét a film egyik alapelemévé tették, ahhoz mérten tervezték meg a képi világot.

Leone 1968-ban, már nagyrészt amerikai pénzen és színészekkel készítette el a legendás *Volt egyszer egy Vadnyugat*ot, ezt az egyszerre mítosztromboló és -teremtő mozit, „az amerikai civilizáció kiépülését kísérő konfliktusok, erkölcsi vétkek, választá-

*Vadnyugat*ot, ezt az egyszerre mítosztromboló és -teremtő mozit, „az amerikai civilizáció kiépülését kísérő konfliktusok, erkölcsi vétkek, választások és hőstípusok enciklopédiáját". (Koltai Ágnes) Egy gigantikus terv körvonalai kezdtek kirajzolódni, egy újabb trilógia kibontakozása, ezúttal már nem pénzről, nem emberekről, hanem magáról Amerikáról. *Miért éppen Amerikát mutatja be?* – kérdezték tőle. *„Azért, mert érdekelnek az álmok, az én nemzedékem számára pedig az álmok Amerikából, annak filmgyártásából érkeztek."* A *Volt egyszer egy Vadnyugat* az 1860-as években játszódik, az *Egy maréknyi dinamit* (1971) 1910-ben, Pancho Villa forradalma idején, a trilógia befejező része pedig a 30-as évek Amerikájától 1968-ig tart. A több mint 10 éven keresztül dédelgetett terv, a *Volt egyszer egy Amerika* című gengszterballada végül Leone hattyúdala lett, méltó betetőzé-

Volt egyszer egy Vadnyugat: Claudia Cardinaléval...

...és Henry Fondával

Amerika című gengszterballada végül Leone hattyúdala lett, méltó betetőzése pályafutásá-

nak. *„A Volt egyszer egy Amerika én magam vagyok"* – mondta. *„Egy áttekintés a filmgyártásról és önmagamról. Harry Gray regényét olvasva úgy éreztem, hogy szinte a saját életemet olvasom metaforikus formában."* Rengeteg terv foglalkoztatta. Talán a Leningrád ostromáról szóló monumentális eposza, a *900 nap* járt a legközelebb a megvalósításhoz, ám mindig akadt valamilyen probléma, ami miatt csúszott a dolog, mígnem 1989-ben bekövetkezett halálával végképp feledésbe merült az ötlet.

Leonét viszont nem lehet elfelejteni, életművének maradandó darabjai örökre hirdetni fogják egy megszállott filmrajongó, egy nagy érzékenységgel és szakmai tudással megáldott mesterember nevét, belopva magukat a nézők szívébe. A hozsannázás helyett azonban álljon itt befejezésül Leone nemesen egyszerű, szimpatikus véleménye arról, mit is jelentett számára a filmezés: *„Nagyon szere-*

TESZT

A mérések a Magyar Elektrotechnikai Ellenőrző Intézet laboratóriumában készültek. A tesztet összeállította és az értékeléseket készítette Géczy Géza

Nyárvégi örömök

Mielőtt azzal vádolna minket a Tisztelt olvasó, hogy túlzottan egysíkúan válogatjuk tesztmintáinkat, némi szabadkozás mellett igazi érdekességeket ígérünk. Szabadkozunk, mert a minikamkorderek nagyobb választéka, mondhatni hazai sikere mégiscsak azt sugallja, hogy érdeklődésre tartanak számot ezek a finommechanikának és elektronikának mind nagyobb tökéletességgel kivitelezett ötvözetei, és mi sem mehetünk el szótlanul mellettük. A *Sony CCD–TR705E* modellje az első Hi-8-as, mely a Video Magazinban bemutatkozik, nem éppen hétköznapi ötlet a *Sharp VL–MX7* két személyvel, és a *Philips* két modellje is rejt érdekességeket.

•

Első ránézésre a TR 705E a felületesen szemlélődő vásárlónak keveset mond. Formája, alakja igencsak hasonlít a CCD–TR 105-re, a néhány rögtön szembetűnő különbség azonban lényegi változásokat takar. Ilyen a „Precision CCD" felirat, mely a TR 105-nél alkalmazott 320 ezer Pixeles képalakító helyett a TR705E-nél 470 ezres bontásút jelent, ami viszont a korábbiaknál lényegesen jobb bontást sejtet.

Szembetűnő a lényegesen nagyobb objektív, mely mögött 1/2 collos CCD van. A készülék oldalán kidudorodó objektívházban egy belső fókuszálású lencserendszer van, amelyben élesre állításkor elektromotorok tolják a lencséket előre-hátra, miközben a frontlencse egyhelyben marad. Ennek megvan az az előnye, hogy a szűrők könnyen illeszthetők az objektív elé. S az egész igen szellemes „kamerás" megoldás.

A manuális élességállítás nem egy – már megszokott – zoomkarral (vagy amit mostanában több készüléken alkalmaznak előre-hátra nyomógombbal) történik, hanem egy objektívgyűrűvel. Ennek csavargatása – akárcsak a fényképezőgépeknél – állítja az élességet. A mozgatás tulajdonképpen irányt jelöl és az elektromotorokat vezérli, amelyre a kezelő gyorsan rájön. Durva csavarások feleslegesek. Az autofókusz így jól működött, és gyakorlatilag egy gyors, széles mozdulattal rátalált a témára. Pontosabban kicsit túlfutott és visszaállt, de mindezt oly gyorsan tette, hogy csak a vizsgálóábrán szúrtuk ki.

A zoom 8-szoros, ami két sebességgel söpör végig. A gyorsabb mindössze 4 mp alatt fut a tele állástól a szélesig, a nyugodtabb mindezt fele idő alatt teszi meg, a vezérlőgombok nyomásától függően.

Stabilan működött a megvilágítási automatika is, és megint csak dicsérni tudjuk a TR 705-nél a blende állításával kapcsolatos kézi szabályozási lehetőséget. Elmaradt ugyan az ellenfénykapcsoló, mely világos háttér esetén a témának világosabb arcot ad a blende nyitásával, tulajdonképpen szerencsétlen fényviszonyok mellett kompromisszumot teremtve. Helyette egy 24 fokozatban arretálható „Exposure" feliratú elgomb végzi a rekesznyílás szabályozását. Ez a manuális beállítás sok videós kívánságának tesz eleget, ugyanis, ha változó fényviszonyokban történik a svenkelés, az automatika nem fog utánszabályozni a fényviszonyoknak, magyarul nem hamisítja meg azokat. A blendeautomatikák ugyanis átlagértékre korrigálnak, és világosból sötétbe érve azokat is hajlamosak „felhúzni". Az automatikus blendénél is van egyébként egy „tartás" (Hold) gomb, mellyel rögzíthető a fényviszony.

A manuális gombok egyébként egy „auto lock" feliratú ajtóval lefedhetők, és ezzel minden kézi beállítás automatikusra vált. Apropó. A kézi beállítások, záridők, fénykorrekciók, időbeállítások és szinte minden, ami a kamkordereknél elképzelhető, a keresőben látható, de grafikusan érzékelhető a zoomállás, vagy a blendenyílás helyzete is.

A Sony CCD–TR 705E további szolgáltatási köre is széles, így a teljességre nem törekedhetünk, de a legfontosabbakat kiemeljük. Természetesen mód van normál Videó-8 felvételek készítésére is. A kamera a megfelelő üzemmódot automatikusan is ki tudja választani. Képes félsebességű felvételekre is, és felvételekhez a kísérőhangot Hi-Fi sztereóban lehet rögzíteni. A beépített mikrofonnak van egy szélessávú és egy keskenyebb állása, ez utóbbi abban az esetben praktikus, ha például külső felvételeknél behallatszik a felvételbe a szél zaja, de a zoom és autófókusz zajainak elkerülésére

– ami 3–3,5 dB-lel növeli a szintet – külső mikrofont is lehet alkalmazni. S ha már csatlakozásról esett szó, van fejhallgató-csatlakozó is a hang ellenőrzésére, amely mellett még egy LANC jelzésű aljzat is van másolások vezérlésére. Tv-hez, vagy videókészülékhez a Hi-8 rendszerből következően Hosiden csatlakozóval lehet átadni a jeleket, de RCA videóaljzaton is megjelennek a videójelek Hi-8 felvételeknél is, Videó-8-nál pedig értelemszerűen csak ezen keresztül láthatók a felvételek. A hang két RCA aljzaton bújik ki.

Van úsztatás, egyoldalas superimposer, vagyis címképet, vagy feliratot lehet tárolni, mindezt nyolc különböző szinten és módon lehet beúsztatni. Időket lehet beírni, a CCD–TR105-höz hasonlóan zónaidők válthatók, és gombnyomással lehet áttérni a nyári időszámításra.

Mód van a felvétel visszanézésére, és a repülő törlőfejből következően inzertsnittek készítésére is. A CCD–TR705-nél a kiértékeléseket illetően felborult a sorrend. Korábban készítettük a felvételi próbákat, mint ahogy a labormeréseket elvégeztük volna, és úgy tűnik, így tudtunk objektívebbek maradni. A külső felvételek ugyanis nagyon kedvező benyomást tettek ránk. A fák lombja szép rajzolatú, részletdús volt, a fenyőfa tűi is szépen különültek el, a virágokat jól adta vissza a kép, és a domboldalon a házak rajzolata is nagyon jól kijött a más felvételeken látott foltokkal szemben. Monitorként egy Sony KV-X255IK-t használtunk, melynek Hosiden bemenete mellett ott voltak az RCA aljazatok is. Ezen át is jól visszajött a felvétel, délutáni fényben is jól visszakaptuk a színeket, minden élt. A labormérések után jött a meglepetés: mivel a kamera oldal 380 sort biztosan produkált, a szalagról valójában kb. 330 sor körüli érték jött le. Ez az érték szinte félsebességnél sem csökkent számottevően, viszont a normál sebesség határozott rajzolata felbomlott, a szélek csipkézettebbek lettek. A Hi-8 felvételt a tv normál videóbemenetén lejátszva 260 körüli értéket láttunk, ami még mindig több volt és vizuálisan is szebbet nyújtó, mint a normál Videó-8 által felvettek.

Ez utóbbi esetben ugyanis 230 függőleges vonal felbontásával ki kellett egyeznünk. A színek minden esetben rendben voltak, talán egy árnyalattal melegebbek, de éltek, és korrektek voltak a zajértékek is.

Összességében a látott kép biztonsága meggyőző volt és az első, kedvező benyomásainktól a mért értékek nem térítettek el. Ami a hangot illeti: a mikrofonbemenetről vizsgálva az átvitelt, mindkét csatornán egyforma volt, szinte semmi eltérést nem tapasztaltunk, s mindezt az elektronika egyenletes átvitel mellett produkálta. A széles villamos átvitel mellett a beépített mikrofonnal is jó volt az átvitel, tartománya 100 Hz-től jó 11 kHz-ig terjedt. ▶

SZOLGÁLTATÁSOK ÉS TESZTEREDMÉNYEK

Gyártó	Sony	Sharp	Philips	Philips
Típus	CCD–TR705E	VL–MX7S	VKR–6880	VKR–6847
Rendszer	Hi-8/Video8	Video8	VHS–C	VHS–C
Méretek (mm)	109x105x178	110x104x190	110x120x163	142x120x263
Tömeg (kg)	0,98	0,9	1,08	1,08
KAMERARÉSZ				
Pixelek száma	470 000	320 000*	320 000	320 000
Objektív	1:1,6	1:2,0/1:2,4	1:1,4	1:1,4
Gyújtótávolság (mm)	7,8–62,4	6–48 és 4	6,7–54	6–48
Zoom átfogás	8-szoros	8-szoros	8-szoros	8-szoros
Makróállás	van (autofókusszal)	van (autofókusszal)	van (autofókusszal)	van (autofókusszal)
Ellenfénykapcsoló	nincs	van	nincs	nincs
Blendeszabályzó	van	nincs	nincs	nincs
Feder	van	van	van	van
Autófókusz	van	van	van	van
Zársebesség-állítás	7 lépés 1/10 000-ig	5 lépés 1/10 000-ig	6 lépés 1/4000-ig	6 lépés 1/4000-ig
Felvétel-visszamérés (mp)	van	nincs	van	van
Inzertsnitt	van	van	tartozékkal	nincs
Címbeírás	1 oldal	nincs	van	nincs
Intervallum-felvétel	nincs	nincs	tartozékkal	nincs
Távvezérlő	van	nincs	nem tartozék	nincs
Sztereó hang (FM)	van	van	nincs	nincs
Fénykorrekció	van	van	automatikus	van
MAGNÓRÉSZ				
Maximális felvételi idő (perc)				
Normál/Long-play	90/180	90/180	45/–	45/–
Gyorskeresés	van	van	van	van
Állókép	van	van	van	van
Képléptetés	nincs	nincs	nincs	nincs
Lassítás	nincs	nincs	nincs	nincs
Mikrofonbemenet	van	nincs	van	van
Fejhallgató	van	nincs	van	van
MÉRÉSI EREDMÉNYEK				
Sorbontás SP/LP (sor)	Hi8: 330/320 Video-8: 230/215	235/220	230–	230/–
Video jel/zaj viszony: (kép) SP/LP (dB)	Hi8: 41/40; V-8: 44/43	43/42	43/–	41/–
Hangrész:				
frekvenciaátvitel (Hz-kHz)				
állófejes sáv (SP):	–	–	130–12	70–11,5
LP:	–	–	–	–
FM sáv SP:	40–22 (külső bem.)	130–20 (beépített mikr.)	–	–
LP:	40–22 (külső bem.)	130–20 (beépített mikr.)	–	–
Jel/zaj viszony (dB):				
Állófejes sávon (SP)			48	49
(LP)			–	–
FM sávon (SP)	56	–	–	–
(LP)	55,5	–	–	–
Akusztikus zaj (dB)				
Normál:	40/47 (bal/jobb)	41/39 (bal/jobb)	42	41
Zoom és autófókusz:	45/44 (bal/jobb)	35/38 (bal/jobb)	40	39
Nyávogás				
Állófejes sávon %:	–	–	0,32	0,24
FM sávon %: (SP/LP)	0,006/0,008	0,014/0,014	–	–

* 2 db 1/3 Collos csip, a pixelek száma a teljes képre vonatkozik.

Összességében a TR–705 nagyon jó benyomást tett; nemcsak formatervezése szép, de jól feküdt a kézben is, és teljes felszerelésben is 1 kg alatti tömegével, szolgáltatásaival többnek éreztük, mint egy útikamerát.

●

Ha a Sonynál még formatervezésről szóltunk, akkor Sharpnál ezt meg kell tetéznünk egy extrább, igen karakteres megjelenéssel, amelyen érződik, hogy a konstruktőrök és formatervezők jól együttdolgoztak. Sikerült ugyanis a *Sharp*nak a *VL–MX75-tel* egy olyan kamerával berobbanni a minik közé, amely teljesen sajátos, ugyanakkor praktikus szolgáltatást nyújt azoknak az amatőr videósoknak, akik nemcsak vizuálisan, hanem képi élményben is színessé akarják tenni anyagaikat. Az MX–7-nek nagy húzása ugyanis, hogy két önálló objektíve és két 1/3 collos chipje van. Mindkét objektív gombnyomásra gyakorlatilag késlekedés nélkül váltható. A felső egy zoom objektív, melynek gyújtótávolsága 6–48 mm-ig változtatható (ráadásul 2-féle sebességgel), az alsó pedig egy fix, mindössze 4 mm-es gyújtótávolságú, nagy látószögű objektív. Ezt a nagy látószöget a videósok igencsak hiányolják felvételeik során. A gyakorlatban, szögekben számolva, a normál gyújtótávolság 42 fok körül van, míg a Sharp alsó optikája 62 fokban lát.

Mit is jelent a két optika és válthatóságuk? Azt például, hogy a kameraman gombnyomásra hirtelen átválthat totálról kis képkivágásra, tehát a tele tartományba történő lassú zoomolás helyett rövid úton tele-beállításba ugorhat. De mindezt lassan is megteheti, a totálba lassan egy kisebb, a zoom által előzetesen kiválasztott képkivágás úszik be, de történhet ez fordítva is, a részlet beletűnhet a totálba is. És persze – mivel a két optika önálló életet él – egyéb hatásokat is lehet csinálni, így az egyiket beszűrözni vagy homályosítani.

A keresőben egyébként segítségként a képkivágás egy kis keretben jelenik meg, ami tulajdonképpen a zoom objektívre vonatkozik. Persze – s erre a megfelelő kontrollal bíró videós hamar rájön – a kettős technikát öncélúan nem szabad használni. A ki-be futkározó képeket ugyanúgy megunja a néző, mint az elektronikát öncélúan használó, szinte a dobszó ütemében villódzó klipek esetében. A Sharp MX–7 nagy ötlete egyébként éppen az, hogy trükkjeit nem elektromos memóriára építi, így a képek minősége is jó. Videó-8-as rendszerben dolgozik, és bontása is kategóriájának felel meg, sőt egy árnyalattal többet láttunk, mint amit a Sony 705-ösének Video-8 felvétele esetében a szalag visszaadott. A 230 sort biztosan érzékeltük, ez félsebességnél 220-ra leesett, és a szélek is csipkézettebbek lettek, de a félsebességet különösen Video-8-nál, ahol 90 perces kazetták vannak, soha nem javasoltuk. A felvételek egyébként jók voltak, de bizony a Hi-8-cal egyáltalán nem összemérhetőek. Persze a rendszerek sem azok, de ha látott az ember szeme jót, nehezebben nyugszik bele a mérsékeltebbe. A színhűség jó volt, a fókusz biztosan működött, még üvegen keresztül is jó felvételeket lehetett készíteni, de a Citadelláról lenézve, a pesti házak kevésbé rajzolódtak ki határozottan, és az Erzsébet híd pillérein is látni lehetett, hogy ez videófelvétel. Kritikusabb képelemzésünket némileg a kamera ára is motiválta. A Sharp ugyanis kinti listaáron is pontosan annyiba kerül, mint a Sony TR705-öse (2700 DM), és ez bizony nem kevés pénz. Ami a kétségeket mégis eloszlatja, az a trükk-készítési lehetőség. Ha meggondoljuk, hogy ilyen effektekhez igencsak költséges vágóasztalok és rengeteg idő kell, az ár tulajdonképpen megtérül. Csak jól kell elképzelni és előkészíteni a felvételeket. Egyéb trükklehetőség, tehát címbeírás, vagy imposer nincs, van viszont úsztatási lehetőség és inzertsnitt is.

További érdekesség a színes kereső. Rendszeres olvasóink ismerik ezzel kapcsolatos véleményünket: nehézkesebbnek tartjuk az élesre állítást, az információk kevésbé láthatók, bár elismertük előnyét kritikus fényviszonyok melletti beállításoknál. Nos, a Sharp keresőjének képpontelrendezése más struktúrát mutat az eddig látottakról, színdinamikája, kontrasztossága is határozottabb, így az összhatás élesebbnek tűnik és a beállítások egészen jól kivitelezhetővé váltak.

A kezelőszervek egyébként jól kézre estek. Igaz, az egyéb szabályozási lehetőségek szerényebbek. Nincs blendeszabályozás, van viszont ellenfénykapcsoló, illetve belép egy fényerősítő fokozat, amely jobban kinyitja a blendét. A blendeautomatika egyébként jól működött, és gyengébb fénynél is jó képet nyújtott, ám kritikus fényviszo-

nyok mellett kevésbé tudta megoldani feladatát. Van viszont lehetőség a fehéregyensúly beállítására, amellyel esetenként célszerű élni.

Az MX–7S egyébként a hangot Hi-Fi sztereóban rögzíti. Bár beépített sztereó mikrofonja széles átvitelt ad; gyakorlatilag 130 Hz-től 20 kHz-ig átvisz (bár 9 kHz táján tapasztaltunk egy jól látható beszakadást) – de mégis megérdemelt volna a készülék egy külső mikrofoncsatlakoztatást. Már csak azért is, mert csendesebb felvételeknél jobban be tud hallatszani a zoom vagy autofókusz motorja. Sajnos hiányoltuk a hangnál a sávszélesség-kapcsolót, igaz, a beépített mikrofon irányérzékenysége jó. De azért jobban behallatszottak a széllökések. Nem ártott volna egy fejhallgató-csatlakozó sem, ami sok mininél megtalálható a felvételek ellenőrzésére.

S ha már hiányérzeteinkről esett szó, nem ártott volna egy felvételvisszanézési üzemmód, hogy az utolsó snittbe belenézve, ahhoz jól lehessen illeszteni a következőt.

Összességében azonban a Sharp VL–MX 7S jól vizsgázott. Érdekes hatású, jó felvételeket lehetett készíteni vele, s különösen útikameraként, kihasználva a kettős optika nyújtotta lehetőségeket, a megszokott egyhangú zoomolások városképek helyett dinamikus váltásokat lehetett produkálni Ugyanez a hatás jól érvényesült családi felvételeknél is.

●

A *Philips* kínálatában két kamkorder jelent meg az elmúlt időben, a *VKR–6880*-as és a *VKR–6847*-es. E készülékek első ránézésre nem véletlenül tűnnek ismerősnek a kamkordertípusokat nyomon követők előtt. A 6880-as ugyanis JVC GR–AX10 néven már ismert típus, míg a 6847-est a Video Magazin tesztrovatából is felismerhetik olvasóink, Panasonic NV–G1-es jelzéssel. Az előbbiekből következik, hogy mindkét készülék VHS–C formátumban dolgozik, és közös vonásuk az is, hogy egyiken sem alkalmaztak félsebességet. A maximális játékidő így – figyelembe véve az újabb kazettákat – 45 perc. A félsebességet nem is nagyon hiányoltuk, mivel normál üzemben is kb. csak 230 sor körüli értéket láttunk. Ezzel együtt a szubjektív érzet jó volt, a rajzolatot stabilnak éreztük, a fehéregyensúllyal, színhűséggel sem akadt gondunk.

A készülék sajátos formáján kívül a ferde homloklapba csúsztatott lámpával is magára vonja a figyelmet. Nos, ez az 5W teljesítményfelvételű halogén fényvetítő valóban jó szolgálatot tesz belső felvételeknél, azonban használatával mégis csínján kell bánni. Egyrészt, bár nem nagy a fogyasztása és tulajdonképpen jó a fényhasznosítása is, mégis összszemérhető a kamkorder felvételével. Magyarul, rendesen fogyasztja az elemet, így inkább tápegységről célszerű használni, vagy pótakkumulátor szükséges. Másrészt – s ezt az első felvételek sötét kontúrja rögtön jelzi – a fénysugár csak a középmezőt „lövi meg" vagyis olykor derítőfényt kell használni.

Az objektív fényereje 1:1,4-es, zoomja 8-szoros 6,7–54 mm-es tartománnyal. Nagyon praktikus, hogy a frontlencse és a tárgy közötti távolság 1,5 cm és végtelen közötti, nem kell külön billentyűvel átváltani makro tartományra. Az autofókusz megbízhatóan és viszonylag gyorsan élesre áll, bár közeli tartományba történő zoomolásnál előfordul, ha automatikusan nem találja az élesre állítási pontot, akkor a zoom lencsecsoportot egyszerűen úgy intézi el az automatika, hogy az optikát rövidebb gyújtótávolságra állítja és itt keresi az élességet.

Maga a kamkorder jól kézbe fekszik, tömege a lepke- (vagy inkább papír-) súlyúak közé sorolja, kezelése is egyszerű, bár nincs túlzottan teletűzdelve gombokkal. Ezzel együtt, jól kezelhetően, külön kapott helyet egy „Full Auto" gomb, mellyel automatikusra lehet állítani a kézi fókuszt, mely egy billentyűvel a kamera tetején elektronikusan állítható. Egyébként van címbeírási lehetőség (8 színben), van úsztatás, azonnali jelenet-visszanézés, mód van 16:9 arányú képek felvételére, és van inzertsnitt-készítési lehetőség is. Az más kérdés, hogy beillesztéses képszerkesztésben, utóhangosításban egy külön megvásárolandó kézi vezérlőre van szükség, mely tovább növeli az árat.

Ugyanígy külön tartozék a VHS kazettaadapter, mely éppen azt a kényelmet nyújtja, hogy az elkészült felvételt közvetlenül le lehessen játszani az otthoni videóban – amennyiben az vágás-másolás nélkül „fogyasztható".

Hang szempontjából – figyelembe véve, hogy a VKR–6880 állófejes készülék – a 130–12 kHz-es átvitel tisztességes. Szerényebb viszont a nyávogás értéke, és átlagos a zaj. Van viszont külső mikrofoncsatlakozási lehetőség és fejhallgató-csatlakozó is.

Összességében a Philips VKR–6880-at jó képjellemzőjű, egyszerű kezelésű kamkordernek ítéljük, amelyet elsősorban azoknak ajánljuk, akik felvételeik során túl sokat nem akarnak bíbelődni a beállításokkal, és inkább az automatikákra bízzák magukat tudomásul véve azok maguk választotta fénykorrekcióit.

●

A másik *Philips*, a *VKR–6847*-es mint ezt az 1991. év 10. számunkban írtuk a Panasonic NV–G1E kapcsán, szintén a kevésbé összetett készülékek közé tartozik.

Hivatkozva korábbi Tesztünkre, most csak néhány gondolatban foglaljuk össze tapasztalatainkat. E készüléknek az erénye könnyű kezelhetőségében van, tervezői inkább kezdő, vagy nem bonyolult készülékeket kedvelő videósoknak találták ki. Ugyanígy köztes osztályba sorolódik méretei alapján is: ugyan nem mini, de mégsem foglal sok helyet, és tömege is alig haladja meg az 1 kg-ot. Kezelőszerveivel zársebességet és fehéregyensúlyt lehet állítani, de mód van kézi fókuszbeállításra is. Ezt azonban most is elég „érzékenynek" éreztük, az optika alatt elhelyezett két + és – irányba szabályzó gomb elég gyorsan avatkozik közbe. Használatukra azonban most is csak kritikus helyzetekben volt szükség. Az autofókusz jól működött, az éles kép általában biztosan beállt. Felbontás, képrajzolás a VHS–C-nél várt 230 sor körüli volt, és változatlanul jónak ítéltük a színhűséget. A fehéregyensúly-automatika is megbízható volt, kritikusabb fényviszonyoknál azonban jól korrigált a kézi állítási lehetőség. Egyébként a VKR–6847-nek elég jó volt a fényérzékenysége, és nem volt zavaró smearérzékenysége sem. Bár van a kamerának külső mikrofoncsatlakozója is, mégis hiányoljuk a sávszélesség-kapcsolót, mert ennek hiányában – éppen a széllökések zajának kivédésére – az akusztikus átvitel csak 350 Hz-től indul.

●

Összességében: a négy készülék négy sajátos igényt elégít ki, a nagyobb bonyolultságú és igényesebb beállítástól a sajátos effektusok készítésén át az egyszerűbb, praktikusabb kezelhetőségű partnerekig. Bár hangban, mely rendszerből következő különbség, határozott eltéréseket tapasztaltunk (leszámítva a Hi-8-as felvételt), képben kevésbé éreztünk jelentős különbségeket.

A TRÜKK BIRODALMA

Molnár Miklós H.S.C.,
a Magyar Televízió 54 éves operatőre,
a Hungarian Society of Cinematographers
(H.S.C. = Magyar Operatőrök Társasága) tagja

XIII.

Sorozatunk a fotó- és filmtrükkök bőséges tárházából azokat az eszközöket, módszereket, fogásokat veszi sorra, amelyek videókamerához is alkalmazhatók. Ezeket az ismereteket azok a videósok is hasznosíthatják, akiknek nincs fotós vagy filmes „előéletük"

ELEKTRONIKUS HÁTTÉRBEKEVERÉS

Sorozatunk befejező részében kivételt teszünk, ugyanis eddig kamkorderrel is elvégezhető fotó- és filmtrükkökről volt szó, a chroma-key (színkulcs), vagy népszerű nevén a blue-box (kék doboz) viszont tipikus videótrükk és ráadásul a kivételesek (a profik) trükkrepertoárjába tartozik. Úgy gondoljuk, legalább az elvével illik megismerkednünk, mint ahogy már szót ejtettünk filmes változatáról a blue-screenről.

A felvételi cél itt is azonos – a stúdióban a színész mögötti sima fal helyére tetszőleges álló vagy mozgó hátteret trükközünk be. A fal színe rendszerint kék, de zöld vagy vörös is lehet. Ez azon múlik, hogy a fal előtt, az előtér témája milyen színekből áll. Kritériuma: a színészen ne legyen olyan szín, mint amilyen a mögötte lévő fal színe (pl. kék fal esetén a szereplő ne viseljen kék nyakkendőt), mert csak így tudunk a fal színének helyére elektronikus úton háttér képet bekeverni. (A kék nyakkendő „kilyukadna", ennek helyén átlátnánk a háttér képre.) A háttérnek szánt képet adhatja egy másik stúdiókamera, dia-, filmbontó vagy videólejátszó berendezés is.

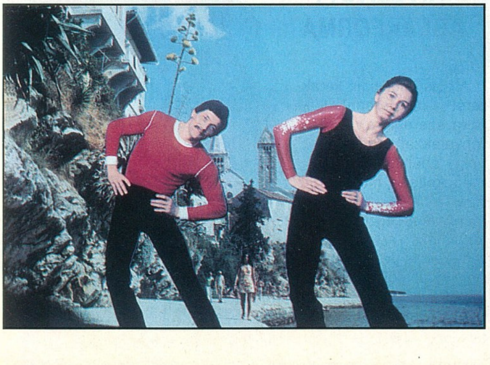
A háttér-bekeverési trükk azon alapszik, hogy a kék fal előtt álló szereplőre irányuló kamera egyik színcsatornájának jele (amely a fal kék színét érzékeli) felhasználható *kapcsolójelek* előállítására. A trükk kialakulását (az olvasáshoz hasonlóan) a kép egyetlen sorának végigkísérésével követhetjük nyomon. A vezérlő helyiségben elhelyezett trükk-keverő berendezés a háttér képet, pl. fotót adó kamera jelét továbbítja mindaddig, míg a szereplőt mutató kamerában a letapogató elektronsugár az adott sorban a kék színt érzékeli. Amikor azonban eléri a színész oldalát, egy rövid impulzus hatására a trükk-keverőben automatikusan képváltás történik – most már a szereplőt adó kamera jele kerül továbbításra egészen addig, amíg az elektronsugár el nem hagyja a test másik oldalát. A fal kék színe újabb impulzust ad, hatására ismét a fotót mutató kamera jele továbbítódik.

Az elmélet után illusztrált példa következik. Az egykori tv-torna sorozatában a tornászok táj háttér előtt mutatták be gyakorlataikat. A műsorokban a tornászok és a tájat naponta váltakoztak. A felvételekhez Mahrer Emil rendezővel blue-box technikát alkalmaztunk. A népszerű tornászok közül Müller Kati és Bérczi István az *1. ábrán* szerepel – ahogyan a videókamera látja. A *2. ábra* az elektronikus háttér-bekeverés utáni végleges kép – ahogyan a néző látja.

A televízióban alkalmazott háttér-bekeverés az előző cikkünkben tárgyalt háttérvetítéshez és a vándormaszk-eljáráshoz hasonlóan szintén művészihatás-emelési és gazdaságossági célokat szolgál.

1. ábra

2. ábra

AMERIKAI ÉJSZAKA (DAY FOR NIGHT)

Kamkorderünkkel nem tudunk holdfénynél felvételeket készíteni. A jelenlegi amatőr videókamerák teljes nyílás mellett, elektronikus, képerősítéssel minimum 2–6 lux megvilágítást igényelnek. A zeniten álló telihold pedig csak 0,2 lux fénnyel világítja meg a tájat.

Egykor hasonló gondjuk volt a játékfilmet forgató amerikai filmeseknek is. A probléma megoldása Hollywoodból származik (ezért nevezzük amerikai éjszakának). Közismert, hogy a napsütéses Kaliforniában a kitűnő klíma miatt a szokottnál sötétebb kék az ég. Az operatőrök ezt az adottságot használták fel, nappal forgatták az éjszakai jelenetet. Megfelelő színszűréssel az égboltot még jobban elsötétítették – így a fekete-fehér filmen a napsütötte sziklás tájon lopakodó indiánok holdfényes környezetbe kerültek. A színes film megjelenésétől az éjszakai felvételnél a szín is szerepet kap – a nappal készült éjszakai jeleneteket kékes árnyalatúra készítjük.

Csak olyan kamkorderekkel tudunk napfénynél kékes holdfény hatású felvételt készíteni, melyeknél a blendét kézzel is tudjuk szabályozni, van napfény-műfény választókapcsolója és a fehérszint beállítása nem automatikus. A kamera színegyensúlyának „becsapása" a következő: kapcsoljuk be a műfény-pozíciót, a napfényre tegyünk egy narancsszínű papírlapot és a kamerát erre irányítva végezzük el a fehérszint beállí-

3. ábra

tását. Az eredmény kékes képhatás. (Gyengébb kékítéshez sárgás vagy fehér papírlapra van szükség.)

Az égbolt elsötétítéséhez szükségünk van *lineáris* vagy *cirkuláris polárszűrőre* (az előbbi olcsóbb és szintén megfelelő), *szürke átmeneti szűrőre*, esetleg *neutrál szürke szűrőre* (ND 6 vagy ND 9).

A *polárszűrő* használata erősen függ a napszaktól és a felvételi iránytól. Olyan szemszöget kell kiválasztanunk, ahonnan nézve a felvételi téma mögött mély kék az égbolt. Ennek tónusát mélyítjük tovább a polárszűrő megfelelő helyzetbe forgatásával. A beállított felvételi irányból csak kis mértékben svenkelhetünk el, mert a kamera nagyobb szögű elfordulásával képbe kerülő égboltra a szűrő nem lesz hatással. Minden felvételi irányra meg kell keresnünk a szűrő optimális helyzetét. (A polárszűrő használatáról múlt évi októberi – 10. – számunkban írtunk részletesen.)

Szürke átmeneti szűrőt akkor használjunk, amikor nem elég kék az égbolt. A szűrőt annyira engedjük le a képbe, hogy fedett része még éppen *ne érjen bele* a távoli motívum (domb, falombozat) tetejébe. Arra is ügyeljünk, hogy a szereplőt ne állítsuk a szűrő által takart égbolt elé, mert felső teste indokolatlanul sötétté válna. A napfényes felvétel erősen leszűkített blendét igényel, emiatt az átmeneti szűrő tónusos határvonala olykor kellemetlenül látszódik. Megszüntetésére használjunk sötétebb fokozatú neutrál szürke szűrőt, így tágabb blendével fogunk forgatni, és ezért az átmeneti szűrő határvonala észrevételen lesz. Harmadik szűrőként célszerű *polárszűrőt* is alkalmazni azért, hogy a távoli motívum feletti keskeny égboltsáv (melyet nem takar az átmeneti szűrő) némileg elsötétíthető legyen. (Az átmeneti szűrőről múlt év novemberi – 11. – számunkban részletesen szóltunk.)

Az amerikai éjszaka *ellenfényes* változata rendszerint problémát jelent. Hazánk földrajzi adottsága miatt nagyon ritkán fordul elő, hogy az égbolt nap felőli oldala is tiszta kék legyen. Többnyire csak erős széllel járó hidegfront betörése után remélhetünk ideális felvételi körülményeket. Ám addig az alábbi megoldások közül választhatunk. Nagyon világos égbolt elsötétítésére *egy vagy két* azonos helyzetű szürke átmeneti szűrő szükséges. Ezúttal annyira kell leengednünk a képbe, hogy a szűrő fedett része *beleérjen* a távoli motívum felső területébe (sziklatetőbe, fák koronájába). Ezek a tereptárgyak az ellenfény miatt egyébként is sziluettként látszódnának. Ha teljesen fekete égboltot szeretnénk, akkor fekete papirosból *maszkelőtétet* készítünk. A kamerát állványra helyezzük, elé tartóállványt, melyre kb. 18x24 cm méretű keretet rögzítünk. A keret felső felére fekete papirost feszítünk. Alsó élét úgy kell ollóval kivágnunk, hogy hűen kövesse a távoli motívum égbolttal érintkező vonalát. Inkább takarjunk a fák, a hegyvonulat tetejéből, mintsem kilássunk egy keskeny nyíláson a világos égboltra. A közvetlen napfényt árnyékoljuk le a maszkelőtétről. (E témáról múlt évi decemberi – 12. – számunkban is írtunk.)

Általános érvényű tanács, hogy az amerikai éjszaka trükkjéhez kb. 1–2 blendeértékkel sötétebb képre van szükség, mint amilyenre az automata beállna. A legtöbb kamkorderen nem jelzik a blendeértékeket, ezért olyan mértékben zárjunk a blendén, hogy a képen az arc árnyékos oldala semmilyen, vagy csak minimális rajzolatot mutasson. Előnyös az erősen kontrasztos világítás, amit általában oldalvagy ellenfénynél kapunk. A képben minél nagyobb területen legyen derítés nélküli árnyékos, sötét felület. (Ez az un. low-key típusú kép.) Homokos tengerpart, árnyéktalan havas táj és más világos előterű helyszínek csak akkor válnak alkalmassá amerikai éjszakai felvételre, ha sötét előteret tudunk a képbe komponálni. Ha erre nincs mód, használjuk a szürke átmeneti szűrőt *fordítva!* Tónusos részével sötétítsük el a nagyon világos talajt. Ez széles árnyékként fog hatni.

Ha a képen megszokott esti fényeket (világító ablakot, autófényszórót) szerepeltetünk, hitelesebbé tesszük a felvételt. A napfény erőssége miatt csak akkor látszódik a műfény világítás, ha nagyteljesítményű lámpát használunk, mely pl. kifelé világít az ablakon. Lásd a *3. ábrát,* melyet a szentendrei skanzenben készítettem a déli órákban. Az objektív előtt polárszűrőt használtam az égbolt sötétítésére. Ha egy ablakot szemből veszünk fel, kisebb teljesítményű lámpák (2 db 500 W-os vagy 2 db 1000 W-os) is elegendőek. Az ablak belső felére pauzpapirost rögzítsünk, erre világítsunk hátulról a lámpákkal. A videókamera műfény-érzékenyítése és fehér papirossal végzett fehérszint-beállítás miatt az ablak fehér lesz. A fehérszintállításnál a sárgás-narancsos papiros az ablak színét meleggé teszi. Ezáltal romantikus képhatást érünk el.

VILÁGÍTÁSI TRÜKKÖK – TRÜKKÖK VILÁGÍTÁSA

A fény és árnyék speciális alkalmazásakor különösen nehéz határt vonni, hol kezdődik a trükk, mikor nem beszélünk „normális” felvételről. Trükksorozatunkban eddig is megemlítettük a határeseteket, ezt tesszük a világítási effektek tárgyalásakor is. Ezeket a már ismertetett műtermi trükköknél is lehet alkalmazni. Az alábbit pl. a 90°-kal eldöntött helyzetű kamera trükkjéhez, melyet ez évi februári – 2. – számunkban közöltünk.

KIVETÍTETT ABLAKFORMA

A belső helyszín karakterét megteremthetjük falra, szereplőre világító fényalakzat segítségével, anélkül, hogy meg kellene mutatnunk a helyiség ablakát. A módszer a következő. A lámpa fényébe helyezett képen kívüli fekete paravánok, ún. „négerek” közé erősített fekete takarólapokkal és

4. ábra

lécekkel alakítjuk ki a kívánt ablak formát. Utánozhatjuk redőnyös ablak, rácsos börtönablak, templomi színes üvegablak vagy kerek kajütablak fényét, mely utóbbit ingó mozgással tehetjük hitelessé. Az árnyékperem élessége a lámpa illetve az izzószál típusától függ. Pontszerű fényforrás adja a leghatározottabb árnyékot. Ilyen van a spotlámpában. Csőalakú halogén fényforrás vagy opál burájú fotóizzó kevésbé alkalmas a feladatra. Viszont egyszerű felépítésű diavetítővel is különleges alakzatokat vetíthetünk a felvételi helyszínre. Nincs szükség takarólapokra, lécekre, mert helyettük diakeretbe helyezhetjük az alufóliából vagy más vékony lapból összeállított ablakformát. A vetítőobjektívvel tetszőleges élességűre állíthatjuk a nyílást. A diavetítő alacsonyabb fényteljesítménye miatt a felvételhez használt többi lámpa fényét jelentősen csökkenteni kell.

Amikor ablakon bevilágító *villámlás* fényét utánozzuk, a helyszín megvilágítására szintén alacsony fénymennyiség szükséges, hogy a felvillanásnyi időre bekapcsolt nagyobb teljesítményű, kékes fóliával ellátott lámpa „túlexponálja" a képet. Az 1000–2000 W feletti lámpa fénye „lustán" gyullad be, alszik ki – ezzel nem lehet villám fényt imitálni. Profi területen ívfénnyel vagy spotlámpára helyezhető, mozgatható ún. zsalublendével (fémzsalugáterrel) készül a villámlás. Zsalublendéhez hasonló hatást érhetünk el két fekete takarólap közvetlenül a lámpa előtti széthúzásával, összezotlásával. A fény feltétlenül lágy sugárzású legyen (a lámpa elé tegyünk selymet, teflonfóliát vagy pauzt), így nem látszódik a takarólap árnyéka. A fény intenzitásának változtatása más jelenethez is felhasználható. Például tévét néző szereplőket veszünk fel a sötét szobában, és arcukon látni akarjuk a képernyő változó világítását.

HÁTTÉRTÜKK ELŐTERÉNEK VILÁGÍTÁSA

Háttérvetítésnél vagy elektronikus háttér-bekeverésnél legtöbbször szabadtéri háttér képet használunk. A stúdióban lámpákkal világítjuk az előtér szereplőjét, ezért nem könnyű feladat megteremteni a természetes külső és a mesterséges belső világítás összhangját. A következőkben néhány egyedi világítást veszünk sorra.

A nő és a férfi a műteremben felépített hajókorláthoz támaszkodik. Trükkel mögéjük hajófedélzet kerül. A háttér és az előtér együvé tartozásának érzékeltetésére, no és csipetnyi romantikus felhang kedvéért arcukra vízcsillogás vibrálását szeretnénk. A csillogás megoldása teljesen prózai – nagyobb vizes tálba (tálakba) világítunk olyan szögből, hogy a visszatükröződő fény a szereplőket érje. Ez így önmagában elég „vérszegény", mert az arcon a főfény és a derítés legyengíti a csillogás fényét. Erőteljes vízcsillogást úgy kapunk, hogy a tál aljára széttört *tükördarabokat* fektetünk, felvétel közben pedig gyengén hullámoztatjuk a vizet.

Következő példánkban az előtér szereplőjét az esti vasúti peronon kell elképzelnünk (természetesen díszlet nélküli stúdióban készül a felvétel, trükkel kerül mögéje a vasútállomás képe). Az integető szereplő a kamera fölé néz (a nem látható elutazóra) – most indul el a vonat, az ablakok fényei egyre gyorsabban futnak át arcán. A *futó fény* eszköze tengelyen forgatható hordó, melynek palástja cserélhető. Példánkban olyanra van szükség, melyen egyforma távolságra nagy nyílások vannak. Ezen világít át a lámpa a szereplőre. Más helyszínhez, így autóban ülők megvilágításához szabálytalan közökben követik egymást a kisebb-nagyobb nyílásokon átvilágító fényfoltok.

A *4. ábrán* Krisztiről készült műtermi felvételem látható, mely háttér nélküli, hogy látványa ne befolyásoljon bennünket. A természetben napsütéses kék égnél az árnyékok kékes színűek. A felvételnél ezt a hatást a derítőlámpa elé helyezett kékes színű fóliával lehet elérni. (Reméljük a nyomda ördöge nem változtatta meg a felvétel színeit.) Nappali hatású felvételhez több derítőfény szükséges. Mennyiségét a háttérképhez kell igazítanunk. A derítés (az árnyékmentesség miatt) a kamera mellől világított Krisztire, amiből az következik, hogy nem csak az árnyékos oldalt érte, hanem a főfény által megvilágított testfelületet is. Ennek pedig azért lett mégis természetes színe (és nem kékes), mert a főfénylámpa elé olyan fokozatú sárgás színű fóliát tettem, mint amilyen fokozatú a kékes fólia.

A következő háttér nélküli műtermi felvételemen, az *5. ábrán* Barbarát tábortűz fénye világítja meg az esti szürkületben. A tűz fényének utánzására szolgáló főfénylámpa, mely narancsszínű fóliával volt ellátva, a szereplőt alulról világította meg, ahogy a valóságban is előfordulna. A tűz lobogó fényének utánzására szolgál a *rülef* nevű világítási eszköz, melyet korábban is megemlítettünk. A rülef úgy készül, hogy rongyot vékony csíkokra hasítunk, és azokat zászlószerűen a rúdra erősítjük. A lámpa előtt mozgatva, a lelógó csíkok a fényt vibrálóvá teszik. Az esti hangulathoz lényegesen kevesebb derítésre van szükség, mint a nappali felvételhez. A kamera mellől világító derítőfény kékes színe (a színkontraszt miatt) jobban erősíti a tűz fényének színét.

A *6. ábrán* ismét Barbarát látjuk, akiről úgy készítettem a műtermi felvételt, mintha fa lombja alatt ülne. A levelek között foltokban átsütő napfény utánzására a *csiri-biri* nevű világítási eszköz való. Ma már nem tudni, hogy a hajdani hazai filmesek miért adták ezt a humoros nevet ennek a fekete takarólapnak, melyen szabálytalan girbegörbe nyílások vannak vágva. Házilag fekete fotókartonból is elkészíthető. A lámpától távolabbra elhelyezett, kissé lágy fényfoltokat adó csiri-biri hatása akkor látványos, ha súrolófénynél alkalmazzuk. A lombok közül meredeken besütű napfény a világos talajról visszaverődik. Így kontrasztos világítás keletkezik. Ezt a megfigyelést követtem, amikor a szereplő derítőfényét beállítottam. A derítéshez ezúttal nem lámpát, hanem padlóra helyezett derítőlapot használtam. A csiri-birin lefelé átvilágító főfényt alulról a szereplőre derítettem.

A több mint egyéves sorozattal bejártuk A TRÜKK BIRODALMÁ-t – néhol el-el időzve, máshol átfutva –, szóval korántsem tudtunk mindenhol részletesen körülnézni. Akit érdekel e világ, valamivel bővebben olvashat majd erről könyvemben, remélhetően a nem túl távoli jövőben.

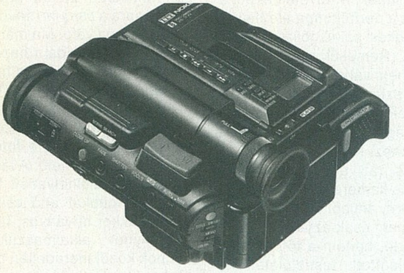
5. ábra

6. ábra

EZ AZ ITT NOKIA

V–8 300-as

kamkorder a főnyereménye háromrészes rejtvénypályázatunknak, mely a XIII. részes A trükk birodalma című sorozatunkhoz kapcsolódik. A helyes megfejtők között **30 darab Maxell 180 perces VHS kazettát** is kisorsolunk.

Önnek nincs más dolga, mint helyesen válaszolni három fordulón át a rejtvény kérdéseire. A kérdések alatt öt lehetséges feletetet talál, melyek közül csak az egyik helyes. Válassza ki a helyesnek ítélt választ, és sorszámát írja be az oldal alján található szelvény megfelelő sorába. Ha figyelemmel kísérte és kíséri a sorozatot, a kérdésekre könnyen tud felelni!

Figyelem! Kérjük, töltse ki a lap alján található szelvényt, vágja ki, gyűjtse össze a júniusi és júliusi számunkban megjelent – és kitöltött – szelvényével, és a hármat együtt juttassa el szerkesztőségünkbe borítékban, vagy levelezőlapra felragasztva, 1992. szeptember 15-ig. Pályázata csak ebben az esetben lesz érvényes. A sorsolást szeptember második felében tartjuk, a nyertesek névsorát és a helyes megfejtést októberi számunkban közöljük.

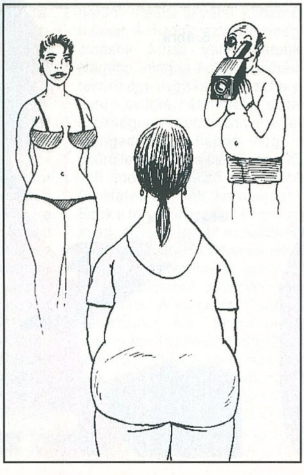
Címünk: Video Magazin szerkesztősége, 1027 Budapest, Csalogány u. 9–11.

A Video Magazin korábbi példányai a szerkesztőségben megvásárolhatók vagy telefonon megrendelhetők.
Sikeres játékot kívánunk!

„A" KÉRDÉS:

Trükk-sorozatunk melyik *hónapban* foglalkozott a tréfás elnevezésű *„kanyarobjektívvel"?* Jelölje meg az alábbiak közül a helyes válasz *sorszámát.*

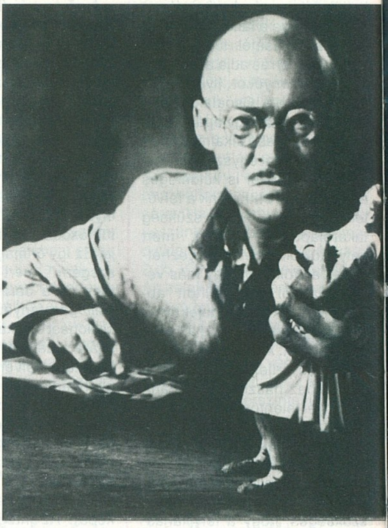
1. Május.
2. Február.
3. Március.
4. Január.
5. Április.

„B" KÉRDÉS:

A Paramount Pictures egyik produkciójában a főhős szó szerint markában tartja kapálózó áldozatát. *Hányféle* trükkeljárást alkalmaztak a két színész felvételénél? Jelölje meg az alábbiak közül a helyes válasz *sorszámát.*

1. Hármat.
2. Egyet sem.
3. Négyet.
4. Kettőt.
5. Egyet.

„C" KÉRDÉS:

Melyik *filmben* van olyan blue-screen trükkfelvétel, ahol a szereplő veszélytelenül behajol a mozgó földalattiba? Jelölje meg az alábbiak közül a helyes válasz *sorszámát.*

1. Ghost.
2. Szellemirtók
3. Vissza a jövőbe IV.
4. Dick Tracy
5. Poltergeist II.

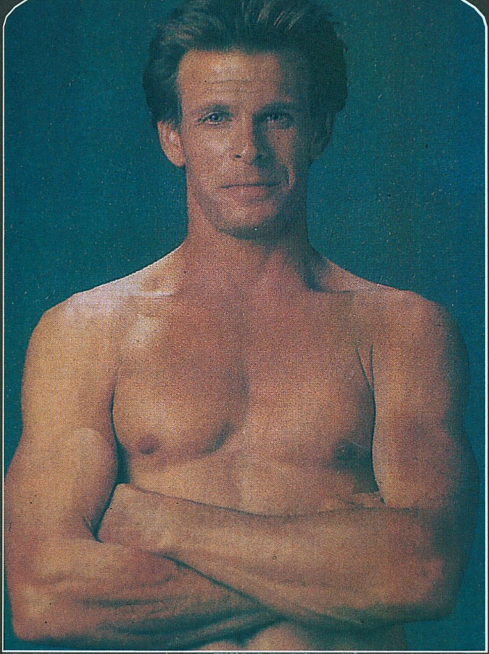
A 30 db kazetta az A.C. Telecom Agroconnect – Kereskedelmi Kft. ajándéka. (Címük: 1125 Budapest, Szarvas Gábor u. 1. T.: 176-2363)

1992. augusztus
III. forduló

A	B	C

video

MARC SINGER

190 cm magas, jóképű, kisportolt, szép háza van a Laurel Canyon Boulevard-on, felesége, Huanai Minn hawaii származású, húga színésznő, bátyja rendező. A fentiek alapján vélhetőleg csak kevesen ismernének rá arra az amerikai színészre, akit külföldi csatornákon több filmsorozatban láthattak s több filmje nálunk is kölcsönözhető a videótékákból.

*Marc Singer*ről van szó. A család csupán névrokonságban van a varrógép atyjával, de egy dologban megegyeznek: mindkét famíliában négy gyermek született.

A kung-fu-barát Shakespeare-t játszik

Marc a kanadai Vancouverben látta meg a napvilágot negyven-valahány éve – életkorát, bár nem lenne rá szüksége, titkolja –, s ötéves volt, amikor a család áttelepült Texasba. A papa a Corpus Christi szimfonikus zenekar karmestere lett, a mama pedig zongoraművészként csatlakozott a muzsikusokhoz. A gyerekek hamar megszokták, hogy ha kikukkantanak, a nappaliban Isaac Stern, André Segovia vagy más neves előadóművész üldögél ott a háziakkal. *„Ha valakinek karmester az apja, nyugodtan úgy érezheti magát, mintha az ezred fia lenne”* – emlékezett visza Marc a gyerekkorára. Tehetséges emberek között élt, s ez egyre jobban inspirálta, hogy maga is művész legyen. A család a szülők foglalkozásából következően gyakran költözött más és más városokban, Marc így gyakran volt új fiú az iskolában, s ahogy ez szokás, meg kellett verekednie osztálytársaival. Ez nem jelentett gondot számára, hiszen aktívan foglalkozott a kung-fuval, s már tizenéves korában komoly eredményekkel dicsekedhetett. Egyébként csendes, visszahúzódó diák volt. Inkább szemlélte társait, ám amikor szót kapott, elkápráztatta őket. Tulajdonképpen így tesz a színész is...

A középiskola befejezése után az Indiana University drámai tagozatára iratkozott be, s az egyik egyetemi előadáson nagy sikert aratott *Shakespeare Makrancos hölgy* című darabjában, *Petrucchio* szerepében, így bekerült ama tíz ifjú tehetség közé, akiknek meghallgatásán az ország legkiválóbb színházi szakemberei vettek részt. Marcot a seattle-i színház szemelte ki, majd két év múlva átigazolt a San Franciscó-i Conservatory Theatre-hez. Itt éppen a Makrancos hölgyet tűzték műsorra, s az új fiú megkapta Petrucchio szerepét... Alakítását nemcsak a közönség, hanem a kritika is elismerte: megkapta a Los Angeles-i kritikusok vándordíját. Az előadást a televízió is közvetítette, s Marc nemsokára meghívást kapott Hollywoodba.

Marc Singer mozifilmjei

- *Vidd hírül a spártaiaknak* (Go Tell the Spartans, 1977) r.: Ted Post (Intervideo)
- *Utazás a sötétből* (Journey from Darkness, 1979) r.: Michael Apted
- *A versenyző* (The Contender, 1980) r.: Paul Wendkos
- *Ha láthatnád, amit hallok* (If You Could See, what I Hear, 1981) r.: Eric Till
- *A vadak ura* (The Beastmaster, 1982) r.: Don Coscarelli (Intercom)
- *Gyilkosság Új-Mexikóban* (High Desert Kill, 1989) r.: Harry Falk (Dunafilm)
- *Sarge-nak hívták* (A Man Called Sarge, 1989) r.: Stuart Gillard
- *A test kémiája* (Body Chemistry, 1990) r.: Roger Corman
- *Az éjszaka hűvösében* (In the Cold of the Night, 1990) r.: Nico Mastorakis
- *Amikor a Fal leomlott* (The Day the Wall Came Down, 1990) r.: Roger Corman
- *Halott űr* (Dead Space, 1990) r.: Fred Gallo
- *A figyelők* (Watchers II., 1991) r.: Roger Corman
- *A vadak ura II. – Az időkapun át* (The Beastmaster II. – Through the Portal of Time, 1991) r.: Sylvio Tabet (jön moziban)

A Majmok bolygójától a Dallasig

Szokás szerint tv-sorozatokban kapott rövidebb szerepeket, játszott a *Hawaii 5:0*, a *Barnaby Jones*, és a *Majmok bolygója* című filmekben. A Hawaii 5:0 helyszíni forgatása során felejtette rajta szemét egy leányzón, Huanai Minn-nen, s rövidesen össze is házasodtak. Karrierje is jól alakult, most már főszerepek következtek: A *Journey from*

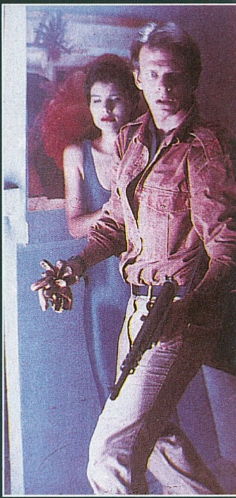
Darkness (Utazás a sötétből) című filmben egy vak orvostanhallgatót játszott, aki átverekszi magát minden nehézségen és pszichiáter lesz, a *The Contender* (A versenyző) egy ökölvívó pályafutásáról szólt, majd a *Gyökerek: A következő nemzedék* sorozatban Henry Fonda és Olivia de Havilland filmbeli idősebb fiát, egy alkoholkedvelő, fajgyűlölő, ritka ellenszenves fickót alakított nagy elhitető erővel. Valószínűleg ennek köszönhette, hogy szerepet kapott Amerika kedvenc szappanoperájában, a *Dallas*ban is. A nálunk még nem vetített sokadik részben Matt Cantrellt, Bobby barátját játszotta, aki egy titokzatos dél-amerikai smaragdbánya kapcsán száll be a sztoriba.

A vadak ura: Tanya Robertsszel

A fantázia sikerfilmje

Marc Singer rengeteget sportol, a kung-fu mellett a következő sportágakat űzi: maratoni futás, lovaglás, síelés, könnyűbúvárkodás, tenisz, súlyemelés. Ez sokszor lehetővé tette a filmes stábnak, hogy megspórolják a kaszkadőröket, mert Marc mindent maga csinál, a legveszélyesebb jelenetekben is. Teste izmos, kidolgozott, anélkül, hogy Muszkli Miska lenne, ezért választotta Don Coscarelli rendező a *Beastmaster* (A vadak ura) című fantáziafilmjének főszerepére. Dar a műfaj hagyományai szerint igen kevés öltözéket visel, s egy hősnek nem illendő góthösnek lennie. Az edzettség sokat segített Marcnak a film forgatásakor is, hiszen a mozi nagy része télen készült. Süvített a szél, a stáb kabátban-kesztyűben-sapkában vacogott, míg Marc egy szál ágyékkötőben mászkált a kamera előtt. Mindezek ellenére ő volt az egyetlen, aki nem kapott náthát... A Beastmasterben fontos szerepet játszanak az állatok is: egy sas, két vadászmenyét és egy tigris, „akire" nehéz ráismerni, mert feketére festették, persze csak azután, hogy az öt jelölt közül a színész kiválasztotta azt a nagymacskát, akivel szívesen dolgozna. Marc emlékei szerint azonban a dolog fordítva történt: az öt csíkos jószág békésen üldögélt az idomár felügyelete alatt, majd az egyik feltápászkodott, odalépekedett a színészhez, és képen nyalta. Mindenkiben megállt a szusz, de a tigris csak baráti érzelmeit akarta kifejezni, így ő lett Vu, Dar egyik társa. A mozi csak a nézők körében aratott sikert, a kritikusok fanyalogtak, pedig a fantasy történet igazán jól sikerült, köszönhetően az ember és állat főszereplőknek, a szép felvételeknek, no meg a kísérőzenének.

A Watchers (A figyelők) II.-ben

Harcban a látogatókkal

A mozi után ismét a televízió következett. Kenneth Johnson agyában született meg a *Visitors*-sorozat ötlete, amely sci-fi ugyan, de nagyjából napjainkban játszódik. A távoli űrből jószándékúnak tűnő, emberi alakot öltött idegenek érkeznek bolygónkra, akikről hamarosan kiderül, hogy inkább a hüllőkkel vannak rokonságban, ráadásul mindenféle galádságot terveznek a Föld lakói ellen. Az ellenállók, a szabadságharcosok, élükön *Mike Donovan* szabadúszó operatőrrel felveszik a harcot a betolakodók ellen. Donovant természetesen Marc alakította a nézőközönség rokonszenvétől kísérve...

A producerek felfigyeltek a sorozatra, s Marc egyre több szerepajánlatot kapott. Csak keveset fogadott el, mert még mindig kísért a Shakespeare-előadások emléke, s szerinte a kalandfilmek nem hasonlíthatók a gyorsbüféhez: pillanatok alatt leforgatják az igénytelen mozit, a közönség végigüli, aztán elfelejti – mondják a kritikusok. No nem! Ezeknek a filmeknek is megvan a maguk értéke, főleg akkor, ha az alkotógárda sem a pénzszerzésre törekszik csupán. Ilyen, úgynevezett B-filmekben szerepelt Marc, s egyre inkább kiderül, hogy nem feledkezett meg színiakadémiai tanulmányairól. Az *In the Cold of the Night*-ban (Az éjszaka hűvösében) ördögi figurát formál meg, az *A Man Called Sarge* (A Sarge nevű férfi) című háborús szatírában a német

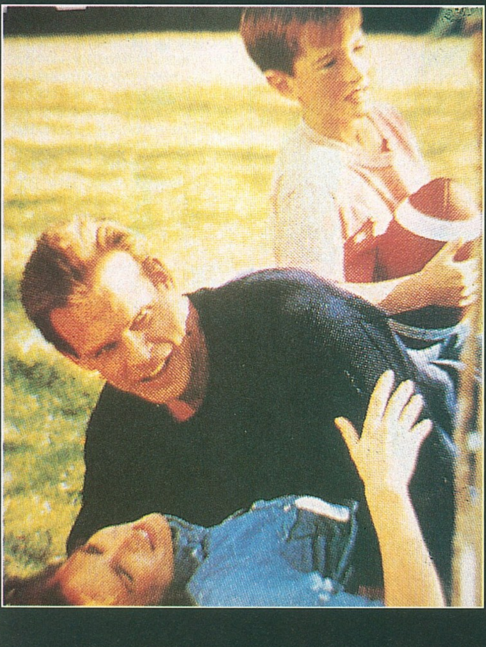
A Visitors (A látogatók) sorozatban

Egy csata a sok közül

von Krautot alakítja, a vietnami háború egyik véres epizódjáról szóló *Go Tell the Spartans* (Vidd hírül a spártaiaknak) című filmben Burt Lancaster szárnysegédje, a *High Desert Kill*ben két társával együtt egy bősz földönkívülit kutat Új-Mexikó sivatagában. A *Body Chemistry* (A test kémiája) forgatása során

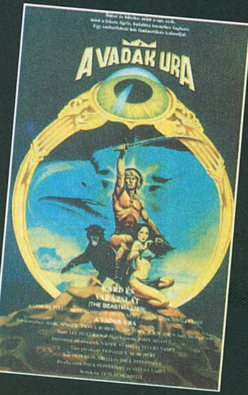
Body Chemistry (A test kémiája)

hitvese kissé rosszallta a szerelmi jeleneteket, mert ebben a filmben Marc egy szex-kutató intézet főnökét alakítja, aki maga is kísérletezik a gyakorlatban szép kolléganőjével – persze tisztán tudományos céllal...

Berlinben, Cormannel

Bár a Visitors-sorozat befejeződött, Marc nem szakadt el a sci-fi műfajtól sem amit

igencsak kedvel. A *Dead Space* (Halott űr) című filmben űrhajóst alakít, aki egy idegen bolygón elvesztette legjobb barátját, egy robotot, viszont találkozik egy gyönyörű nővel, akitől megtudja, hogy borzalmas szörnyek garázdálkodnak a környéken, s nincs segítség ellenük. A hölgy azonban téved, mert a bánatos hőst sarkallja a bosszúvágy, emberfölötti erőt fejleszt ki magában s elindul, hogy leszámoljon a gonoszokkal.

Tavaly forgatta Berlinben a *The Day the Wall Came Down* (A nap, amikor a Fal leomlott) című alkotást Roger Corman irányításával. Marc egy Harry Spangler nevű CIA-ügynököt alakít, akinek egy rakomány halálos vegyi fegyvert kell megkaparintania, mielőtt a hatalmukhoz ragaszkodó NDK-s rosszfiúk bevetik azt. A színész viszonylag keveset tudott a kelet-európai változásokról, és a berlini helyszíneken tapasztaltak megdöbbentették.

„Nem hittem volna, hogy ilyen állapotok lehetnek még Európában a XX. század végén" – mondta. *„Remélem, hogy jobbra fordulnak a dolgok, s itt is megjavulnak a életkörülmények. Még az a szerencse, hogy az embereknek van humoruk."* Ezzel a megjegyzéssel a szófiai forgatás egy mozzanatára utalt, amikor a villamoson egy stázi-ügynökkel bunyóztak. A felvétel utáni napon kollégájával ugyanezen a vonalon utaztak, s néhány utas rájuk ismert, majd odalépett egy rendőr is, aki kifogástalan angolsággal, udvariasan felkérte őket, hogy ezúttal ne a kocsiban, hanem a tömegközlekedési viszonylaton kívül verekedjenek...

A vadak ura ismét színre lép

Marc legújabb filmjében ismét kevés dolga volt a kosztümtervezőnek... Nemrég készült el a *Beastmaster II. – Through the Portal of Time* (A vadak ura – Az időkapun át) című film, amely az 1982-ben forgatott első rész folytatása. Dar Arok legendás világából egy dimenziókapun át egyenesen Los Angelesbe csöppen, egy párhuzamos világba, ahol meg kell akadályoznia, hogy a kegyetlen Arklon megszerezze a neutronbombát, amellyel sakkban akarja tartani szülőbolygójának népét. Dar azonban ismét felveszi a harcot a gonosz erői ellen. Marc egyik partnere ismét egy tigris, akivel igencsak összebarátkozott. A forgatási napokon minden reggel tejjel itatta a csíkos kollégát egy cumisüvegből, s remélte, hogy a nagymacska nem kíván valami tartalmasabb reggelit, mert húsadagját csak délben szervírozták. Szerencséje volt, a cicus beérte a macskafröccsel, így a színész további terveket szőhet, várják újabb filmek, a következő kihívások, s Marc minden bizonnyal megfelel nekik...

Trethon Judit

Az érzékek birodalma

Szex, pornó, mozi, videó **3**

Mérvadó szakírók szerint csak egyetlen hatalmas, végtelenített pornófilm létezik, és ennek részleteit láthatja az érdeklődő.

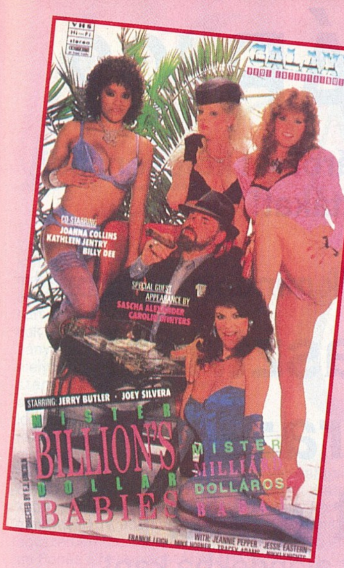
A pornófilmnek – mivel egyetlen és kizárólagos célja a szexualitás ábrázolása – a szó hagyományos értelmében nincs cselekménye, a történet nem jut el egyik pontról a másikra. Kétfajta „álcselekményvezetés" azonban nagyjából elkülöníthető a filmekben: az egyik az „utazó" film típusa, amelyben többnyire egy nevesebb női sztár (Porsche Lynn, Amber Lynn, Traci Lords, Christy Canyon) különböző helyszíneken zajló kalandjait követhetjük nyomon, s autókban, villákban, tengerparton kötelezően luxuskörnyezetben zajlik az édes élet. Ez a típus nyomokban még emlékeztet egy hagyományos játékfilmre, míg a másik, a „helybenjáró" film már nem ügyel erre az illúzióra. Egyetlen helyszínen hozza össze a szereplőket egy másfél órás – többnyire szimultán, különböző szobákban zajló, majd a végén össznépibe torkolló – orgiára. Az ilyen típusú pornófilm (nyilvánvalóan anyagi megfontolásokból) átlagban 8–10 szereplőt és kisszámú helyszínt vonultat fel. A hajdan divatos „húszperces" svéd és dán kisfilmeket felváltó játékfilmi keretbe ágyazott pornófilm egyrészt a tiszta filmidő legradikálisabb kihasználására törekszik, másrészt kötelezően bugyuta meséjében „üresjáratok" (érdektelen párbeszédek, utazgatások, vacsorák stb.) is szerepelnek, amelyek funkciója az egyes akciók közötti idő kitöltése, a nemlétező cselekmény tagolása. A film elején a nagy műgonddal felvezetett „sztorik" egy átlagos előjátéknak megfelelően általában tízpercesek, utána kezdődik a „valódi" film.

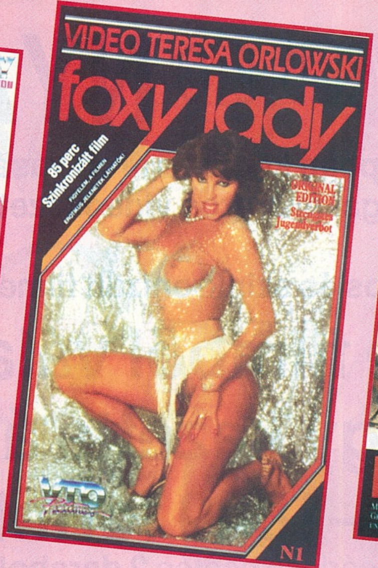
Nemlétező világ

A pornófilm többnyire anyagi és erkölcsi gondoktól nem felhőzött, esztétikus és egészséges, izmoktól és férfiasságtól duzzadó urakat és a mindenkori nőideált megtestesítő hölgyeket szerepeltet, akik mindannyian rettenetesen unatkoznak és állandóan készen állnak egy újabb kalandra. A pornográf film egy olyan nemlétező világot ábrázol, amely tökéletesen mentes mindentől, ami a valódi életre emlékeztet. A pornófilm az emberi viszonyok sokféleségéből egyetlenegyet, a testiséget emeli ki, ezen belül pedig a hagyományos háziszexben csak az elfojtott vágyak szintjén létező szélsőséges méreteket, teljesítményt, helyzeteket részesíti előnyben. Így a pornófilm egyik vitatható funkciója a mintaadás, ami alighanem visszahat az adott társadalom szexuális, erkölcsi és esztétikai értékeire. A pornófilm szexuálisan aktív, kezdeményező nőtípusa kizárólag a férfi mind tökéletesebb kielégítését szolgálja, szaktudását e cél szolgálatába állítja. A háremhölgyeknek kevés kivételtől eltekintve nincs egyéni arcuk, felcserélhetők. Szinte minden aktus a férfi – nyíltszíni – kielégülésével fejeződik be, ami lehetetlenné teszi a nő egyidejű élvezetét. (A már említett Christy Canyon egy interjúban azt mondta, hogy e jelenetek elenyésző számában volt valódi orgazmusa.)

A pornográfia végletesen magányos dolog, ahol mindenki a saját ízlése, pénztárcája és bátorsága szerint választhatja meg, mely titkolt vágyait akarja viszontlátni. A pornófilm agresszív, könyörtelen műfaj, amely kizárja a semleges szemlélődés lehetőségét. Ezért egy ilyen filmmel szemben – nyilvános előadás esetén – aligha maradhat bárki is semleges szemlélő – mindenki szükségszerűen kidolgozza a saját viselkedési stratégiáját, amely a távozástól a demonstratív unatkozásig, a zavart nevetgéléstől a szakértői kommentárokig egyaránt terjedhet. Aligha véletlen, hogy a vizuális pornográfia a videóban találta meg a maga megfelelő médiumát. A fülledt mozitermekből az otthoni intimitás világába átlépve a társashelyzet minden za-

varó momentuma kiküszöbölhető, a kazetta megállítható, lassítható, visszafelé nézhető, végteleníthető lesz, a néző átalakíthatja a cselekményt, megszerkesztheti „saját" filmjét, mindezt utazás, jegyváltás, mások feszélyező jelenléte nélkül. A polcon pedig „megfelelő alkalomra" bármikor készen áll a gombnyomásra induló kazetta.

Teresa Orlowski Művek

A magyarországi heteroszexuális-pornófilm-kínálat az európai piacon mind nagyobb részarányt kitevő Teresa Orlowski Művek áldásos tevékenysége nyomán ma már igen gazdagnak és változatosnak mondható, ugyanez kevésbé igaz az egy-egy részterületre szakosodott (gay, leszbikus, SM, dominant, anal, golden shower, big tits stb.) filmek vonatkozásában, mert ilyenek a hazai forgalmazásban csak igen korlátozott számban találhatók, mivel a szó szoros értelmében nem mindennapi adottságokkal megáldott lengyel származású hölgy lehengerlő kínálatában nem szerepelnek. A volt NSZK koronázatlan pornókirálynője a legenda szerint egy szál ruhában érkezett az ígéret földjére és valóban legalul (a lepedőn) kezdte. Teresa ma már egy hatalmas sajtó- és filmbirodalom büszke tulajdonosa, és egyenborítóban forgalmazott kazettái a maguk műfajában tagadhatatlanul minőséget képviselnek. Egy Orlowski-kazetta a maga németes pedantériájával és alaposságával a tökéletes tömegtermék prototípusa. Kötelező a „Jugendverbot" felirat, amit egy komor AIDS-ellenes propagandaszöveg követ, majd megkérik a nagyérdeműt, hogy győződjön meg arról: nem hamisítványt cipelt haza, azután máris indulhat az attrakció.

Az Orlowski-filmek vizuális síkon a német átlag(kis)polgár vágyvilágát tükrözik, és tulajdonképpen reklámfilmek, amelyek az össztársadalmi – nemi, faji és osztálybékét hirdetik. Takarítónő a főnökkel, milliomosfeleség a postással, unatkozó háziasszony az autószerelővel, fekete a fehérrel minden fenntartás nélkül párosodik, kizárólag a szex öröméért. Ahogy Teresa egyik magazinja, a Sweet Little 16 jelmondata mondja: „nem újságot kínálunk önnek, hanem barátságot".

Magyar gyermekbetegségek

A németek profizmusához viszonyítva a hazai gyártású pornófilmek a kezdeti gyermekbetegségeinek minden tünetét magukon viselik. A szemmel láthatóan amatőr szereplők sokszor néznek ki segélykérő pillantással a rendezőre, az operatőr olykor elmélázik és lemarad az akció egy részéről vagy egyszerűen elfelejt fókuszálni, belóg a világításkábel, megszólal egy láthatatlan telefon stb. Ami azonban még a zavaróbb a műfaj esetében: az alkotók egy kis művészkedést is megpróbálnak belecsempészni a dologba, egymásra montírozzák a képeket, miközben a tanácstalan szereplők szemmel láthatóan legfeljebb a „marháskodjatok egy kicsit meztelenül, azután majd csak kisül belőle valami" rendezői utasítást kapták. Célszerű lenne odafigyelni olyan apróságokra, hogy egy krétafehér bőrű legény és egy kreol leányzó esetleg groteszk összhatást nyújt, vagy hogy az egész filmben ugyanazon az ágyon meglehetősen fantáziátlanul kopuláló párok látványa egy idő után óhatatlanul unalmassá válik. Meglepő módon a magyar filmek nem élnek egy olyan eszközzel, ami pedig a „weiter-tiefer" német dolgozatokkal szemben vonzóvá tehetné őket a honi közönség számára: nem használják ki a (beszélt) nyelv adta lehetőségeket, illetve ami elhangzik, az jobb lett volna, ha kimarad. Magyar színvonalú luxus már van, de úgy tűnik, van még mit tanulni Orlowski asszonytól vagy másoktól.

A vita döntetlenre áll

A pornográfia társadalmi megítélése körüli harc az utóbbi években ismét felerősödött. A pornóellenes radikális feministák Andrea Dworkin vezette irányzata két ponton indít támadást a húsipar ellen.

1. Megengedhetetlennek tartják, hogy nőket (vagy gyerekeket és férfiakat) saját akaratuk ellenére kényszerítsenek olyan szenvedésekre és megaláztatásra, amely mások alantas „örömét" szolgálja

2. Véleményük szerint szoros összefüggés mutatható ki a pornográfia és a nőgyűlölet, illetve a nőkkel szembeni erőszak között. Érvelésük szerint a pornográfia a nők gazdasági, munkahelyi és otthoni kiszolgáltatottságának egyszerre oka és tünete és a nőkkel szembeni erőszak tényleges forrása. Ezt az érvelést azonban még más feministák is erősen problematikusnak és tényekkel igen kevéssé alátámasztottnak tartják.

A pornográfia-vita még mindig döntetlenre áll, ám ami tény, a világ videópiacán mindenütt megtalálhatók a pornókazetták. Idehaza, a képmagnók terjedésével – a nyolcvanas évek második felében – mindenki szeretett volna belekóstolni a tiltott gyümölcsbe. A pornó népszerűsége ekkor volt a csúcson, azóta viszont Magyarországon is elfoglalta szokásos helyét. Az össz-kazettaforgalmazás töredékét képviselik az ilyen típusú művek. Elavult, vagy be nem tartott jogszabályok ide vagy oda, bárki könnyűszerrel kölcsönözhet vagy vásárolhat pornót kazettán. Akit pedig e műfaj hidegen hagy, széles választékban válogathat a vígjátéktól a horrorig, anélkül, hogy zavarná a pornó jelenléte.

Nagy Zsolt

INTERVIDEO NYÁR '92

Augusztus hónapban kedvező áron vásárolhat kölcsönzési joggal műsoros videókazettákat!

Régi és új, feliratos és szinkronizált filmek minden műfajból!

40-féle filmből választhat!

Egy kazetta ára: 1200–1800 forint + áfa

10 kazetta vásárlása esetén **2 darabot** ajándékba kap!
Ha **40 kazettát** vesz, **8 film** az ajándéka!
A kazetták megvásárolhatók az Interfilm Kft.-nél:
1054 Budapest, V., Steindl Imre u. 6., földszint

INTER - VIDEO - OTTHON - MOZI

IVOM

Videókölcsönzők figyelem!

Akik most nyitnak, vagy nemrég óta működtetnek videótékát, most igen kedvező áron vásárolhatnak

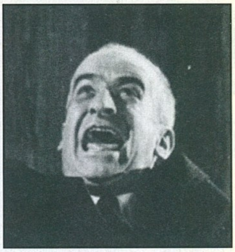
150 darab

színes, szinkronizált, világsztárokat felvonultató amerikai filmet!
Az Intervideo Kft. és a Filmrent BT. közös akciójának sztárjai:

Burt Reynolds
Burt Lancester
Whoopi Goldberg
Meryl Streep
Woody Allen
Michael Caine
Roger Moore
Jane Fonda
Jeff Bridges
Clint Eastwood
Michelle Pfeiffer
Tapsi Hapsi és Gyalogkakukk
Goldie Hawn
Sylvester Stallone
Patrick Swayze
Robert De Niro
Charles Bronson
Bud Spencer
Terence Hill
Mel Gibson
Tina Turner
Peter Sellers
Glenn Close

Vásárlás esetén csupán 150x400, azaz 60 ezer forintot kell kifizetnie (+áfa),
a fennmaradó összeget 10 hónapon át, havi 10 ezer forint fizetésével törlesztheti (+áfa).
Részletes információ, vásárlási lehetőség a Filmrent BT-nél:
Telefon: 115-3135. Postacím: 1024 Budapest, Mártírok útja 57. fszt.

Monsieur Grimasz

Volt egy film a 60-as évek derekán, amelyet vagy tizenötször is megnéztem. Már nem tudom miért, talán annak a kis mitugrász, harsányan komédiázó csendőrnek a kedvéért, vagy azért a néhány „klasszikus" jelenetsorért, melyben egy nudistacsoportot számol fel az ügybuzgó rendőrcsapat. Az akkori (szex)ínséges időszakban egy gyerkőc számára talán mégis ez utóbbi volt a nagyobb szám, de lévén, hogy manapság ez már elveszítette az újdonság varázsát, maradjunk inkább a humor forrásánál. Már csak azért is, mert az a forrás egyszerűen kiapadhatatlan. Louis de Funès a reneszánszát éli Magyarországon (is): a televízióban felújították a népszerű csendőr sorozatát, miközben 1990-ben két filmjét is játszották a mozik – *Jákob rabbi kalandjai* (1973), *Heves jeges* (1969), amelyek, ismerve a magyar forgalmazás sajátosságait, meglepően nagy sikert arattak, emellett pedig a nagy francia nevettető a videótékák kínálatában is megszokott vendég lett.

A portugál bárzongorista

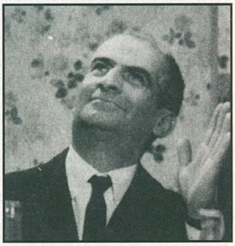
Louis de Funèsnek kemény küzdelmekkel teli harcot kellett vívnia azért, hogy Franciaország elsőszámú komikusa és elsőszámú exportcikke legyen. (Ez utóbbi minőségében még a nagy B. B.-t is megelőzte!) Mindmáig ő a sztár, aki az 1983-ban bekövetkezett halála óta sem veszített semmit népszerűségéből, az emberek éppúgy a hasukat fogják a nevetéstől, mint fénykorában. A franciák nemzeti büszkesége meglepő módon portugál származású volt, 1914. július 31-én született Courbevoie-ban. A gimnázium elvégzése után különböző foglalkozásokkal próbálkozott: volt szűcs, zsibárus, segédkönyvelő, végül – mielőtt színpadra lépett volna – egy éjszakai bárban zongorista.

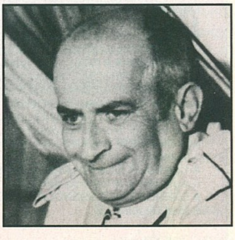
Mert a színház volt a nagy szerelme! Kölyökkora óta mókázott, ugratta a többieket, játszott és színészkedett. *„Ide figyelj, Louis. Ne vágj folyton grimaszokat"* – figyelmeztette anyja ki tudja, hányszor. *„Meglátod, egyszer egész Franciaország rajtad fog nevetni."* Anyai intelem ide, anyai intelem oda, a kis Louis tovább csiszolgatta istenáldotta tehetségét. Kellett is valami, hogy magára irányítsa a figyelmet, mert kis termetén, alakján egyébként nemigen akadt meg a társak szeme. A nagy szerelme (mármint a színház) lett tehát számára az igazi iskola, ahol aprólékos és elkeseredett munka árán egy olyan személyiséget alakított ki, amely anyja jóslatát valóra váltva valóban megne-

Csendőrként, ezúttal New Yorkban

Jean Marais-val a Fantomasban

A főnök inkognitóban...

vettette a nemzetet; a toporzékoló, állandóan dühbe guruló, grimaszokat vágó kisember alakját, aki egyszerre hencegő, jámbor, gonoszkodó és a csontja velejéig álnok. A képzettársítás talán túlontúl merésznek tűnik, de ha alakjáról lehámozzuk a nemzeti sajátosságokat, akkor de Funès figuráját mintha egyenesen Walt Disney Donald kacsájáról mintázták volna!

Horgász a pácban

Louis de Funès rengeteg színdarabban játszott, de igazából csak 44 évesen (!), az *Oszkár* című fergeteges komédiában futott be véglegesen. Végre hatalmas sikere volt, a darab hétszáz előadást ért meg. Később többször is felújították, sőt meg is filmesítették (1967), természetesen ugyancsak az ő főszereplésével. Filmezni már korábban, egészen pontosan tizenöt évvel korábban kezdett, ám ezek ritkán haladták meg a statisztaszerepeket. Ahhoz, hogy előreléphessen, egészen az 50-es évek közepéig kellett várnia, amikor is egyre többször tűnt fel a korszak neves sztárjai mellett, például *Fernandel* (*Az ötlábú birka,* 1954), *Albert Lamoureux* (*Papa, mama...*-filmek, 1954–55), *Bourvil* és *Jean Gabin* oldalán (*Átkelés Párizson,* 1956). A következő évtől kezdve már főszerepeket is kapott, s rögvest bebizonyította, hogy érdemes rá építeni. De Funès a *Horgász a pácban* orvvadászaként és orvhalászaként abszolút elfogadtatta magát, óriási közönségsikert aratott. A szerep persze neki volt kitalálva, abban kedvére komédiázhatott, ripacskodhatott, miközben bohócot csinált önmagából és a falu „közegéből". A 60-as évek eleji sikerkomédiák – például a *Robbantsunk bankot!* (1963) fergeteges családi balhéja – mintegy előfutárai voltak de Funès munkássága két jelentős állomásának: a Fantomas-, illetve a csendőrszériának. Puszta véletlen folytán mindkettő indulására egyazon évben, 1964-ben került sor.

Fantomas, a mesterbűnöző, Robin Hood és Raffles, a frakkos betörő egyfajta keveréke már többször is megihlette a filmeseket (még az amerikaiakat is), mielőtt *André Hunnebelle* újból elővette volna a témát. Az ő verziójának az az érdekessége, hogy véresen komolytalanra vette a történetet. Ez persze így nem igaz, hiszen maga a sztori igyekezett komoly maradni, *Jean Marais* a kettős szerepében (Fantomasként és a rá vadászó újságíróként, Fandorként) meg is tett mindent ennek érdekében. Ám a tökkelütött hülye Juve felügyelő – ki más is lehetne, mint hősünk – állandóan keresztülhúzta számításait. Elképesztő

Lányok pórázon

A szép amerikai

Magyarországon bemutatott filmjei:

ALVAJÁRÓ BONIFÁC (Boniface somnambule, 1950) r: Maurice Lebro (TV)
A HÉT FŐBŰN (Les sept péchés capitaux, 1952 F–I) r: Jean Dréville
AZ ÉJSZAKA LÁNYAI (Les compagnes de la nuit, 1953) r: Ralph Habib
AZ ÖTLÁBÚ BIRKA (Le mouton à cinq pattes, 1954) r: Henri Verneuil
MARGOT KIRÁLYNÉ (La reine Margot, 1954) r: Jean Dréville (TV)
PAPA, MAMA, Ő MEG ÉN (Papa, maman, la bonne et moi, 1954) r: Jean-Paul Le Chanois (TV)
PAPA, MAMA, A FELESÉGEM MEG ÉN (Papa, mamn, ma femme et moi, 1955) r: Jean-Paul Le Chanois (TV)
ÁTKELÉS PÁRIZSON (La traversée de Paris, 1956) r: Claude Autant Lara (TV)
MEGMENTETTEM AZ ÉLETEMET (Comme un cheveu sur la soupe, 1957) r: Maurice Régamey (TV)
HORGÁSZ A PÁCBAN (Ni vu... ni connu, 1957) r: Yves Robert (TV)
CANDIDE, AVAGY A XX. SZ. OPTIMIZMUSA (Candide, 1960) r: Norbert Carbonnaux
FRANCASSE KAPITÁNY (Le capitane Francasse, 1960 F–I) r: Pierre Gaspard-Huit (TV)
AZ ÖRDÖG ÉS A TÍZPARANCSOLAT (Le diable et les dix commandements, 1961) r: Julien Duvivier
HOGYAN LETTEM VEZÉRIGAZGATÓ? (Carambolage, 1962) r: Serge Bluwal
AZ EPSOMI ÚRIEMBER (Le gentleman d'Epsom, 1962 F–I) r: Gilles Grangier (TV)
ROBBANTSUNK BANKOT! (Faites sauter la banque, 1963) r: Jean Girault
FANTOMAS (1964 F–I) r: André Hunnebelle (Mokép Videókiadó)
ST. TROPEZ-I CSENDŐR (Le gendarme de Saint Tropez, 1964) r: Jean Girault
FANTOMAS VISSZATÉR (Fantomas se déchaine, 1965 F–I) r: André Hunnebelle
A FŐNÖK INKOGNITÓBAN (Le grand restaurant, 1965) r: Jacques Besnard
FANTOMAS A SCOTLAND YARD ELLEN (Fantomas contre Scotland Yard, 1966 F–I) r: André Hunnebelle
CSENDŐRÖK NEW YORKBAN (Le gendarme á New York, 1966) r: Jean Girault (TV)
EGY KIS KIRUCCANÁS (La grande vadrouille, 1966) r. Gerard Oury (Televideo)
FELMONDTAM, JÖJJÖN VISSZA! (Le petit baigneur, 1967) r: Jean Girault (MOKÉP Videókiadó)
OSZKÁR (Oscar, 1967) r: Édouard Molinaro
A CSENDŐR NŐSÜL (Le gendarme se marine, 1968) r: Jean Girault
HEVES JEGES (Hibernatus, 1969) r: Édouard Molinaro (ZOOM)
A CSENDŐR NYUGDÍJBA MEGY (Le gendarme en ballade, 1970) r: Jean Girault
FENNAKADVA A FÁN (Sur un Arbre perché, 1970) r: Serge Korber
LÁNYOK PÓRÁZON (L'homme orchestre, 1970 F–I) r: Serge Korber
FELSZARVAZTÁK ŐFELSÉGÉT (La folie des Grandeurs, 1973 F–I–E–D) r: Gerard Oury (Mokép Videókiadó)
SZÁRNYÁT VAGY COMBJÁT (Laile On la cuisse) r: Claude Zidi (Mokép Videókiadó)
JÁKOB RABBI KALANDJAI (Les Aventures de rabbi Jacob, 1973) r: Gerard Oury
A CSENDŐR ÉS A FÖLDÖNKÍVÜLIEK (Le gendarme et les extra-terrestres, 1979) r: Jean Girault (TV)
A CSENDŐR ÉS A CSENDŐRLÁNYOK (Le gendarme et les gendarmettes, 1982) r: Jean Girault (TV)

csetlés-botlásával a legtökéletesebb terveket is tönkretette, mindig ott bukkant fel, ahol nem kellett volna, s rendszerint, ha akaratlanul is, de hullák szegélyezik az útját. Nem is csoda, hogy szegény Jean Marais három rész után feladta a kilátástalan küzdelmet. Fantomasként meg egy jót röhögött a markába!

A csendőrök megsértődtek...

De Funèsnek 1964-ig semmi baja sem volt a csendőrökkel. A gárda éppoly „vevő" volt rá, mint bárki más, sőt a színész vezette a rend őreinek szokásos évi felvonulását. A kapcsolatukban egy időre mégis törés következett be, amikor a komikus megcsinálta (első) ominózus csendőrfilmjét, amelyet természetesen az „akinek nem inge..."-féle szólás és Murphy törvénye alapján a csendőrök magukra vettek. Pedig a csendőr nála nemcsak paprikajancsi volt, hanem az uniformis iránti tisztelet megtestesítője is egyben. A rendőrlap mégis támadást indított a színész ellen, és kérte a film betiltását, de a frenetikus siker egyszerűen lesöpörte az asztalról az ellenvetéseket. A *St. Tropez-i csendőr,* Cruchot törzsőrmester tehát hamarosan New Yorkba ment (1966), majd megnősült (1968), majd nyugdíjba vonult (1970) ... és így tovább, miközben Fantomas is visszatért (1966), majd a Scotland Yard ellen vette föl a harcot (1967). A legnagyobb szám persze az volt, amikor nősülésre adta a fejét. Mivel a gyártók közel sem voltak biztosak a sikerben – hátha e fordulat kedvezőtlen visszhangra talál a közönség körében –, a legelképesztőbb megoldáshoz folyamodtak, megszavaztatták a publikumot. Hetekig tartott a beérkezett szavazatok feldolgozása, a végeredmény pedig – nos, azt már ismerjük.

A visszafogott Jákob rabbi

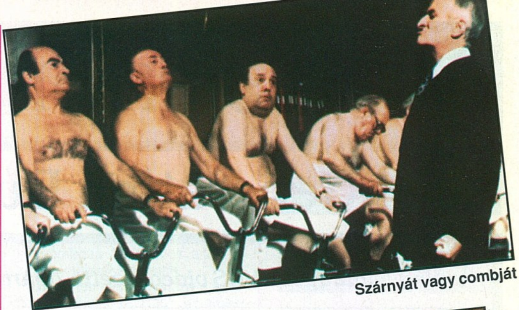
A '60-as évek de Funès mennybemenetelének korszaka, pályafutásának legtartalmasabb s legszínesebb korszaka. A következő évtizedben – ha lehet azt mondani – de Funès még tovább erősítette sziklaszilárd pozícióit, mindenekelőtt a *Jákob rabbi kalandjai*val (1973), majd *A fösvénnyel* (1979). A *Jákob rabbi...,* sokak szerint a de Funès-életmű legjobb darabja, elsősorban azzal tűnik ki a többiek közül, hogy a megszokott helyzetkomikumon, a ruhacseréken, üldözéseken, verekedéseken túl de Funès lényegesen visszafogottabbra vette a figurát a korábbi külsőséges, harsány marháskodáshoz képest, s ez mindenképpen a film, de az ő hasznára is vált. A fösvényben viszont újra a régi. Ötlete, hogy vele játszassák el Molière halhatatlan „Zsugori uramjának" szerepét, telitalálat volt. Miközben a zseniális Harpagon alakításával kellően kitombolhatta magát, feltette a koronát életművére is. Épp jókor. Már csak két filmre maradt ideje. Egyszer ugyanis, még 1975-ben átesett egy szívrohamon, amelyet hosszú lábadozás követett. De ő vérbeli színészként, komédiásként képtelen volt tétlenkedni. Esze, lelke vitte volna tovább, de teste már nem bírta a megterheléseket. Halála hírére a nemzet gyászba öltözött.

A humor nagymestere

Hogy miben áll de Funès nagysága? (Bár valljuk be, nem mindenki kedveli azt a fajta humort, amelyet ő talált ki és tökéletesített.) Haumann Péter, aki alkati és stílusbeli hasonlóságok révén sok esetben kölcsönözte a francia színész hangját, így vélekedik: *„A pasas egyedi és megismételhetetlen. Azzal együtt, hogy tulajdonképpen állandó és egyszerű panelekből építkezett. Mégsem lehet megunni, nekem legalábbis nem sikerült. ...nem lehetett könnyű ember, hiszen például a filmekben is szinte mindenkit inzultált. Valamiképpen mindenkivel testi kontaktusba kerül, a legkevesebb, hogy meglöki a másikat. Állítólag magánemberként is mindig dühöngött. Ezzel együtt nagy mester volt, én sokat tanultam tőle. ...Mindent meg tudott csinálni, amit akart, és minden viccet eltökélten csinált végig."*

És a közönség hálás volt ezért. A gyerekek bolondultak érte. S minél inkább röhögtek rajta, ő annál több durva és közönséges fogással élt, annál inkább szabad folyást engedett haragjának. Ám ebből az emberből, Monsieur Méregzsákból, Monsieur Ripacsból, Monsieur Grimaszból mégsem vesztek ki teljesen az érzelmek. *„Semmit sem szeretett annyira, mint hogy saját maga locsolhassa meg a veteményesét. Ebben talán benne van az egész ember, aki valahol legbelül alázatos, egy kissé mániákus és valójában fájdalommal teli. A nevetés, a nevettetés jó szolgája."* (Jean-Pierre Leonardini)

Szilágyi G. Gábor

Szárnyát vagy combját

Heves jeges

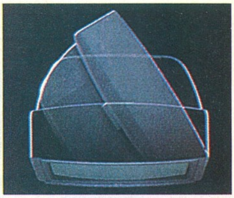

Jákob rabbi kalandjai

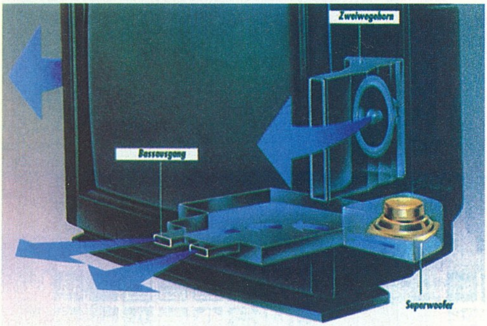
Felszarvazták őfelségét

A MITSUBISHI a néző felé fordul

Megszűnik az örökös harc a legjobb tv-fotelért, a Mitsubishi új, B–2-es szériájú televíziócsaládja ugyanis elfordítható! A készüléket távszabályzójával ± 15 fokkal balra vagy jobbra lehet elfordítani, kézzel pedig ± 120 fok az elfordítás szöge! A kábel dugóját így ezentúl már nem kell kitekert végtagokkal a helyére tenni. A készülék minden eddigi elképzelést felülmúló hangminőséget nyújt, mivel nem csupán a szokásos két sztereó hangszóró ad kristálytiszta térhatású hangot, hanem valódi szub-basszus hangszóró is működik a készülék dobozába építve.

A teljesítményvezérlés szempontjából szétválasztott mély és középmagas hangsávok a hangzást tovább tökéletesítik.

Újabb technikai vívmány a színhőmérséklet-választás lehetősége. Mint ismeretes, a tv-képernyő színegyensúlyával szemben támasztott igény egyénenként változik. Van, aki a melegebb, akad, aki a hűvösebb színhatást kedveli. A készülék távirányítójával három fokozatban állítható a színhatás, a már eddig is létezett színtelítettség-szabályozás mellett.

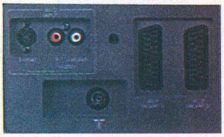
Az AV memória csatornánként teszi lehetővé a beállított kép- és hangértékek tárolását. A készülékhez a ma ismert összes típusú kábel csatlakoztatható.

A távirányító a tv-készüléket és a Mitsubishi képmagnót egyaránt vezérli.

A fekete, szuperlapos és tükrözésmentes képernyő sarkaiban az élesség és a színhűség megegyezik a képernyő többi részén láthatóval.

A készülék funkcióit, akár a számítógépekben, mikroprocesszor vezérli.

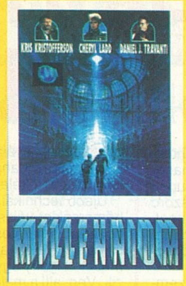

További szolgáltatások:
* 60 programhely
* NTSC (amerikai szabványú) videólejátszási mód
* dinamikusan szabályozott feketeérték
* feketeérték növelése
* CTI
* képernyőn kijelzett csatornaazonosító
* sztereó hangbázis virtuális növelése
* időzített kikapcsoló (1–90 perc között)
* automatikus kikapcsolás (műsor hiányában)
* távirányítóba épített demagnetizáló gomb
* sztereó fejhallgatóaljzat (3,5 mm-es)
* SECAM vétel

SIKERLISTA

ZOOM

1

1. Millennium
2. Turpi úrfi és a Beverly Hills-i macskák
3. A jövő emlékei
4. A Dolog
5. A Jó, a Rossz és Foxi Maxi
6. Brókerek, avagy a pénz megszállottjai
7. Killer Kid
8. Istenek ivadékai
9. S. A. S. kommandó
10. Ultra Force

VIDEO 2000

1

1. Made in L. A.
2. Bankrabló zsaruk
3. Célpont
4. Dühöngés New Yorkban
5. Gyilkosok az utcán
6. A vörös halál áldozata
7. Végzetes utóhatás
8. Bűnös asszony
9. A kincs
10. Queenie I–III.
12. Orvos vagy hóhér?
13. Gyilkossággal vádolva
14. Megfontolt gyilkosság
15. Maximális erő
16. Utcai bűnügyek
17. Holtvágány
18. Eredendő bűn
19. A kölyök
20. Harc az életért

MOKÉP

1

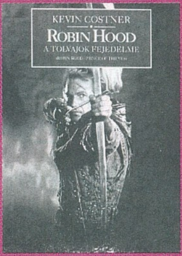
1. Házibuli II.
2. Szabadlábon Velencében
3. Bérelj zsarut
4. Elferdített igazság
5. A legyőzhetetlen barbár
6. Texasi gladiátorok
7. Hajtóvadászat kánikulában
8. Lombikfeleség
9. Macho
10. A tegnapi őrült éjszaka
11. Tudathasadás
12. A kicsike
13. Csatár a pácban
14. A vagány
15. Családi balhé
16. Swann szerelme
17. Kölyökbanda
18. Szerelem Németországban
19. Gyűlölöm a színészeket
20. Antonieta

DUNA FILM

2

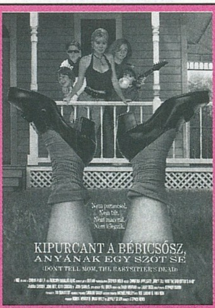
1. Szerepcsere
2. Belevaló papapótló
3. Hóbortos hétvége
4. Hóhalál
5. Cinikus hekus
6. Ármány és szőke
7. A vérszomjas dada
8. Botcsinálta angyal
9. Darkman
10. Villamosszék villanófényben
11. Tétre vagy befutóra
12. Földi támaszpont
13. Ne folytassa, felség
14. Ördögi szekta
15. Intruderek támadása
16. A sötétség gyermeke
17. Törd össze a szívem
18. A gyönyör rabjai
19. Talpig zűrben
20. Tini nindzsa teknőcök

1

INTERCOM VIDEO TOP 10

1. Robin Hood – A tolvajok fejedelme
2. Terminator 2. – Az ítélet napja
3. Doc Hollywood
4. A vadak ura
5. Visszakézből
6. Spionfióka
7. A tengeralattjáró
8. Jakuzák
9. Svindlerek
10. Vörös hajnal

1

Nyitva 0–24-ig!

Fót, Vörösmarty tér 15.
Budapest XIII., Pannónia u. 13. (T.: 132-5027)
Budapest XI., Eszék u. 9–11. (T.: 1613-859)
Budapest XIV., Erzsébet királyné útja 41/a. (T.: 251-9496)

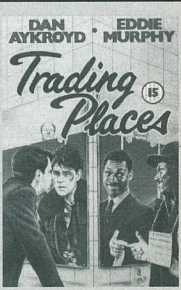
FOTIFON

1.	Kipurcant a bébicsősz...	Intercom
2.	Intruderek támadása	Duna Film
3.	Botcsinálta angyal	Duna Film
4.	Belevaló papa-pótló	Duna Film
5.	Törvényre törve	Intercom
6.	Szerepcsere	Duna Film
7.	Küzdelem törvénye II.	Video 2000
8.	Az én kék egem	Intercom
9.	Acélvihar	Videorent
10.	Spionfióka	Intercom
11.	Ők is a fejükre estek	Mokép
12.	Palimadár	Duna Film
13.	Maximális erő	Video 2000
14.	Fejvadász	Video 2000
15.	A dolog	Zoom
16.	Amerikai négyes	Videa
17.	Álomcsapat	Duna Film
18.	Házinyúlra nem lövünk	Intercom
19.	Elferdített igazság	Mokép
20.	Svindlerek	Intercom

bmk VIDEOTÉKA

1000 film

Budapest XI., Etele (volt Szakasits Á.) út 55.
Telefon: 186-9444
Nyitva: H–P 9–19, Sz 9–12

1

BMK

1.	Szerepcsere	DUNA Film
2.	Robin Hood	Intercom
3.	A tengeralattjáró	Intercom
4.	Ők is a fejükre estek	MOKÉP
5.	Belevaló papapótló	DUNA Film
6.	Jakuzák	Intercom
7.	Bérelj zsarut!	MOKÉP
8.	Törvényre törve	Intercom
9.	A vadak ura	Intercom
10.	Darkman	DUNA Film
11.	Hóbortos hétvége	DUNA Film
12.	Házibuli	MOKÉP
13.	Mindent megmutatunk	MOKÉP
14.	Boszorkányok	Intercom
15.	Villamosszék villanófényben	DUNA Film
16.	Beszélő kutyák csodacsontja	VIDEA
17.	Spionfióka	Intercom
18.	Kutyaparadicsom	Gordiusz
19.	A balfácán	MOKÉP
20.	Lawrence Arábiában	VIDEA

Keres-kínál

Rovatunkban ingyen tesszük közzé magánszemélyek 100 szónál nem hosszabb szövegű hirdetéseit. Felhívjuk a Kedves Olvasó figyelmét, hogy e rovatban nem áll módunkban közölni olyan hirdetéseket, amelyekben megvételre ajánlanak vagy díjazás ellenében keresnek szerzői jogvédelem alatt álló műsorokat.

PANASONIC M7 kamerámhoz keresek hozzáértő szakembert, javítás miatt. Vas megyeiek előnyben. Cím: Horváth Zsolt, 9600 Sárvár, Alkotmány út 27.

•

Igényes, vallástörténeti videózáshoz partnereket keresek. Válaszborítékot kérek. Német László, 6120 Kiskunmajsa, Zárda u. 3/A/10.

•

Nagyon igényes ízlésű férfiak részére 1993-as „EROTICA" naptár prospektusa igényelhető megcímzett, felbélyegzett válaszboríték ellenében. Levélcím: Budapest, Mókus u. 2. fszt. 1., H–1036, Török Tina

Videotéka-tulajdonosok!

Üzletünk felszámolása miatt kiárusítjuk használt, kölcsönzési joggal rendelkező műsoros videókazettáinkat. A készletben Intervideo, Videa, Video 2000, Intercom, Zoom, Vico, Fókusz filmek.
Címünk: 1024 Bp., Retek u. 34. Tel.: 115-2403

Videótékák, viszonteladók figyelem!

Székesfehérváron várja Önöket az ALBA VIDEO ügynökség, ahol a *megjelenés napján*, a kiadói árakkal *azonos árakon* és feltételekkel vásárolhatja meg új filmjeit.
Sőt! Vásárlóinknak a kiadói kedvezményeken felül további kedvezményeket nyújtunk.
Könnyen megközelíthető helyen, jó parkolási lehetőséggel várjuk vásárlóinkat. Amennyiben személyesen nem tud eljönni hozzánk, telefonon vagy levélben leadott megrendelését postai utánvéttel teljesítjük.
Jöjjön, hogy segíthessünk időt, pénzt és fáradságot megtakarítani!
Viszontlátásra!

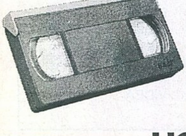
Cím: 8000 Székesfehérvár, Benke F. u. 3.
Telefon: 22/20-678
Nyitva tartás: H–P: 9–16-ig

JANCSI ÉS JULISKA

A mesetörténet szexfilm változata

LUXx VIDEO, 1085 Budapest, Baross u. 48.
FÓKUSZ Video, 1062 Budapest, Andrássy út 107.
INTERFILM Kft., 1054 Budapest, Steindl I. u. 6.
Video Nivo Ügynökség: 1081 Budapest, Köztársaság tér 10.
S. I. Coop Kft. 1147 Budapest, Lőcsei u. 12/b.

VHS STÚDIÓKAZETTÁK

Video másolók, Reklám Stúdiósok figyelem!

Profeszionális VHS Stúdiókazetták beszerezhetők a Holland Rt-től.

Eredeti BASF-PRO-HG szalag és ház.
A kazetták megrendelhetők postai utánvéttel is.
Kérje tájékoztató árlistánkat!

Postai cím: ✉ Holland Rt. Budapest 1992
Tel.: 185 3755 Fax: 166 7641

HOLLAND RT.

MINTABOLT: VII. ker. GARAY U. 45. TEL: 182 6489

A TV-tévé

rendszeresen jelentkező műsorai:

csütörtök 19.00–23.00
19.05 Sráckarika
19.30 A természet világa, angol ismeretterjesztő sorozat
20.00 Power kapitány, magyarul beszélő amerikai sorozat
20.40 Sláger és horoszkóp

21.00 Magyarul beszélő sorozatfilm

22.00 Trans World Sport különleges sportok
22.30 Civilpálya, az önkormányzatok műsora
Végállomás, beszélgetés a villamoson
Ellenpontok, Rózsa Péter műsora

péntek 20.00–24.00 óráig
20.05 Szórakoztató magazin
A hónap vendége, Divat, Sport, Testbeszéd

Sztárok – hazai könnyűzene vendégekkel

21.00 Nagyjátékfilm, szinkronizált mozifilmek

22.50 Kereszkérdések – Mester Ákos műsora
Politikai biliárd – Frey Tamás műsora

A részletes műsort a Teletext 190. oldalán olvashatják!
A Telesystem Rt. a műsorváltoztatás jogát fenntartja.
A TV-tévé nem előfizetéses program, keresse a kapcsolatot!

TELESYSTEM

1922 Budapest, Pf. 59.

Újabb sztárfilmek a láthatáron

ITT A GUILD

Szeptembertől újabb jelentős videóforgalmazó céggel bővül a hazai videópiac, s így a filmválaszték: színre lép a *Guild Entertainment Hungary*.

A *Guild* brit független mozi- és videóforgalmazó cég, mely a *UIP*, a *20th Century Fox* és a *Warner Brothers* mellett a negyedik legnagyobb forgalmazó vállalkozás Nagy-Britanniában. Az 1935-ben alakult vállalkozás 16 milliméteres oktatófilmeket gyártott évtizedeken át, emellett filmstúdióikban forgatták le a mára már az angol filmtörténet részeként számon tartott első angol horrorfilmeket is. *Guild Home Video* néven 1980-ban kezdte meg videóforgalmazói tevékenységét, így ma Európa egyik legrégebbi videókiadójának tekintheti magát. Érdekesség, hogy a cég moziforgalmazásba csak 1987-ben fogott. A Guild révén láthatta a brit közönség többek között a *Terminator 2*-t, az

Rózsák háborúja

Elemi ösztönt, vagy a *Farkasokkal táncolót*.

Ez év őszén a cég egyszerre három közép-európai országban kezdi meg a videóforgalmazást. Lengyelországban, ahol 3,5 millió otthonban van képmagnó (a háztartások 37 százalékában), Cseh- és Szlovákiában, ahol egymillió a videókészülékek száma (17 százalékos ellátottság) és a szintén egymillió videót üzemeltető Magyarországon (26 százalék). 350 film videókiadására van meg a joguk, melyek száma folyamatosan növekszik. Egyik legjelentősebb partnerük a *Fox Video,* melytől olyan, az utóbbi években készült filmek jelenhetnek meg idehaza kazettán is, mint a *Reszkessetek betörők, Drágán add az életed, Még drágább az életed, Ollókezű Edward, Dolgozó lány, A légy II., Rózsák háborúja, A mélység titka.* A honi piacon régen várt *Csillagok háborúja* is megérkezik, mindhárom résszel, de jön a *Tőzsdecápák* is Michael Douglasszel, s *Bob Fosse* filmje, a *Mindhalálig zene,* vagy *John Carpenter*től a *Nagy zűr Kis-Kínában.* A Guild Hungary más cégektől is vásárol filmeket, melyek egy része először majd moziban jelenik meg. Így a ma még nyugaton is nagyon várt új *Ridley Scott*-film, az Amerika felfedezéséről szóló *1492,* vagy a *Dupla dinamit,* a cannes-i díjas *A játékos* és a *Twin Peaks* moziváltozata.

Arra a kérdésre, vajon miért döntött a Guild úgy, hogy Közép-Európában, s így Magyarországon is belevág a videóforgalmazásba, *Nick Pendrell,* a cég 28 éves európai marketingigazgatója így válaszol: *„Nagy-Britannia rendelkezik a legrégibb fejlett videópiaccal, s a háztartások hetven százalékában van képmagnó. E piac nagyjából telített, a még több jó filmmel is már csak kisebb ütemben növekedhet forgalmunk. Európának ez a térsége viszont ott tart, ahol Anglia tartott 1981–82-ben, ezért úgy érezzük, nagy a lehetőségünk a piac növelésére."*

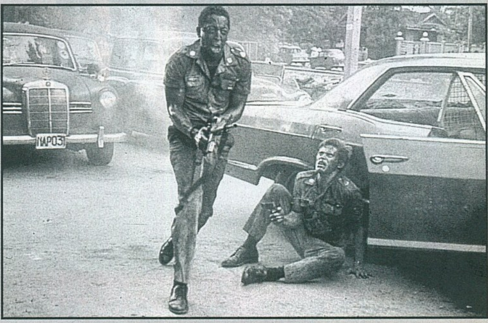
Azonban Nick Pendrell is tisztában van azzal, hogy meg kell küzdenie a feketepiaccal. Lengyelországban a legrosszabb a helyzet, de Magyarországon is nagyon magasnak tartja a kalózipar befolyását, s alacsonynak a legális videóeladást a piac méreteihez képest. Ennek ellenére optimista. Mint mondja, kiváló minőségben, különleges cimkézéssel, nehezen másolható kazettákkal kívánnak megjelenni a piacon, s megleszneк az eszközeik, hogy hatékonyan lépjenek fel a kalózokkal szemben. Hogy melyek ezek, nem árulja el, de annyit igen, hogy ügynökeik révén folyamatosan figyelemmel kísérik a piacot.

A Guild havonta kétszer, összesen tizenkét-tizenhat filmmel jelentkezik majd a piacon kölcsönzői joggal, s mint ígérik, versenyképes árakkal. Nick Pendrell nem fél attól, hogy a hazai fizetőképes kereslet már nem fogja győzni a havi száznál is többre emelkedő új videómegjelenéseket. Állítja: a minőség számít, s a videótékás, illetve a filmet kölcsönző néző a meglévő választékból a legjobbakat fogja választani, s nem az lesz a választási szempont, hogy mely cég forgalmazza a videókat.

A Guild közép-európai, így magyar vállalkozásától sem vár rövid távon hasznot. A cég abban bízik, hogy még időben meg tudja vetni lábát a hazai videópiacon, melynek három–öt év múlva már hosszú távon is meglehet a maga eredménye. A jó filmeket szeretőknek pedig már a közeljövőben.

A halál keresztútján

Saigon – Tiltott zóna

Ollókezű Edward

Az öt karika jegyében

Mit tud a 16:9?

A fejlesztéseknek, az újdonságok megjelentetésének egy-egy nagyobb híradástechnikai kiállítás, vagy az egész világot lázba hozó esemény, mint amilyen a barcelonai olimpia, mindig is különös aktualitást adott, ahol az „ottlét" érzetét csak a minél tökéletesebben és információgazdagabban közvetített kép képes megteremteni.

Az 1995-re ígért HDTV (High Definition Television) – mely nevéből következően magas minőségű tv-rendszert jelent – igazi európai megjelenése még várat magára, bár „éles" kísérleti adások a téli albertville-i olimpián már történtek. Az egész olyannyira szervezett volt, mintha teljes értékű közvetítés lett volna, csak éppen a beavatottakon és az 50 HD MAC dekóderrel felszerelt ellenőrző-mérő állomáson kívül egyszerű földi halandónak nem volt módja élvezni. A különböző versenyszámok átviteléhez szükséges műszerek több mint százmillió márkába kerültek. Heteken keresztül telepítették a konténereket és a mozgó kocsikat, és sok kilométer üvegszálas kábelt fektettek le. A közvetítések már HDTV kamerákkal történtek, és a kísérőhang is több nyelven szólt. A jeleket a TELECOM TDF2 és a TV SAT műholdak sugározták és különböző helyeken vették és értékelték. Az adás napi 12 órában történt, annak megfigyelésére – mi több, bizonyítására –, hogy az európai „High" szabvány működik. A főpróbasorozat folytatódott Barcelonában, de amíg valóban megfelelő kínálatot találnak a nézők és érdemes lesz az 1250 soros szabvány szerint dolgozó készüléket megvenni, még egy kis idő eltelik.

*

Ugyanis HDTV produkció még kevés van, bár a technikai feltételek kezdenek összeállni. Igy a BTS kifejlesztett egy hordozható 3 chipes kamerát. Barcelonára már elkészült a szélesebb sávos jelek felvételére képes digitális magnó, és a hírek szerint a Kodakkal együttműködve fejlesztés alatt áll egy, a szélesvásznú filmek letapogatására alkalmas átalakító. Ez utóbbi már nagy számú, ha nem is mindig primőr műsoranyagot tud produkálni. Márpedig a HDTV készülékek nyolc-tízezer DM körüli ára nem éppen az a kategória, amelynél igazi vonzerő nélkül a vásárlók ostromára lehetne számítani. A legújabb hírek mindenesetre a PRE-EUROPESAT műhold 1993-as pályára állításáról szólnak – mely a 95-ös tervektől eltérően – már korábban HDMAC-ban sugározni fog.

Európa, úgy tűnik, némi lépéshátrányban van Japánhoz képest – ahol napi többórás a sugárzás –, és ezt a nagy lépést az öreg kontinens nem is egyszerre kívánja megtenni. A jelenlegi földi PAL (SECAM, NTSC) sugárzásokhoz képest a továbblépést a D2MAC rendszer jelenti, ahol a lényeges különbség, hogy az eddigi composite (összetett) jeleket komponensekben (három jelben) jelenítik meg, tehát a színinformációkat hordozó két színkülönbségi jelet és a fekete-fehér, vagyis világosságjelet külön kezelik. Ez tehát még nem az 1250 soros nagyfelbontású rendszer – bár a minőség egy jó készülékkel például a 100Hz-es tv-vel tovább javítható –, de az információk külön kezelése, jobb szétválasztása a minőséget javítja. Elméletben a MAC kép veri a hagyományosan sugárzott képeket, gyakorlatban azonban ez elsősorban a széles képekre érvényes, mivel ezeket több hasznos sorral lehet átvinni. (Van javulás persze a nem széles képeknél is a kisebb interferenciák miatt.) Normál, 4:3 arányú képen ugyanis alul és felül fekete sáv maradna, amit 16:9-es aránynál képtartalommal, tehát jobb bontású képpel lehet kitölteni. A D2MAC eljárásnál tehát mód van arra, hogy a széles képeknél is minden sort képinformációkkal töltsenek ki. Ez persze a hagyományos készülékeknél zavart okozna, ezért ezeket átkapcsolható eltérítéssel, vagy külön dekóderrel kell ellátni. A dióhéjban felvázolt helyzet mögött igen széles viták feszülnek, hiszen a fejlesztések, a konstrukciók kialakításai nem kis pénzeket emésztenek fel, s ráadásul a ma konstrukciójában célszerűen meg kell teremteni a jövő lehetőségeit is

*

A 16:9-es képarányú készülékek egy része, mint amilyen a TELEFUNKEN BS 9500 D, az ITT NOKIA 9292, a D2MAC mellett HDTV üzemmóddal is rendelkezik és 12 MHz-es hipersáv vételére is alkalmasak az áramkörei, míg a GRUNDIG M 169-92 IDTV-be (SIEMENS FS 2698 M4) utólag építhető be a HDTV üzemmód.

Ezek az árukban és méretekben is nem éppen szerény készülékek hazai piacon egyelőre még nem jelentek meg, bár a SELECTRONIC a közeljövőben forgalomba hozza a Nokia 9291 CINESCREEN készülékét, mely 16:9-es képarányú 92 cm-es képcsövével, s igencsak tekintélyt parancsoló méreteivel (96,5x59x 59,5 cm) minden bizonnyal vonzani fogja a tekinteteket. Ám nem éppen a kislakás-tulajdonosok keresett darabja lesz. Tény, hogy a „szélesvásznú" készülékek által visszaadott hatás csak nagyobb méreteknél érvényesül, és ehhez bizony nézési távolság is kell. A nem kicsiny tömeg és a nagy mélységméret nem éppen szekrénysorba teremtődött.

*

A SELECTRONIC jóvoltából módunk volt a 9291-gyel közelebbről is megismerkedni. E készülék a 9292-nél szerényebb tudományokkal rendelkezik, bár lehetőség van – a dokumentáció tanúsága szerint – műholdvevő beépítésére. Ám ez a készülék nem rendelkezik D2MAC dekóderrel, és bár alkalmas hipersávos vételre, a lépések 8 MHz-es lépésekben történnek. A szolgáltatási kör viszont igen széles, 3 Scart csatlakozó van a hátlapon, ezek alkalmassá teszik kamerajelek fogadására akár VHS, akár S-VHS rendszerben, hozzá lehet csatlakoztatni videómagnót, vagy műholdvevőt.

A készülék előlapján a programléptetésen és a hangerőn kívül alig találunk valamit. A távvezérlő is első rátekintésre ugyancsak szerény. Felső részén lévő 8 gombjának jelölése és a számgombok elhelyezése sejteti, hogy teletext van a készülékben – ez egyébként programozható FLOF oldalakkal és bő memóriával rendelkezik – további 7 kerek gombja, melyeken kívül más alig van, első ránézésre nem sokat árul el. Pedig e kerek gombok nagyon sokra képesek, miközben nyomogatjuk őket, vidám shake mozdulatokat teszünk. Félre a tréfával, a 9291 távvezérlőjének a lelke egy piciny tok, melyben egy 3 mm átmérőjű acélgolyócska gurul föl, le és jobbra vagy balra, vagy pihen középállásban aszerint, hogy miképpen döntögetjük a kéziegységet. E szerint adja ki a vezérlő jeleket a tv-nek, mely menütáblák szerint üzemeltethető. A menüsor tíz nyelven íratható ki (e készüléken a magyar még nem világnyelv). A főmenü kiválasztása után, mely a beprogramozott állomásokat mutatja, egy jobbra döntéssel almenü választható a hangolásra, majd ebben a távvezérlő föl- le billentésével a kurzort lehet mozgatni aszerint, hogy programot akarunk változtatni, vagy csatornát behívni, normát állítani, esetleg finomat hangolni. Az állomások behangolása történhet fix csatornaszám-beírással, folyamatos hangolással, direkt frekvenciaérték-beírással, melyhez a kezelési útmutató ad tájékoztatást. Külön menürendszer van a képre és hangra, lehet változtatni a képarányt, kontrasztfokozatokat, be lehet hívni a különböző bemenetek képeit, mivel a 9291-es PiP-es (vagyis kép a képben) televízió. A táblák elég nagy részt fednek le a látott képből, a sorok azonban külön is kiválaszthatók, hogy beállítás közben ne zavarják a látványt. Összességében, a kezdeti meglepetés után az ötletről be kell vallani, hogy az szellemes és a készülék egész jól elnavigálható vele. Néhány tulajdonságról azonban mégis külön kell szólni. A fő attrakció a 16:9-es kép: elsősorban sportközvetítéseknél, eseménygazdag filmeknél, tájaknál kellemes a szemnek, mely egyébként is horizontálisan a szélesebb látvány befogadásához szokott hozzá. A 4:3 képarányú felvételeket a képernyő teljes kitöltése mellett, az alsó és felső rész „kilógatásával" torzításmentesen is vissza tudja adni s a zoom gomb hatására úgy is el tudja helyezni, hogy a képfelület jobb és baloldalán egy-egy függőleges szürke sáv van, és ezek között zavarmentesen látható a hagyományos adás. A jól beállított szürke tónus egyáltalán nem tűnt zavarónak, inkább háttérvilágítás érzetét keltette. Viszont az elnyújtott képcsőméret miatt az egész felületet ki lehet használni, ha élve a PiP nyújtotta lehetőségekkel, például kíváncsiak vagyunk, mi van a videóbemeneteken. Ilyenkor a 4:3-as kép balra tolódik, és jobb oldalt egymás alatt a három bemenet képe jelenik meg. Egy-egy kép 16:9-es méretű főképnél, annak valamelyik sarkába is beültethető, a két kép helyet is tud cserélni szabad variálást biztosítva.

*

A látott kép tetszett. A bontás normál adás mellett is jó volt, a hajszálak is szépen csillogtak, bár a beállításnál esetenként kicsit finomítani kellett. Úgy éreztük ugyanis, hogy kissé „túllövésesre" van húzva a készülék, vagyis a lefutó éleknek elég erős kontúrja lett, ha a keményebb beállításon maradt a hangolófeszültség. Keményebb, kontrasztos képet pedig más módon is be lehet állítani. E célra a normálon kívül további két fix kontrasztfokozat szolgál, ami a világos-sötét felületek viszonyát a környezetnek megfelelően emeli.

Szintén jónak ítéltük a képtorzításokat, jól volt beállítva a konvergencia és normál fényerő mellett a színtisztaság is. Hosszabb világos felületek esetén a jobb és bal oldalin, tehát a széleken bejönnek a maszk felmelegedéséből következő hibák (múlt havi tesztünkben ennek okairól részletesebben is szóltunk). Úgy tűnik, a nagy eltérítésű szögből és sugáráramból következő hatást az invár maszk sem tudja teljesen kivédeni. A maszk természetesen „visszahűl" képtartalom-változás esetén, de jelenlétével egyelőre számolni kell.

A kép színhűsége, összhatása, látványa az elmondottakkal együtt jó volt, de illett betartani az optimális nézőtávolságot, különben e méreteknél a sorstruktúra nem tudott a szemben megfelelően integrálódni.

A 9291-es hangja is kellemes és telt volt. Igazán nem takarékoskodtak a konstruktőrök a hangsugárzókkal, számítva arra, hogy a műholdról jövő adásokkal szemben nagyobbak az elvárások. A képcső két oldalán csatornánként egy magassugárzó és két ovál hangszóró kapott helyet, míg a hátlapba egy 12 cm-es gumimembrános hangszóróval épített basszreflex doboz dohog.

A három Scart csatlakozóról már esett szó, de ezek mellett van 2 RCA csatlakozó mint audió kimenet, két póthangszóró csatlakozó külső boxnak, és van egy további 8 pólusú DIN csatlakozó más audioberendezésekhez történő jelátadásra.

*

A Nokia 9291, mely a műholdvevő beépítésének előkészítettségén kívül fogadni tudja a NICAM rendszerű sztereóhang-dekódert is, sokirányú szolgáltatásaival a jelenlegi adásszabványok szerinti műsorokat jó kép és hang-jellemzők mellett képes visszaadni. Más kérdés viszont, hogy az ez idő szerinti csaknem 350 ezer forintos ára, illetve a HDTV közelgése milyen döntéseket érlel meg az érdeklődőkben.

Latin videó

A hazai videózási szokásokat általában a nyugat-európai vagy az észak-amerikai videókultúrával szoktuk összehasonlítani, látómezőnkből Dél-Amerika mindeddig kikerült. E hiányosságot pótolandó, íme egy kis latin körkép a számok segítségével.

Népszerű a videózás Dél-Amerika országaiban is, bár a lakosság számarányához képest sok helyütt kevesebb a képmagnók száma, mint Magyarországon. A VHS-rendszer Amerika déli féltekéjén is meghatározó, de a Beta még tartja magát, elsősorban Kolumbiában, Peruban és Mexikóban.

A feketepiac ezen a földrészen is virágzik. Különösen Peruban hatalmas a káosz, ahol a feketepiac szinte egyeduralkodó. Havonta átlagban 60–130 film jelenik meg ezekben az országokban is. Argentína a kivétel, ahol csaknem kétszáz új műsort adnak ki havonta videókazettán. A legtöbb kölcsönző Mexikóban található, 7500, ám a lakosság számához viszonyítva minden tízezredik emberre jut egy téka, csakúgy, mint idehaza.

Mexikóban és Argentínában viszonylag drága a kölcsönzési díj, két dollár, vagy annál is több dollárnak megfelelő összeg. Peru kivételével a videóforgalmazók versengenek a minél jobb filmek megjelentetéséért, ám Peruban az illegális piac mellett az egy szem legális forgalmazó szinte labdába sem rúghat.

Egy-egy műsoros kazettából a forgalmazók Brazíliában, Mexikóban és Argentínában sokszorosítanak a legtöbbet, érthetően azokban az országokban, melyekben a legtöbb helyen foglalkoznak kölcsönzéssel.

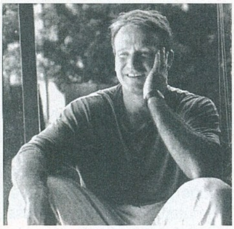
Dél-Amerika a videó tükrében *

	ARGENTÍNA	BRAZÍLIA	CHILE	KOLUMBIA	MEXIKÓ	PERU	URUGUAY	VENEZUELA	MAGYARORSZÁG**
A lakosság száma	32 617 000	153 992 000	12 866 000	31 821 000	88 087 000	21 792 000	2 983 000	19 246 000	10 375 000
A képmagnók száma	2 500 000	8 000 000	500 000	1 200 000	5 000 000	400 000	250 000	430 000	1 100 000
VHS/Beta rendszerek aránya (%)	100/0	100/0	100/0	35/65	50/50	30/70	98/2	45/55	100/0
Videókazetta-kölcsönző-helyek száma	6500	6500	700	1800	7500	600	600	400	1000
Egy műsoros kazetta napi kölcsönzési díja (US $)	2,00	1,25	1,00	0,80	2,26	1,00	1,00	1,00	1,00
A legális videó-forgalmazók száma	60	43	14	15	75	1	20	7	30
Átlagos havi videó-megjelenések száma	184	160	60	60	80	10	100	130	100
Egy címből készült legális másolatok száma	3500	10 000	500	450	8500	50	100	450	250–500
A feketepiac aránya az összforgalomból (% becslés)	35	30	20	65	40	98	65	45	50

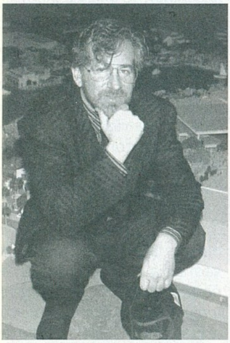
* Forrás: Variety, amerikai film–tv–videó szakfolyóirat
** A magyarországi számadatok felmérések és a Video Magazin becslései alapján készültek

Amikor a bohóc sír

Ez a címe annak amost készülő filmnek, melyben egy bohóc keveredik a nácik által őrzött koncentrációs táborba, ahol gyermekeket tartanak fogva. A bohócot az a tudat tartja életben, hogy megnevettetheti a gyerekeket, akikben a bohóc tréfái jelentik a reménységet. A főszereplők között ott van *Robin Williams* is...

Frisco polgármestere...

...az a *Robin Williams,* akiért kapkodnak a producerek és rendezők, s aki a felkínált szerepeket általában el is vállalja. Nemrégiben fejezte be *Oliver Stone* rendezésében a Castro utca polgármestere (The Mayor of the Castro Street) című filmet, melyben egy homoszexuális San Franciscó-i polgármester politikust alakít, s már el is vállalta az Even the Cowgirls Get the Blues (Még a tehenészlányok is elszomorodnak) című tervezett alkotás főszerepét, nem úgy, mint Madonna, aki visszautasította a szereplés lehetőségét.

Tom Cruise Meryl Streep hatalmában

Persze csak filmen. *Tom Cruise* ezúttal, kivételesen nem feleségével, *Nicole Kidman*nel (Bangkok Hilton) forgat, hanem *Meryl Streep*pel. A *Sydney Pollack* rendezte The Firm (A cég) egy fiatal ügyvédről szól, akit a maffia foglalkoztat. A nőcsábász fiatalembert azután egy vonzó asszony – őt alakítja Meryl – keríti hálójába.

És az Isten megalkotta a nőt

Ismét feldolgozzák Brigitte Bardot és Roger Vadim emlékezetes világsikerét, s a rendező most is Vadim lesz. Ezúttal *Rebecca De Mornay* játssza B. B. nagy szerepét. Vadim tervezi a Barbarella felújítását is, melyben *Jane Fonda* egykori szerepét *Sherilyn Fenn* kapta meg, aki a Twin Peaksben és a Ruby című filmekben tűnt fel.

A nagy visszatérő

A hatvanéves *Elizabeth Taylor* bejelentette, hogy visszatér a filmhez, s egy lélektani történetben vállal szerepet. A Faithful (Hűségesen) című moziban egy olyan asszonyt alakít majd, aki bérgyilkossal akarja férjét eltétetni láb alól. A férj nem más lesz, mint *Paul Newman.* A film sok érdekessége közül az egyik az, hogy a bérgyilkost maga a film írója, *Chazz Palminteri* játssza.

Nagynevű kezdők

Tom Hanks és *Michael J. Fox* után *Arnold Schwarzenegger* is rendez: amerikai televíziótársaság számára egy epizódot vállalt magára a Mesék a kriptából című sorozat számára.

Mel Gibson viszont már elsőre nagyjátékfilm rendezését vállalta. A *The Man Without Face* (Az arc nélküli férfi) című dráma egy ausztrál ex-börtöntöltelékről szól, akit gyermekbántalmazás miatt ítéltek el annak idején. Kiszabadulását követően egy kisvárosban kísérli meg újra kezdeni életét.

Geena, az üzletasszony

A Thelma és Louise-ban nyújtott alakításáért idén Oscar-jelölést is kapott *Geena Davis* (lásd Video Magazin '92/6.) egy vígjátékban kapott főszerepet, amely minden valószínűség szerint „Túl sok férj" címmel fog futni. Ebben egy sikeres üzletasszonyt formál meg, akinek egy férjet kell „beszereznie" ahhoz, hogy egy fontos ügyfélnek imponálhasson...

E forgatása után Geena már foglalt, mert ha *Ridley Scott* befejezte Kolumbusz-filmjét, vele kezdi el egy lélektani krimi készítését.

Sean Young a győztes!

Sean Young lett a nyertese annak a versenyfutásnak, amely a Moonlight Blonde (Holdfényszőke) című film női főszerepéért folyt. A vesztesek között találjuk *Laura Dern*t (Veszett a világ) és *Michelle Pfeiffer*t, aki Macskaasszonyként vigasztalódott az új Batman szuperprodukcióban.

A film története az 1930-ban brutálisan meggyilkolt Thelma Todd életéről szól.

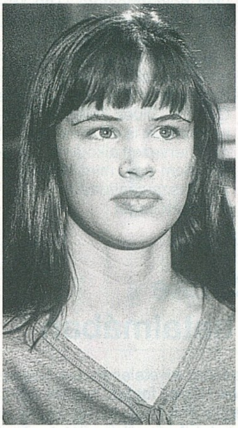
Juliette nyert!

Egy másik szerepjelölés-csatában már-már eldőlni látszott a harc, amikor a szakma meglepetéssel fogadta a változást. Úgy tűnt, hogy – többek között *Julia Roberts* előtt – *Bridget Fonda* nyeri el a francia változatban már sikert aratott Nikita amerikai feldolgozásának főszerepét, ám azt (most már talán biztos) *Juliette Lewis* játszhatja el. Az a tizenhat esztendős kislány, aki a Cape Fear – A rettegés foka című *Martin Scorsese*-filmben oly élethűen alakította *Nick Nolte* és *Jessica Lange* lányát, s melyért rögtön Oscarra is jelölték.

Batman visszatért

Minden eddigi mozicsúcsot megdöntve rajtolt az Egyesült Államokban a *Batman visszatér* (Batman Returns) című szuperprodukció. A június végi bemutatót követően hosszú sorokban kígyóztak az emberek a jegypénztárak előtt, s máris megszületett az első bevételi rekord: a premier első hetében 47,7 millió dollárt hozott a film, melyet egyszerre 2644 (!) mozi tűzött műsorára. (1989-ben a Batman 33 millió dolláros első heti bevételt ért el, s 37 nap alatt szárnyalta túl a 200 millió dollárt.) A Denevérember visszatérésével 17 mozi könyvelhetett el egyetlen hétvégén több mint százezer dolláros forgalmat.

Az alkotók és gyártók minden képzeletét felülmúlta a bámulatos indulás. Különösen azért, mert *Tim Burton* rendező nem az első rész folytatását készítette el, hanem egy attól teljesen eltérő új mesét forgatott. Amikor munkához látott, tudta: olyan filmet kell rendeznie, amely minden tekintetben felülmúlja az első alkotást. Igaz ugyan, hogy a Denevérember legendája a világ egyik legtöbbet feldolgozott történetsora – Bob Kane képregényétől a tévésorozatokon át rádiójátékig, s játékfilmig –, de Tim Burton újat akart létrehozni. *„Olyan mesére törekedtünk, amit senki sem láthatott ezelőtt, még a denevérkosztümön is változtattunk"* – nyilatkozta a rendező, aki tervéhez kiváló szakembereket szerződtetett. Így például azokat a látvány- és jelmeztervezőket, művészeti vezetőket, speciális effektekért felelősöket, akik az elmúlt évek nagy sikerű, különleges hatásokkal operáló filmjeiben is dolgoztak, például a *Terminator 2*-ben, *Az emlékmás*ban, az *Ollókezű Edward*ban, az *Alien 3.*-ban, no és

A Columbia videói

Szeptembertől *Columbia TriStar Home Video* néven fognak megjelenni Magyarországon műsoros videókazettán a Columbia filmjei. Olyan nagy sikerű mozifilmeket lehet majd hamarosan kölcsönözni, mint az ötszörös Oscar-díjas *A bárányok hallgatnak,* vagy az *Ébredések* Robin Williamsszel, Robert De Niróval. Videón is látható lesz Spielberg legújabb meséje, a Hook: Dustin Hoffman, Robin Williams, Julia Roberts főszereplésével. Nem marad ki a sorból a különleges *Addams Family – A galád család* című alkotás sem, Angelica Houston és Raul Julia alakításával. Korábbi mozisikereket is láthatunk majd kazettán, például a *Willow*, a *Papa, én nő vagyok* és a *Nicsak, ki beszél még* filmeket.

Havonta várhatóan hat Columbia film kerül a hazai videópiacra.

az első *Batman*ben. A forgatókönyvet *Daniel Waters* írta, aki örült annak, hogy a rendező teljes szabadságot adott számára. *„Írtam, ami csak az eszembe jutott”* – mesélte. *„A Batman visszatérben két olyan történeti szál bonyolódik, amely különkülön is megállná a helyét. Az első a Batman–Pingvin szál, a második a Batman–Macskanő/Bruce–Selina sztori. A megszokott jó–rossz ellentéten túl szex, vágyakozás, szerelem, románc és nem utolsó sorban humor jellemzi ezt a vonulatot.”*

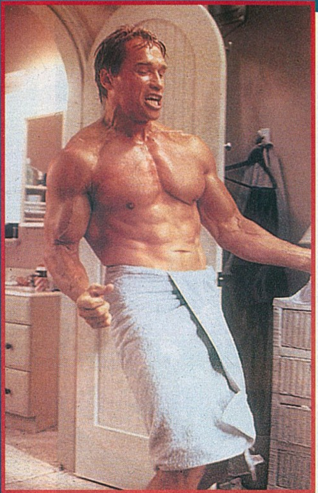
*Michael Keaton*ön kívül csak két színész maradt az első Batmanből: *Michael Gough* Alfredet, a komornyikot, míg *Pat Hingle* Gordon rendőrfelügyelőt alakítja. Michael Keaton élete legfárasztóbb forgatási napjain van túl, de már a forgatások előtt alapos munkát végzett *Dave Lea* harcművésszel. A Macskanő, az érzéki *Michelle Pfeiffer,* akitől eddig távol álltak a verekedős filmek, három hónapig kickboxórákkal készült a felvételekre. Az ördögi szárnyast, a Pingvint megformáló *Danny De Vito* kiválóan játssza el az emberi tulajdonságokkal felruházott, sármosan gonosz figurát.

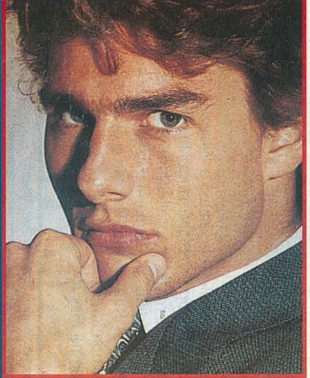
Az amerikai bemutató után nem sokkal máris az öreg kontinensen van a film, s az európai premierekkel egy időben, augusztus közepétől már itthon is látható a visszatért Batman. Előbb a mozikban, majd hat hónap elteltével videón is. Az új Batman-láz idején bizonyára az első Batman is gyakrabban fog lekerülni a tékák már-már porosodó polcairól.

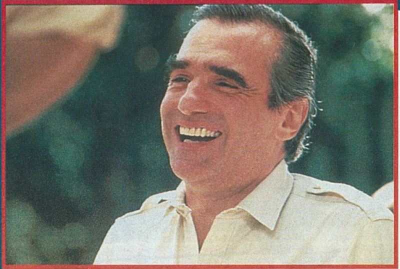

Arnold Schwarzenegger

Tom Cruise

Martin Scorsese

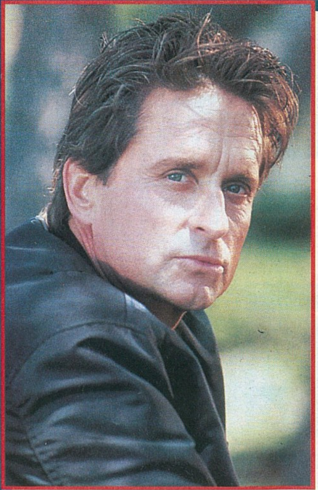
Julia Roberts

Hatalom, pénz, befolyás

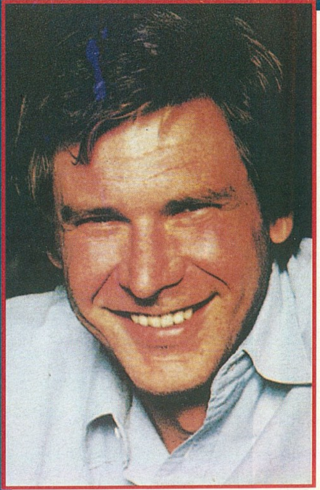
Hollywood

A slágerlisták iránt rajongó amerikai közönség nemrég vehette kézbe a filmfőváros száz legtöbbet kereső, legnagyobb befolyással rendelkező személyiségének idei toplistáját. Az első kilenc helyet, úgy tűnik, kibérelték maguknak Hollywood igazi urai, a filmmogulok, producerek, ügynökök, pénzemberek. Ide csak egyetlen igazán ismert sztárnak sikerült beverekednie magát. Az első helyet – csakúgy, mint az előző évben – egy *MICHAEL OVITZ* nevű úr foglalja el. Van aki nem ismeri ezt a nevet? E sorok írójával együtt bizonyára akadnak néhányan, akik még az életben nem hallottak róla. Nos, Ovitz urat a New York Times nemes egyszerűséggel „hollywoodi ügynöknek" nevezi, akinek igen messzire elér a keze. Okos, ügyes, hosszú távon gondolkodik, és meglepően jó a humorérzéke. Az Orion érdekében semmitől sem riad vissza, üzleti kapcsolatai behálózzák az egész világot, szabad idejében pedig tizenegy éves gyermekétől tanulja a számítógép használatát. Úgy tűnik, enélkül is lehet valaki milliomos filmcézár... A negyedik helyen szerénykedik az agresszivitásáról és nagyszabású terveiről egyaránt híres médiamágnás, *RUPERT MURDOCH*, a Fox és egy tévéhálózat teljhatalmú ura, akit sokan műveletlennek tartanak, de pénzügyi tehetségét senki sem vitatja. Három helyet lépett előre, így az idén tizedik mindannyiunk kedvelt Arnoldja, aki végleg „megcsinálta" magát Amerikában. A *TERMINÁTOR 2.* kiugró sikere nyomán a sztár állítólag 20 millió dollár körüli összegre ugrott fel, de a kasszáknál az esetek többségében mindez bőségesen visszatérül. Schwarzenegger időközben belevetette magát a Bush-kampányba, és azt beszélik, tűnődik a kaliforniai kormányzóságon is. Nem ő lenne az első filmszínész ezen a poszton, de ilyen névvel elnök aligha lesz belőle...

A *HOOK* sikere ellenére négy helyet csúszott lefelé és a 16. minden idők legjobb gyermekfilmrendezője, *STEVEN SPIELBERG*, aki hajszállal ugyan, de megelőzi az igencsak mozgalmas évet záró *KEVIN COSTNER*t (17.). A farkasokkal táncoló, Robin Hoodként küzdő Garrison államügyész utolsó három filmjével az egyik legkeresettebb sztárrá nőtte ki magát. Őt

Michael Douglas

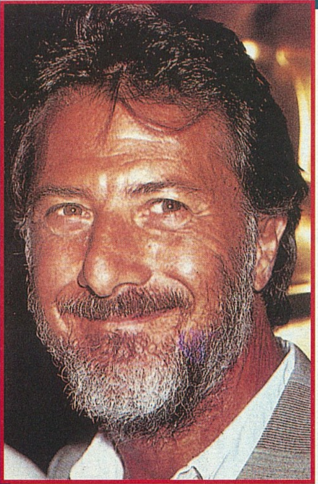

Harrison Ford

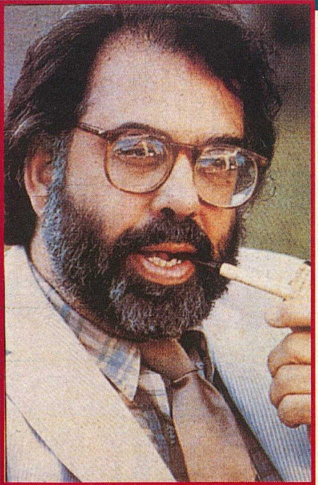
hét hellyel lemaradva követi a jobb napokat is látott *TOM CRUISE* (23.), aki új filmje, a (*TÚL AZ ÓPERENCIÁN*) bemutatója után a producerí és a rendezői munka iránt érdeklődik.

Éppen hogy befért az első huszonötbe *EDDIE MURPHY* (24.), aki – miután nemrégiben kirúgta a menedzserét – egyszerre két új filmben (*BUMERANG, ELOKELO URIEMBER*) is főszerepet vállalt. *A THE DOORS* és *JFK* szárnyán hat helyet lépett elpre *OLIVER STONE* (26.). Őt a *BATMAN* és most bemutatásra váró folytatását jegyző mesterember, *TIM BURTON* (27.) követi. Nem kevesebb, mint hatvanegy (!) helyet lépett előre a Terminátor-filmek örökös rendezője, az akció és a feszültség negymestere, *JAMES CAMERON* (29.). *MICHAEL DOUGLAS* (31.), akit mostanában Sharon Stone partnereként láthatunk az *ELEMI ÖSZTÖN*-ben, négy helyet lépett vissza, míg az ellenséggel alvó szépség, a szerelem erejével mindent legyőző új nőideál, *JULIA ROBERTS* (32.) szintén négy helyet lépett, de ő felfelé. Nyomában Hollywood legismertebb férfisztárjai sorakoznak: *HARRISON FORD* (34), *DANNY DE VITO* (35), *ROBIN WILLIAMS* (36), *MEL GIBSON* (37), akik mindannyian három-négy ponttal jobban állnak, mint tavaly. A 40. helyen a *BUGSY* felemás fogadtatása ellenére a nők kissé korosodó bálványa, *WARREN BEATTY* tanyázik, a 44. helyen a 8–10 millió dolláros gázsiért játszó *JACK NICHOLSON* találjuk, őt követi harminckét pozíciót javítva tavalyi helyezésén a *HULLÁMOK HERCEGE*, pontosabban hercegnője, *BARBRA STREISAND* (45.). *A FÉLELEM FOKA*val jelentősen feljött *MARTIN SCORSESE* (47.), a lista első felét pedig a végleg a tengerentúlon rekedt holland rendező, *A ROBOTZSARU*, *AZ EMLÉKMÁS*, *AZ ELEMI ÖSZTÖN* alkotója, *PAUL VERHOEVEN* (50.) zárja.

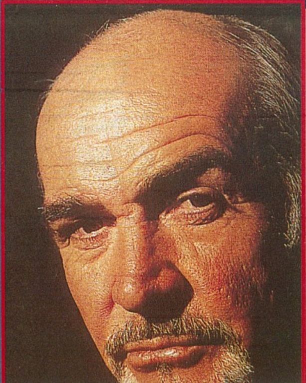
Tavaly nem szerepelt a listán, idén viszont 51. a *VISSZA A JÖVŐBE* 1.2.3.n. című elnyűhetetlenek kiagyalója, *ROBERT ZEMECKIS*, mögötte a szebbik nem harmadik legjobb helyezést elért képviselője, a tavaly szintén nem jegyzett *JODIE FOSTER* (52.) áll. A sajátos humorú paródiagyáros *ZUCKER-FIVÉREK* (*AIRPLANE, TOP SECRET, CSUPASZ PISZTOLY*) állnak az 57. helyen, közvetlenül *DUSTIN HOFFMANN* (58.) előtt, *A KERESZTAPA III.* nyomán pedig ismét a listán van az egykori fenegyerek, *FRANCIS FORD COPPOLA* (62.).-Nemrég ismerkedhetett meg a hazai közönség a 71. helyet elfoglaló *SPIKE LEE* eddigi életművének egy részével, aki maga mögé utasított két olyan népszerű izomembert, mint a most éppen a mamájával lövöldöző *SYLVESTER STALLONE* (77.) és *BRUCE WILLIS* (79.) Az izomagyúakat az agyban erős, nemrégiben kényszerűségből stúdiót cserélő *WOODY ALLEN* (81.) követi, a lista végén pedig az 1987 óta nem forgató *STANLEY KUBRICK* áll. Hogy miért? Azért, mert amikor híre ment, hogy befejezte új forgatókönyvét, a már említett Ovitz úr jónak látta, ha sürgősen repülőre ül és felkeresi a mestert Londonban. Meglehet, az utolsó hely bizonyos tekintetben többet ér, mint az első...

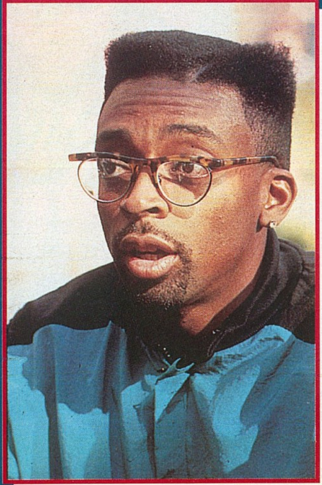

Dustin Hoffman

Danny De Vito

Francis Ford Coppola

Jack Nicholson

Sean Connery

Spike Lee

A bolygó neve: Halál

Gorillák a ködben

A fantasztikus Sigourney

„Azt hiszem, én kapom azokat a szerepeket, amelyeket Meryl Streep visszautasít"
(Sigourney Weaver)

Felhördült a moziban a közönség, amikor a *Nyolcadik utas: a Halál* (1979) végjátékában, amúgy egy szál trikóban és bugyiban bemászott a szörny elől a szkafanderbe. Felhördült, hiszen az a nyálkás micsoda ott lihegett a nyakában. De sok férfinéző cserélt volna helyet vele! Igen, annak ellenére, hogy Sigourney Weaver kisasszony már ízelítőt adott abból, milyen otthonosan mozog a sugárfegyverek kezelésében.

A magas termetű, kifejezetten formás alkatú, érdekes arcú, okosan szenvedélyes tekintetű Weaverben van valami, ami az első pillanattól kezdve vonzza az embert. Példának okáért mindjárt a neve. Nem valószínű, hogy volt a világon még egy nő – legalábbis amíg ő karriert nem csinált –, aki erre a névre hallgatott volna. Azaz, egy mégiscsak volt, hiszen Sigourney (állítólag) *F. Scott Fitzgerald* híres regényének, *A nagy Gatsby*nek (The Great Gatsby) a hatására, az egyik figura kedvéért cserélte le a meglehetősen hétköznapi Susan nevet, melyre addig hallgatott.

A kezdet: Annie Hall

New Yorkban született, 1949. október 8-án. A papa nem más, mint Sylvester Pat Weaver, az amerikai televíziózás egyik meghatározó személyisége, az NBC tévétársaság volt elnöke. Édesanyja Elizabeth Inglis, angol színésznő. Színészi vénáját részben tőle, részben a nagyapjától, *Winstead Sheffield Weaver*től, más néven Doodles Weavertől, az egykor hallatlanul népszerű Spike Jones banda tagjától, az ismert komédiástól örökölte. Előbb Stanfordban járt egyetemre, majd a Yale-en szerzett diplomát s színészi tapasztalatot. Képességeit tovább csiszolta a Joe Papp-féle színtársulatnál, s időnként pármondatos szerepekre is futotta a tévében. 1977-ben, *Woody Allen* emlékezetes *Annie Hall*jában kapta meg első filmszerepét, azóta sem szerepelt ilyen intellektuális műben. Ekkor még fel-feltűnt néhány off-off-Broadway produkcióban is, így például a *Gemini*ben, a *Marco Polo Songs Solo*ban és az *Új Jeruzsálem*ben. Ez utóbbi környék elég ismerős számára, lévén a kibuc életformát is kipróbálta.

Ripley, az elsőtiszt...

Mint józserivel teljesen kezdőt hívták meg a *Nyolcadik utas...* egyik főszerepére. A szuper sci-fi-horror sikere egy csapásra sztárt csinált belőle, s az érdeklődés középpontjába helyezte Sigourneyt. Meg kell hagyni, emberfeletti teljesítményt nyújtott, hiszen a film igazi sztárja maga a lenyűgöző űrhajó volt, az adrenalinbizsergető folyosólabirintusával, no meg az *Idegen*nel, akinél szebben gusztustalan lényt addig még földi szem nem látott. Weaver az első tisztet, Ripleyt játszotta. Bár rajta kívül még egy nő is van a kis csapatban, az egymáshoz fűződő kapcsolataikban nincs jelentősége a nemeknek, kizárólag a szolgálati hierarchia számít. Ripley erős, határozott irányítóként száll szembe a veszedelemmel. (E két jelző egyébként egyfajta szerepskatulyát is jelentett számára a továbbiakban). Vezetése alatt a legénység elszemélytelenedett tagjai olyan mértékben nyerik vissza emberi mivoltukat, amilyen mértékben cserbenhagyja őket a technika.

Szerelmes szívek

A nagy (z)űrriadalom után, mintegy levezetésképpen, egy romantikus rejtély következett a kitűnő forgatókönyvíró (*Steve Tesich)* és rendező *(Peter Yates)* jóvoltából. A *Szemtanú* (Eyewitness, 1981) főhőse *William Hurt,* aki egy egyszerű New York-i portást alakít, aki életében egyszer a figyelem középpontjába kerül, amikor úgy tesz, mintha egy gyilkosság egyetlen szemtanúja lenne. Weaver egy tévériporternőt alakít, akiaz események nyomába ered, s hiszi is, nem is a Hurt-féle vallomást. A végére persze sikerül a rejtélyt megoldani, s hogy a szemek se maradjanak szárazon, találkozásuk románcba torkollik.

Szerelembe sodródik Weaver a következő filmjében is, ezúttal az ausztrál sztárrendező, *Peter Weir* munkájában. A dzsakartai brit nagykövetség vonzó attaséját játssza, akit az új szuperhím, *Mel Gibson* vesz le a lábáról. Indonéziában vagyunk, 1965-ben, *A veszélyes élet évé*ben (1982), a Szukarno megdöntése utáni időszakban, a kommunisták ellen indított megtorlás kezdetén. A riporter Gibson szenzációkra vadászik a forrongó országban. Kemény munkával jut fel a csúcsra: a szakmai sikerhez és Weaver ágyához.

A Szellemirtók csapatában

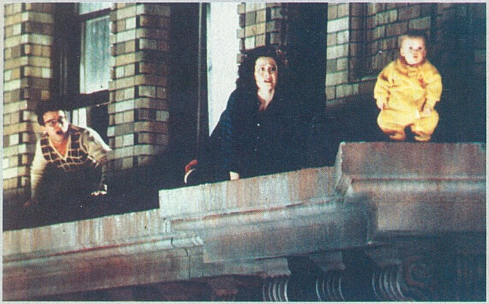
A Weaver számára is inkább szakmai sikereket hozó mozik után egy igazi nagy balhé következett. *Ivan Reitman,* a Csehszlovákiából Kanadába emigált, majd amerikai filmeket készítő filmes fenekestül felforgatta a világot 1984-ben. A *Szellemirtók* című horrorparódiájának középpontjában egy sumér eredetű félisten, Gózer áll, aki a gyönyörű

Dolgozó lány: Melanie Griffith, Harrison Ford és Sigourney (balról jobbra)

Legújabb filmjében, az Alien 3-ban

Szellemirtók

Diplomás örömlány

Dana Barrett (Weaver) lakását akarja felhasználni arra, hogy kilépve egy másik dimenzióból, leigázza a Földet. Danára is szomorú sors várna, hiszen megszállták a gonosz szellemek, s bizony nemigen forgatna újabb filmeket, ha nem lépne időben közbe a *Bill Murray, Dan Aykroyd* és *Harold Ramis* hármasból álló tökkelütött, de annál lelkiismeretesebben munkálkodó szellemirtócsapat. A sci-fi, horror és burleszkelemeket az áltudományos zagyvaságokkal párosító film, az önfeledt színészi komédiázás és a nagyszerű effektek sora (Made in Entertaintment Effects Group) óriási kasszasikert eredményezett. Éppen ezért volt meglepetés, hogy csak öt évvel később folytatódott a történet. A gondot persze megint Weaver, egészen pontosan ezúttal a gyermeke okozza, akit egy gonosz démon elrabol, s fel akarja áldozni, hogy elnyerje általa a világ feletti uralmat. A sztori tehát visszacseng, a csapat felállása sem változott, nem véletlen tehát, hogy az eredmény is ugyanaz: két óra kacagás, kellemes szórakozás – s százmilliós bevétel a pénztárakban.

Oscar-közelben

Közben, amint az várható volt, az *Idegen*nek is megszületett a második része, *A bolygó neve: Halál* (1986). Ez a tömény rettenet már nem a klasszikus horrordramaturgia szellemében fogant; a kommandófilmek és videóklipek látványvilágán edződött néző magasabb ingerküszöbére épít. A rendező James Cameron stílusa világos és lényegretörő, ráadásul hihetetlen meggyőző forgatókönyve logikája és a hatásos színészi teljesítmény, melyet Sigourney Weaverből sikerült „kipréselnie". E „préselés" annyira jól sikerült, hogy Weaver a fantasztikus film főszerepében egészen az Oscar-jelölésig jutott.

Ezt az Oscar-jelölést ismételte meg azután az 1988-as év versenyében, eddigi legsikeresebb évében. Egészen pontosan két jelölésről volt szó: egy a főkategóriában, a legjobb színésznőnek, egy pedig a legjobb mellékszereplőnek járó díjért folyó vetélkedésben. Ilyen pedig még nemigen fordult elő a díj hat évtizedes történetében, még Meryl Streep esetében sem. Teljesítményének értékéből mit sem von le, hogy végül mások nyerték a szobrocskákat.

Két merőben ellentétes mozi sztárjaként jutott díjközelbe. Az egyik egy habkönnyű tündérmese, egy klasszikus amerikai karriertörténet, mai kiadásban, a másik pedig egy elmélyült dráma, National Geographic-köntösbe csomagolva. Mondhatnánk, a *Dolgozó lány* elsősorban *Melanie Griffith* filmje – ez így igaz –, hiszen ő áll a történet középpontjában, aki a főnöki macera eltűrése helyett inkább a szamárlétrán való felkapaszkodásra törekszik. Weaver személyében végre megfelelő főnököt is talál, ám milyen az élet, az üzlet és egy kissé félénk, de igen férfias tőzsdeügynök – minden nő, férfi és gyerek bálványa, a nagy Harrison Ford játssza – egymás ellen fordítja őket, s ez a vezetői tekintély rovására megy.

Bevált receptek

A *Gorillák a ködben* című filmben Diane Fossey élete és drámai halála elevenedik meg. Az amerikai antropológusnő Közép-Afrika polgárháborús viszonyai közepette egyedül indul harcba, hogy megmentse a jövőnek a kipusztulásra ítélt hegyi gorillákat. Hosszú évek munkája árán tudott csak az állatok bizalmába férkőzni, így közvetlen közelről tanulmányozhatta életüket, szokásaikat. Fájdalmasan szép történet pereg szemünk előtt egy megszállott nőről, aki, ezúttal szó szerint, feltette az életét erre a munkára, s akinek rá kellett döbbennie, hogy a legnagyobb s legveszedelmesebb állat maga az ember. Rettentően nehéz forgatási körülmények között, hihetetlen átéléssel és drámai erővel keltette életre ezt az asszonyt Weaver, színészi teljesítményének legjavát nyújtva. Méltó betetőzése volt ez eddigi pályafutásának.

Sigourney Weaver ezután ott folytatta, ahol abbahagyta: a régi, bevált sikerek felmelegítésénél. Legújabb filmje az *Idegen* régen várt, s a *Terminátor 2* miatt halasztást szenvedett harmadik része, amelynek a főszerepét potom 5 millió dollárért játszotta el. Most sajnálhatja igazán Meryl Streep, hogy hajdanán visszautasította (?!) az első tiszt szerepét, hiszen állandó beszédtéma nála, hogy alulfizetett színésznőként csak 2 milliót keres alkalmanként. De hát a sztároknak ára van!

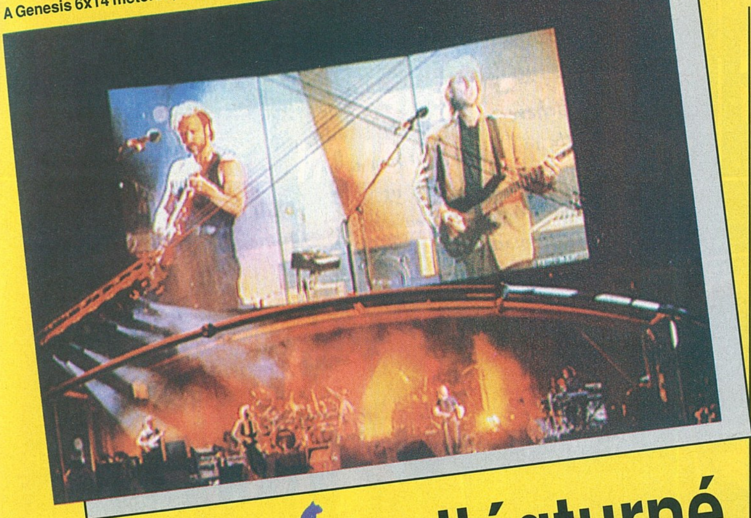
Mert Weaver egy igazi sztár, még akkor is, ha nem ad túl sok munkát a pletykalapok tollforgatóinak. Magánélete is éppoly tiszta, sallangoktól mentes, mint a játékstílusa. Bármilyen műfajban feltalálja magát, legyen az sci-fi, horror, vígjáték, életkép vagy dráma. Mindezek ellenére elmondhatjuk, hogy a rendezők még nem használták ki maximálisan a képességeit.

Sz. G. G.

Sigourney Weaver Magyarországon bemutatott filmjei:

Annie Hall (1977) r: Woody Allen (Intervideo)
Nyolcadik utas a Halál (Alien, 1979) r: Ridley Scott
Az évszázad üzlete (Deal of the Century, 1983) r: William Friedkin (Intervideo)
Szellemirtók (Ghostbusters, 1984) r: Ivan Reitman
Egy nő vagy kettő (Un femme on deux, 1985 F) r: Daniel Vigne (MOKÉP Videókiadó)
A bolygó neve: Halál (Aliens, 1986) r: James Cameron
Dolgozó lány (Working Girl, 1988) r: Mike Nichols (Jön videón!)
Gorillák a ködben (Gorillas in the Mist, 1988) r: Michael Apted (Intervideo)
Szellemirtók II. (Ghostbusters II., 1989) r. Ivan Reitman
Diplomás örömlány (Half Moon Street, 1986) r: Bob Swaim

A Genesis 6x14 méteres,

genesis-világturné

A videótechnika csúcsával

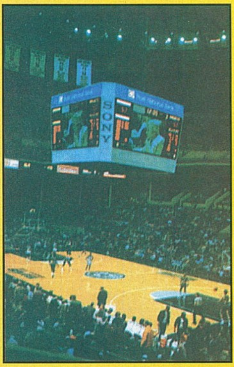
A világhírű Genesis együttes, élén Phil Collinsszal, május 16-án indult 1992-es nagy koncertturnéjára, s augusztus 2-án, az angliai Knebworthben ért célba, huszonkilencedik állomásként, hatalmas sikerrel.

Az előadások egyedülálló attrakciója volt a három *Sony*-gyártmányú *JumboTron* óriás videódisplay. A hatalmas képernyőegyüttes páratlan vizuális élményt nyújtott a koncertek valamennyi nézőjének. A színpad mögött síneken mozgatható, egyenként 4,7x6 méteres óriásmonitorok hatalmas fényerővel, élethű színekben sugározták a színpadi történéseket, 5–10 méteres nagyításban. Így a stadionok legtávolabbi csücskéből is jól látható volt az előadók szeme villanása csakúgy, mint a gitárhúrok rezdülése. A három JumboTron a koncert kezdetén egymástól különválasztva, mint három önálló óriásmonitor működött, majd idővel egyetlen képernyővé egyesülve – 6x14 méterével – fantasztikus látvánnyal lepte meg a közönséget.

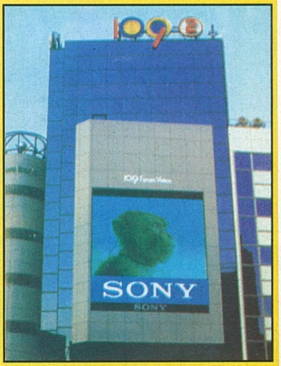
A képek nem csupán az élő koncertet közvetítették, hanem magas színvonalú, jól előkészített videógrafikával és önálló felvételekkel együtt komplex videóprogramot is nyújtottak.

Az előkészítő munkálatok során több mint ötven órán át tartott a vágás D–1-es digitális technikával, a londoni SVC stúdióban. Az egyes számokat kiegészítő videóműsorok teljes elkészítése nem kevesebb, mint tíz hetet vett igénybe a turné kezdete előtt. A végeredményt a Laser Pacific cég Burbankben rögzítette videólemezre. E professzionálisan előkészített anyag azonban csupán az alaplátványt, a hátteret teremtette meg az élő adáshoz, melyet a helyszínen elhelyezett 15 (!) kamera szolgáltatott. Az élőben kevert magas színvonalú videóprogram – melyben gyakorta keveredett az előre felvett videókép az élő koncertről sugárzott képekkel – a koncert zenei élménye mellett lenyűgöző hatással volt a közönségre.

A gigantikus JumboTron nem kevesebb, mint 12 millió dollárjába kerülhetett a Genesis-vállalkozásnak. Mégis jó befektetésnek bizonyulhat, hiszen a koncertturné bevétele a becslések szerint elérhette a 28 millió dollárt.

Egy érdekes megoldás a San Antonió-i Hemisfair Arenából

8,6x8,8 méteres óriás képernyő, melyet 1987 októberében helyeztek üzembe Shibuya vasútállomás épülete előtt

Mi is a JumboTron?

A Sony cég által 1985-re kifejlesztett, szabadalmaztatott és gyártott találmány, az óriásképernyő.

A tábla felületén mátrixban elhelyezett elemi fénypontokat tv-képcsőhöz hasonló, ám lényegesen kisebb méretű miniatűr katódsugárcsövek alkotják. Egy-egy ilyen képcsövet a színes képmegjelenítés három alapszínének megfelelő piros, kék és zöld (RGB) sávra osztanak. A fényerő és a színtelítettség vezérlésével tetőszleges árnyalatú és tónusú színek előállítására képes. Az elemi képpontokkal, mátrixban vezérelve, színes videókép megjelenítése lehetséges. A képpontokból elvileg tetszőleges méretű tábla építhető fel, mely szabadban vagy külső térben egyaránt alkalmazható.

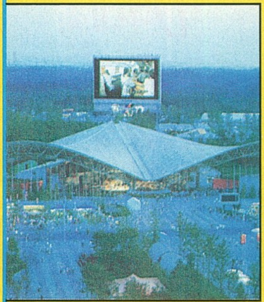
Álljon itt néhány jellemző adata annak a 6x8 méteres táblának, mely az 1985-ös Tudomány és Technológia kiállításon, Japánban, világszenzációként mutatkozott be és amely fejlesztést a mai napig nem sikerült túlszárnyalni.

A tábla felülete: 48 nm
Képelemek száma: 19 200 (színhármas)/57 600 (alapszín)
Képelemek távolsága: 50 mm
Fényerő: 4000 mit.
Gradációs fokozatok száma: 256
Teljesítményfelvétel átlag: 60 kW/ó
Nézőtávolság: 24–250 méter

Kisebb méretű tábláknál, elsősorban beltéri alkalmazáshoz 50 mm helyett 15 és 22 mm-es képelemtávolságot alkalmaznak.

A JumboTron „óriástévék” egyes országokban, általában nagy események alkalmazásával arattak osztatlan sikert, így legutóbb Sevillában, a világkiállításon és Barcelonában, a nyári olimpiai játékokon. Ám akkora méretű JumboTront, mint amilyennel a Genesis rendelkezett világturnéja során, ráadásul ennyi országban, még soha nem láttak élőben emberek, s hatásában is ez a 6x14 méteres óriás képernyő bizonyult a legnagyobbnak.

Az első felállított JumboTron 1985-ben, a Tudomány és Technológia kiállításon, Japánban

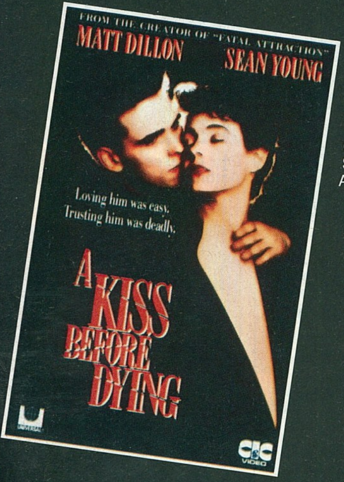

Írásunkhoz a műszaki adatokat és a képanyagot Gyengő István (MAGNEW Kft.) bocsátotta rendelkezésünkre.

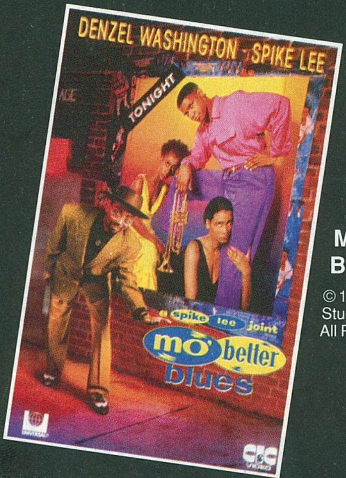
VIDEO

VILÁGSIKEREK VILÁGSZÍNVONALON

DUNA
NEMZETKÖZI FILM KFT

HALÁLCSÓK

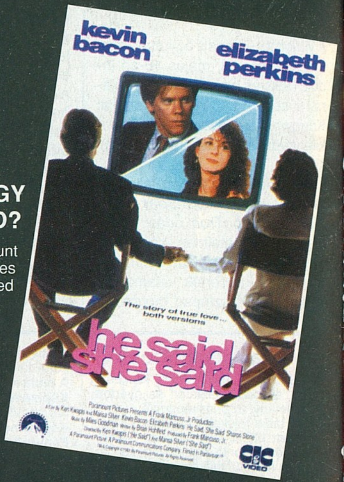

MO' BETTER BLUES

A HALÁL HÁLÓJÁBAN

MONDOM VAGY MONDOD?

DUNA FILM
VIDEO A CSÚCSON

1054 Budapest, Steindl I. u. 6.

Paramount
A Paramount Communications Company

UNIVERSAL®